

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármeze-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 728. Kiadóhivatal 706.

Egy fokkal lejjebb.

Budapest, május 3.

Kényelmetlen, amikor arról a kormányról kell zokszót ejteni, amelyeknek uralomrajutásáért annyit küzdöttünk. Ugy vagyunk, mint az a szülő, akinek gyermeke rossz utra tért; száz ábrándot, ezer reménységet fűzött magzatjához; s amikor azt hiszi, hogy ezek a reménységek átlépi a valóság küszöbét, összeszorult szívvel kell látnia, hogy a fiu veszedelmes lejtőre került és ezen mind lejjebb csuszik. Már akkor jeleztük ezt a tünetet, amikor a kormány az Ausztriával való gazdasági harcban nem vetette meg eléggé keményen a lábát. Szomorodott szívvel — igen, igeu: ilyen partestilusban — jelentettük, hogy a nemzeti kormány nagyon rossz társaságba keveredett. Tiszta hatvanhetes rikoltások ütötték meg füleinket és mindjárt mondtuk, hogy ennek aligha lesz jó vége. S csakugyan ma, amikor a kormánynak újabb csatát kellett állania a magyarságért, megállapítható, hogy ezt a csatát csufosan elvesztette.

A horvát kérdésben érte ez a kudarcz. Pusztán a véletlen játéka volt-e vagy más egyéb, nem tudjuk; de az bizonyos, hogy ugyanakkor, amikor a nemzeti kormány betette a lábát a képviselőházba, kivonult onnan negyven olyan horvát képviselő, aki úgy ahogy

tudott magyarul beszélni s helyette olyanok jöttek, akik közül csak egy érti nyelvünket, míg a többi azt sem tudja magyar nyelven mondani, hogy itt vagyok. Az az egy, aki tud magyarul beszélni, gyönyörű deklarációt olvasott föl, amelyben a horvátok mélyen bókoltak a magyar testvér-nemzet előtt. A bók után azonban igen udvarias hangon, de igen határozottan a horvát nemzetkért kivirágzásáról, horvát jogos követelésekről és horvát delegátusokról emlékezett meg az a deklaráció. Az általános mámorban, amely akkor rózsaszínű ködként ereszkedett le az ország agyára, észre se vették ezeket a kihelyezett töviseket. Akik fölajdultak szurásuktól és olyanfélét mondtak, hogy a kormány nem kapta ingyen még ezt a szépen stilizált nyilatkozatot sem; a Horvátországon keresztül futó államvasutak magyarságából lefaragott, apró pénzzel fizetett érte; — akik ilyesfélét mondtak, az ünneprontó bélyege került homlokukra.

Azóta egy év múlt el. A horvátok csöndesen emésztettek. Ugy látszik, a gyomruk földolgozta az utolsó falatot is, mert most újból jelentkeztek. A kormány nagy előzékenységgel fogadta őket; tanácskozott velük, véleményüket meghallgatta, kívánságaikról jegyzeteket készített és azután határozott. E határozatról a lapok szemelvényeket publikáltak. Össze-csaptuk a kezünket, amikor azokat a

pontokat elolvastuk. Lehetséges-e, hoggene a kormánynak az íróasztalán fogalmazták ezeket a pontokat, amely kormányt a nemzet szívéből kitörő lelkesedés emelt arra a polczra, ahol most van? Az a kormány törülte le Horvátországról a vékony magyar mázt, amely kormány nevével sohasem tudtuk másképpen kiejteni, csak úgy, ha a *nemzeti* jelzőt hozzá biggyesztettük?

Zavarodottan állunk ezelőtt a rejtély előtt. Rejtély azért, mert Andrássyt, Kossuthot, Apponyit ösmerjük olyan magyarnak, amilyen nem sok termett ebben az országban. Hogy lehetséges tehát, hogy az a kormány, amelynek ezek az urak a tagjai, abdikáljon? Lemondjon szerzett magyar jogokról? Lemondjon arról, hogy Horvátországban ne legyen többé magyar a posta, távirat, vasút? Beleegyezik abba, hogy a közül a néhány száz közül, amely a két országot összeköti, még egy pár olló közé kerüljön? . . . Megáll az ember esze, amikor végig kénytelen gondolni ezeket a gondolatokat.

Hiszen jól tudjuk, hogy Horvátországot nem lehet megmagyarosítani; nem is akarja senki. De azt csak el kell ösmernie mindenkinek, hogy a statuskvo megmaradása eminens nemzeti érdek; és hogy minden lépés, amelylyel Horvátországban a magyarságot visszaszorítják, ugyanannyi lépést jelent a magyar nem-

A medvebőr.

Írta: Nógrádi László.

(Utánnomás filos.)

I.

A hegyi fensíkon az üde, csendes levegőben élesen hangzott a legelő nyáj csengője. A virágoktól tarka hegyi rétet illattal lehelté tele a fensíkot, melyet köröskörül mohos sziklák, szakadások, hegyromok vettek körül. A pásztor rothadt fatörzsön ült s bámészan nézte, hogy kergetőznek a lepkék. A nyelvess lepkék, melyek az emberektől nyüzsgő völgyből szállnak fel násztra. A ködből, a pázsitos levegőből ide a csendességbe, hol dus pompával nyílnak édes mézű virágkelyhek s ahol nincs senki más, mint egy-egy pásztor, mint egy-egy nyáj. Itt boldog kedvteléssel lehet röpködni. Gyilkos veszedelem nem fenyeget sehonnan.

A pásztor nézte a két lepkét. Ott táncoltak, csókolódtak előtte a sugaras, tiszta levegőben. Csak nézte s egyáltalában nem jutott eszébe semmi. Nem jutott eszébe az, hogy ezek most szerelmeskednek, hogy fenéki üritik a szerelem mézzelteli keiyhét. Nem bänkódott, hogy ő mindezt nem teheti. Évről-évre itt legelteti a hegyeken a nyáját, élve nagy ritkán falálkodik. Hogy a völgyben falvak vannak s a falvakban kékszemű nasytyák álldogállnak estenden vágyó lélekkel a görbehátú házak kapujában, mit gondolt mindezzel Mihók. Hogy jó volna ott lent szerelmeskedni, édes pillantást váltani a kis kapuban vasárnap este legalább, nem bántotta őt. Nap szakadt nap után, azt sem tudta már melyik a hétköznap, melyik a vasárnap. Egy nap olyan, mint a másik s ha úgy néha kóbor szellő harangzugást hozott

fel a völgyből, akkor se a nasytyákra gondolt. Megbillentette zsiros kalapját Mihók s arra gondolt, hogy egyszer majd őt is szépen eltemetik. Felmegy az Ur színe elé s biztosan jobbjára ülteti, mert az ő nyájának hijja még nem esett. Ott aztán vadonat új dudát kap, melyet kedvére fujhat reggeltől estig; angyalok hozzák üveg tányéron a jó finom itókát s így elégedél majd örökkön-örökké. Nagyobb ur lesz, mint a kulnai bacso, a kinek hét hodálva s vagy hétszer annyi nyája legel a hegyek között.

Igy gondolkozott Mihók, nagy erős legény volt pedig. Szikár, széles mellén feszült a piszkos ing; arca csattanó piros. Csupa vér és élet. Öltre ment a medvével s nem ő bánta meg.

Ott ült a fatörzsön s nézte a két ragyogó, himesszárnyú lepkét. Egyszerre csak megszélni kezdett a nyáj. Valakinek közeledni kellett. Itt a nagy csendességben minden legkisebb idegen zaj különösen hangzott neki. Más biztosan nem hallott volna még semmit, de Mikók már hallotta, hogy szerzeg a finom pázsitszőnyeg. Valaki jön tehát, még pedig ember lehet. De mi-féle ember, holott olyan könnyű a lépése, mint a madárlibbenés.

Mihók lomhán nyugtatta szemét az erdőszélen, honnan felől a zaj hallatszott.

Előbb egy égő piros napernyő bukkant ki a zöld lombok közül, aztán egy asszony. Szép asszony. Arca lángolt a fásasztól menéstől, csupasz melle szinte zihálva lihegett. Mihók megrökönyödve bámult rá. Azt gondolta, jelenés, égből szállott csoda. Pedig nem az volt. Aki ott állt az erdő szélén, Kopándy Istvánné volt. A jó Kopándy lent a forró és poros nagy városban verejtékezett a rengeteg

kövérőségétől fulladozva, feleségét egy kis idegerősítő kurára furdőre küldte a hegyek közé. Hát ő volt, Kopándy Istvánné. Előbb ő is megréttent a nagy szál legénytől, de aztán, hogy láta, milyen alázatosan áll amaz fedetlen fővel, nekibátorodott s feléje ment. Megnyugtatta, hogy ő nem csoda, furdővendég s most egy kis hegyet akart mászni. Friss tejet, sajtot szeretne enni.

Leült a pázsitos szőnyegre dült hatalmas fa törzsére. Mihók előtte állott. Nagyon alázatos volt még mindig s kétkedő félelemmel nézte Kopándyét. Hátha nem mondott igazat, hátha csoda, égi jelenés és csak őt akarja próbára tenni.

Kopándy né jól mulatott magában a nagy szál legény esetén zavarán s előbb azt gondolta, hátha meghagyná őt ájtatos hiedelmében. De aztán mást gondolt. Hirtelen fordulattal cikázott át agyán, milyen érdekes lenne próbára tenni ezt az östermész-embert, aki őt égi csodának gondolta s gondolja még most is. Ennek a lelke még érintetlen, a műveltség nem rontott rajta. Iskoába nem járt, prédikációt nem hallgatott, könyveket nem olvasott, szép asszonyokkal nem beszélt, ez úgy élt eddig itt, mint a hegyi virágok.

— Ugyan ember-e, mint a többi, gondolta Kopándy né, mialatt jól szemügyre vette az előtte álló legényt.

A bőszerű ing alól duzzadva piroslott ki hatalmas karja Mihóknak, nyaka, mint egy fiatal bükkfa törzse, szinte szerzegve lüktetett az egészséges vér ereiben.

— Ugyan ember-e, olyan ember-e, mint a városok elnyűtt lelkű, betegvéru emberei, akik . . . Ugyan olyan-e ez is? kérdezte magában Kopándy né.

zeti biztonság hátravetésében! Elvégre Horvátország hódított tartomány. Amikor a magyar politika rávetette a szemét és később karddal megszerezte, nem pusztán a zsákmányolási vágy vezette, hanem a bölcs, okos előrelátás. Magyarországnak szüksége van rá, hogy a Dráván túl élő horvátok egy nemzetet alkossanak a magyarsággal. Aki a két ország kapcsait lazítja, alapot tol a nagy-dél-szláv-birodalom eszméje alá és ezzel árulója lesz annak a politikának, amelyből Magyarország önállósága van kikovácsolva. Nem csupán arról van tehát szó, hogy néhány telegram-blanketta szövege megváltozik; hanem arról is, hogy az a délszláv eszme — amelyhez a magyar sajtó következetesen az örült és hóbortos jelzőket akasztotta — lassanként kezd testet öltetni.

Olvassák csak el a horvát tulzók lapjait, miképpen üdvözlük ezek a magyar kormány és a horvátok között létre jött egyezséget. „Szép, szép, de ez még mind nem elég” — ez körülbelül a kritikájuk. Persze, hogy nem elég. Ez csak a kezdet, amelylyel meg nem elégedhetnek; hiszen ők az önálló délszláv-birodalom megalkotását tüzték ki céljukul és így az autonómiájuknak ilyen morzsáival meg nem elégedhetnek; de hideg vérell tudomásul veszik és azt mondják: a folytatásnak következnie kell. A magyarságot végképpen át kell lökni a Dráván — nyelvével, jelvényeivel együtt; ma még delegációkat küldünk Budapestre, holnap már azt sem fogjuk tenni.

S e kevély beszéd hallatára nincs jogunk mosolyogni. Néhány esztendővel ezelőtt a horvát csöcselék még bepiszkította a középületeken a magyar fölírást; ma már nem teszi, mert úgy sincs magyar fölírás, vagy ott ragyog mellette a horvát is. Néhány esztendővel ezelőtt még összetépték a nemzetiszínű zászló-

kat; ma már nem tépik össze, mert a piros-fehér-zöld összezsugorodott Horvátországban, mint ahogy jött-ment szegénylegényhez illik. A gőzös, amely dübörögve hirdette a magyarság szupremáciáját, nemsokára teljesen elhorvátosul. A drávántúli magyar iskolákat apránként elnyeli a horvát tenger; úgy, hogy ma már megtörténik, hogy a magyar tisztviselő fia csak horvát nyelven ért.

A nemzeti kormány nemhogy szembe szállt ezzel az áradattal, de meghátrált előtte. Nem szeretünk az árulás szóval dobálódzni; de meglássa a kormány, hogy ezt az új horvát egyezséget fegyverletételnek fogja tekinteni a nemzet.

Budapest, május 4.

A kiegyezési tárgyalások. Hétfőn az osztrák miniszterelnök és szakminiszterei — mint már megírtuk — értekezletre gyűlnek egybe, hogy a szakelődadónak az eddigi tárgyalások anyagáról készített generális jelentését megvitassák. A tanácskozásban az osztrák szakelődadók is részt vesznek. Beck osztrák miniszterelnök e szűkebb tárgyalás után értesíti Wekerle Sándor miniszterelnököt a kiegyezési tárgyalás folytatásának határidejéről. A magyar kormány bizonyosra veszi, hogy csak május végén folytathatja a két kormány a tárgyalást.

Bécsből jelentik, hogy dr. Marchel osztrák közoktatásügyi miniszter Badenben tegnap mondotta el beszámoló beszédét, egyben a badeni városi kerület reichsrathi képviselőjének jelöltette magát. Programbeszédében a kiegyezésről szólván, többek között ezeket mondotta: Bármily kiegyezés jönne létre, a viszonyt olyképp kell rendezni, hogy az osztrák érdekek ne szenvedjenek sérelmet. A miniszter biztosította a választókat, hogy az osztrák nem fogja azt a szerepet játszani, amelyet eddig kellett játszania. *Az ő programja nem a gazdasági különválasztás, mert ez gazdasági örültség volna.* Mindazonáltal, ha a két állam között józan és igazságos viszony nem volna helyreállítható, még ezt az áldozatot is meg kellene hozni. A hamupipóke szerepe nem tetszik nekünk.

a dolog. Borusan nézett szét a hatalmas fensíkon. A tiszta levegősugár tengerének hullámzását szinte látni lehetett. Olyan különös volt, amint hangtalanul egy-egy madár keresztül uszta. Nem messze hatalmas vadrózsabokor állt, kuszó szálaival egy-egy vén kőrifa törzsét ölelte át meg át. Olyan volt fehér meg sárga virágaival, mint egy himzett sátor.

Kopándyné észretért. Hisz nem a nagyváros izzó levegőjében van. Itt közel a felhőkhez, távol a világtól, áll szemközi ezzel a különös emberrel. Mert különös, bizonyos.

— Egy magam, füzte a gondolatot az asszony, már ez maga is nem furcsa? És én ezt az embert ki akarom próbálni, hogy olyan ember-e, mint ott lent a többi. Szóval adatot akarok szerezni, biztos adatot arra, hogy Gondolatát nem folytathatta, mert a legény megragadta karját s egy magában álló óriási fenyőfa irányába mutatott.

A fa mellett hatalmas medve ült. Kopándyné összereszt. Mindig félt az állattól, még ha állatkerben látta is. Hát még egy. Szinte megdermedt az ijedségtől, közelebb simult a legényhez.

— Régen kerületi már a nyáját, sugta Mihók. Most birakra megyek vele. Ugy látom, kedve van neki is.

Kopándyné agyán egyszerre cikázott át a gondolat, hogy magára marad. Mi lesz vele, ha a medve lesz az erősebb. Azzal nem kísérletezhet.

— Ne menjen — mondta remegve a legénynek. Ajkával majd érintette a legény arcát s érezte a friss emberhus melegét.

— De elmegyek, leszámolok vele. Ő is számolni akar — mondta Mihók nyugodtan s még mosolygott is hozzá.

Gazdasági érdek vagy dinasztikus politika?

Budapest, május 3.

A képviselőház közgazdasági bizottsága tegnap ismét az autonóm magyar vámtarifa kérdésével foglalkozott, s ma a N. Fr. Pr.-ben, dr. Licht István volt birodalmi gyűlési képviselő, egyik legképzettebb osztrák közgazda, hosszú cikket ír arról, hogy az Ausztria és Magyarország közti vámalküönítés minő befolyással lesz gazdasági életünkre.

Mielőtt erre a cikkre egyáltalán reflektálnánk, figyelemztetjük az osztrákokat arra, hogy ha mi a gazdasági önállóságot elsősorban gazdasági kérdésnek tartjuk is, mégis annak nagy politikai fontosságát nem hagyjuk figyelmen kívül s ennek folytán ha mindaz igaz volna is, amit Licht ír, s ami különben nem is igaz, mi még akkor is küzdenénk az önálló vámtérületért s a mai gazdasági közösségbe soha és semmi körülmények közt bele nem nyugodnánk.

Minden, amit eddig az osztrákok a gazdasági közösség mellett mondtak, részint frázis, részint pedig gazdasági lepelbe burkolt centralisztikus osztrák politika s azért mi Licht érdekes cikkénél is nagyobb súlyt tulajdonítunk Derschatta osztrák vasuti és Marchel osztrák kultuszminiszter tegnapi beszédeinek, mert azokat őszintebbeknek tartjuk. Marchet az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszonyt úgy akarja rendeztetni, hogy „minden politikailag és dinasztikusan gondolkodó ember vele meg legyen elégedve” s körülbelül ugyanezt mondta Derschatta, csak más szavakkal és beszédének lényege az volt, hogy vagy létre lehet hozni ezt a „jó kiegyezést” vagy egyáltalán nem kell kiegyezés.

Ez őszinte és épen azért becsületos beszéd. Ez az egyetlen szempont, ami az osztrákokat vezeti, s mindaz amit mint gazdasági érvet felhoznak, merő humbug, ebből a szempontból is szinte tipikus jelentőségű Marchett tegnapi beszéde, melyet Badenben tartott. „Az én programom nem az, hogy a két állam gazdaságilag szétváljon. Olyan korban, melynek az a törekvése, hogy mint Amerikában és Angliában nagy gazdasági területek teremessenek, egy államból két felet csinálni, amely két fél pedig egymásra van utalva, fordított világ volna. A kereskedelmi forgalom a birodalom két fele rona értékét képvisel s ezt most megbontani közt évenként kerek számban két mildiár gazdasági örültség volna”.

Az asszony csodálkozva nézte ezt a nagy darab embert. Szólni se tudott. Mihók kuporodva kuszott a medve felé. Az nyugodtan gugogt a pad mellett. Kopándynéban megfagyott a vér s mikor látta, hogy mindkettő kiegyenesedve rohan egymásnak, elvesztette eszméletét.

III.

Mikor felébredt, a vadrózsa lugasban találta magát. Ott feküdt a puha fűszőnyegen. A legény mellette kuporgott. Arczáról csurgott a verejték. Pár pillanatig meredten nézett Mihókra, csak míg átcsapott agyán az a gondolat, hogy a medvétől már nem kell félnie. Aztán, mintha villanszikkra érte volna, hirtelen felugrott s egy tigris mohóságával fonta át a legény nyakát. A gözölgő test melege még mámorosabbá tette.

— A medve, a medve, sikongatta öntudatlanul.

Mihók határozottan goromba mozdulattal lefejtette nyakából az asszonyi telt karokat s egy lépéssel hátrább ugorva, elégtül mosollyal mutatott a nagy fenyőfa felé.

— Megöltem, lincgte ököre fogva hatalmas markát.

És elbeszélte, hogy végezet a medvével. — Mihók derék legény, fejezte be a mondokáját.

— Derék, derék szakadozott Kopándynéből a szó s lassan megindult a medve felé. Gondolkozott. — Van szeretője? — kérdezte hirtelen.

— Szeretöm, mondta lomhán Mihók. Nekem nincs szeretőm.

— Nem is volt?

— Hát úgy gyerek koromban, régen.

— Aztán már nem szereti azt?

II.

— Szedjük virágot, mondta Kopándyné a legénynek.

Mihóknak parancs volt a szava. Nagy buzgósággal látott neki a virágszedésnek. Volt virág bőven. Kopándyné minden mozdulatát megfigyelte.

— Egy nagy darab ősternészet, gondolta magában.

— Mikor az első csomó virágot átadta Kopándynénak Mihók, az asszony ránézett. Ez volt az első támadás. Ez a nézés a csábítási káté egyik legbiztosabb hatást ígérő fejezete szerint volt csinálva. A legény észre se vette.

— Mennyi mindenre bátoritana ez fel egy ugynevezett művelt embert, fordult meg a Kopándyné lelkében.

Aztán sorra magyaráztatta a virágokat. Mihók mindenkinek ismerte a nevét, egyikről-másikról kis mesét is tudott. Ezek a mesék esetlenek voltak, mert Mihók a maga szóltan életmódjában nem tudott úgyesen, szellemesen fecsegni. Nehéz zökkenőkkel mondta el a kis történeteket, de azért olyan meggyőződéssel, hogy látszott, szentül hiszi, a mit mond. Kopándyné mosolygott. Csengő kacagással jutalmazta aztán a Mihók buzgóságát. Szemét rátapasztotta a legényre. Mihók nem jött zavarba. Szótte-füzte tovább a mondanivalóját, a nélkül, hogy csak egyszer is ott felejtette volna szemét az asszony ragyogó fehér mellén, csupasz kerek nyakán. Kopándyné már boszankodott is. Hát ennyire csunya ő, gondolta, hogy ez az ember meg se látja. Ha csak legalább egy szemernyre is észrevette volna Mihókon azt, hogy nézi őt; meg lett volna elégedve. De Mihók ép úgy nézett s beszélt most, mint előbb. Már izgatva Kopándynét

Szo

Ré
területe
rossz p
gazdas
politika
tikai ér
államok
szövets
gazan
éppen v
pes felt
dasági
meg s
politika
államok
hogy
nem po
juk az
gyen.
való hiv
bizonyít
ben a g
trák czó

De
glára h
nagy, e
a gyarm
azt mor
donképp
És külö
most let
lásairól
volna, h
monstrá
akarják
szemben
gával a
mokat,
szemben
Ausztrál
eső vám
és keres
tokban,
lóságnak
kapnák.

És
trák bes
melyet t
udvari t
vetkezők
akkor se
sétől, ha
eső vám
még akk
osztrákka

— moro
Kop
— M
mint ma
— M
— M
mondaná

Az a
melle. O
a vér s
— M
Mihók
s aztán
fejét. Fel
még ben

— J
törülte p
ról a vér
Kopá
legény be
— M
majd hoi
indult a

Más
hosszu
sokáig né
dolt. Hat
ment vele
hogy bes
volt elég

— N
szeti em
tesebben.
öltözött,
nap. A re
nyugodtan

Régi frázis Ausztriában a nagy gazdasági területekre hivatkozni és Amerika is Anglia is rossz példa volt. Amerika nemcsak egy nagy gazdasági terület, hanem egy nagy, egységes politikai terület is és ott a gazdasági és politikai érdek azonos. Azt követelni az Egyesült államoktól, hogy mind a negyven és egynéhány szövetséges állam gazdaságilag különváljon, gazán csak osztrák fejben születhetett meg s éppen úgy csak egy osztrák agyvelő nem képes felfogni azt, hogy az Egyesült államok gazdasági egységét a politikai egység teremtette meg s a gazdasági egységnek a fentartója a politikai egység. Azok tehát, akik az Egyesült államokra hivatkoznak, megfelelnek arról, hogy Ausztria és Magyarország nemcsak nem politikai egység, hanem nem is akarjuk azt mi, hogy politikai egység legyen. És mi ebben az amerikai példára való hivatkozásban tulajdonképpen annak egyik bizonyítékát látjuk, hogy az osztrák fejekben a gazdasági egység célzata a régi osztrák centralisztikus politikának egyik formája.

De rosszul tette Marchet azt is, hogy Angliára hivatkozott. Anglia akkor, mikor egy nagy, egészséges gazdasági területet létesít, a gyarmataival áll szemben s mi is mindig azt mondjuk, hogy a közös vámterület tulajdonképpen nem egyéb, mint gyarmatpolitika. És különben is, ha Marchet elővasta volna a most lefolyt angol gyarmatkonferencia tárgyalásairól megjelent angol tudósításokat, olvashatta volna, hogy az angol gyarmatok képviselői demonstrálnak a szabad forgalom ellen és vámmal akarják magukat védelmezni még az anyaországgal szemben is. Nem kívánnak ugyan védvámokat magával az anyaországgal szemben, közbeeső vámmal, azaz olyat, amibe végső esetben velünk szemben Ausztria is belenyugodnék. Ezt az Ausztráliaiak azzal indokolták, hogy a közbeeső vám nem veszélyeztetné Anglia iparának és kereskedelmének szupremációját a gyarmatokban, de azért a gyarmatok a gazdasági önállóságnak egy kezdetleges formáját mégis megkapják.

És ebből a szempontból ismét egy osztrák beszédre hivatkozhatunk, és pedig arra, melyet tegnap mondott el *Kuranda* Kamillo udvari tanácsos Bécsben, s a melyben a következőket mondta: „Az osztrák iparnak még akkor sem kell félnie a magyar piac elvesztésétől, ha Ausztria és Magyarország közt közbeeső vámmal léptetnének életbe. A külföldi ipar még akkor sem tudná a magyar piacon az osztrákkal felvenni a versenyt.”

— Csak olyan, izé, gyerekeskedés volt az. — morogta a legény.

Kopándyné megállt; szembe a legénnyel.

— Nem hiszem, hogy ilyen legénnyel, mint maga, nincs szeretője.

— Nincs pedig.

— Hát tudna-e engem szeretni, ha azt mondanám, a szeretője leszek.

Az asszony arca tüzelt s erősen lihegett a melle. Ott álltak a medvének. Lassan folyt belőle a vér s párolgott.

— No elfogadna-e szeretőnek?

Mihók nagyot nevetett, mintha nem hinné s aztán marokra fogta a medve nagy esztelen fejét. Felrántotta és a mellére mutatott, a kés még benne volt.

— Jó kés, dicsekedett a legény s végig törülte pengéjét, hogy csak úgy csurgott kezéről a vér.

Kopándyné megborzadt. Ez a véres kezű legény bepiszkolhatná a ruháját. Egyet gondolt.

— Megveszem a medve bőrét, holnap, majd holnap. Itt lesz megint? mondta és megindult a hegyen lefelé a fürdő felé.

Másnap későn kelt. Az előtte való napi hosszú séta is kifárasztotta, no meg aztán sokáig nem is tudott elaludni. A legényre gondolt. Határozottan vereséget szenvedett, nem ment vele semmire. Ez bántotta. Átgondolta, hogy beszélt vele s úgy gondolta, hogy nem volt elég erélyes.

— Naiv voltam nagyon. Egy ilyen természetű emberrel másképp kell bánni. Természetesebben. Ebbe belenyugodott s elaludt. Sietve öltözött, mert látta, hogy már magasan jár a nap. A reggelijét is szobájába hozatta, hogy nyugodtan kelhessen utra.

Ezek őszinte és nyílt osztrák beszédek voltak. Ezekből meglehet érteni, hogy a közös vámterület dynasztikus és centralisztikus politikai érdek, s ezzel szemben Licht Istvánnak, ennek a kiváló képzettségű osztrák közgazdasági írónak az a fáradozása, amelylyel minket azzal akar rémíteni, hogy az önálló vámterület egész mezőgazdasági kivitelünket Németországba megszüntetné, kárba vesztetné.

Mi is tisztában vagyunk azzal, hogy mi lesz a hatása mezőgazdaságunkra az önálló vámterületnek, de a rigorozus állategészségügyi rendszabályoktól ma már nem ijedünk meg. Azt pedig, hogy a rozs, kukorica és zabtermésünk kiszorul-e Németországból, az ne az osztráknak okozzon gondot.

Budapest, 1907. május 3.

A főrendiház ülése. A főrendiház május 8-án, szerdán délelőtt 10 órákor ülést tart, amelynek napirendjén a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatok és jelentések lesznek, így többek közt a marokkói sáska irtásáról, az állami beruházásokról és a közlekedési tanácsról szóló törvényjavaslatok. Ezeket kívül tárgyalni fogják a törvényhozás által meg nem szavazott közösügyi kiadások törvénybeiktatásáról a törvényjavaslatot és a tanítói törvényjavaslatokat.

A tanítói javaslatok a főrendiházban. A főrendiház egyesült pénzügyi, közjogi és törvénykezési bizottsága ma délelőtt 10 órákor *Samassa* József bíboros elnöklésével ülést tartott, amelyen a kormány részéről gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Tóth* János államtitkár jelent meg. A bizottság folytatta a nem állami elemi népiskolák tanítóinak fizetéséről és jogviszonyainak rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. A törvényjavaslatot báró *Prónay* Dezsőnek hozzászólása után egészben letárgyalták és elfogadták és pedig változatlanul, a képviselőház által megszavazott szövegében. A bizottsági jelentést, amelyet *Rudnyánszky* József szerkesztette, a mai ülésben elfogadták és hitelesítették. A tárgyalást megelőzőleg az egyesült bizottság elnöke, *Samassa* József bíboros megleghangú szavakban emlékezett meg *Ludvigh* János elhunyt főrendiházi tagról.

A vasutasok fizetése. *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter május 7-én terjeszté a képviselőház elé a vasutasok fizetésének rendezéséről való törvényjavaslatot. Ugyanekkor nyújtják be a bizottságok a cselédtörvény-javaslatról és az országos ipartanácsról szóló jelentéseket.

Gyorsan ment végig a fürdő sétányán, lopva pillantott ide-oda, s észrevette, hogy sokan nézik. A sétány végén nagy embercsoportosulás volt, mindenki arrafelé tolongott. A kíváncsiság őt is odavitte.

Majd kövé meredt. Mihók ült a lóczán, a medve bőrével. Egy kövér, poczakos ur alkudott rá, egy huszkoronás bankót nyújtogatva a legény felé. Mihók pislogott s valami olyast mondogatott, hogy a kése is beletört, hát még egy koronával toldja meg.

— Hát legyen. Hozza utánam, mondta a kövér ur s megindult a fürdő felé. Mihók utána a medvebőrrel. Végig ért a hátán. Kopándyné egy tekintetű vetett a nehezen czammogó legény után. Elképedtenedett s utját a zencsarnok felé vette, hol már nagy társaság volt együtt, urak és nők. Ez urak nem Mihók-fajták: műveltek. Ezekkel másképp lehet beszélni. És ők is másképp tudnak szólni, nézni és mosolyogni; mégis az a nem ilyen ember járt Kopándyné fejében, Mihók.

— Mért nem várt meg, hisz megígértem, hogy megveszem a medvebőrét, forgatta fejében. Nem bízott talán bennem. Persze, nem.

Ebben megnyugodott Kopándyné. De megint csalódott.

A fürdő kellemes zsongó csöndjét egyszerre éktelen kiabálás verte fel. Mihók dalolt. Hangja bömbölt, mint a vihar, szinte kicsavarta tövestül a fákat. Irtozatos fütykösét forgatta, tántorgott. Szóval irtozatos kedvében volt. Kopándyné egy oszlop mellé húzódva nézte Mihókot.

— Ember hát ez is, csak olyan, mint a többi, csak hogy neki más kell, gondolta és fázósan húzta össze szellős délelőtti pongyoláját.

A pozsony—bécsi villamosvasut. A képviselőház közgazdasági bizottságát gróf *Batthyány* Tivadar elnök e hó 6-án hétfőn délutáni 5 órára hivta össze. A tanácskozás egyetlen tárgya ez alkalommal a pozsony—bécsi villamos vasut ügye lesz, melynek tárgyalását tudvalevőleg elhalasztották. Az önálló autonóm vámtarifáról szóló jelentés nem szerepel az ülés napirendjén. Az ülés igen mozgalmassá igérkezik.

Népgyűlés a pángermán mozgalom ellen. A délvidéket közelebbről érintő politikai kérdések megvitatása céljából az összes délvidéki koalíciós képviselők részvételével Lowrinban ez évi május 9-én d. c. fél 11 órákor népgyűlés lesz. Az előkészítő bizottság, melynek élén *Glasz Mihály* áll, ma bocsátotta ki a meghívókat.

A horvátok mozgolódása. A politikai világban természetesen rendkívüli feltűnést keltettek a kormányban a horvátokkal folytatott tanácskozásairól kiszivárgott részletek, amelyek világos bizonyosságát adták annak, hogy a magyar állameszme határozott vereséget szenvedett. Ez a hatás indította a kormányt arra, hogy két rendbeli czáfolatot is adjon ki, amelyek azonban inkább arra alkalmasak, hogy a tárgyalásokon általunk is ismertetett eredményeiket megerősítsék. Az első czáfolatot a *M. T. I.* adta ki és általánosságban a következőket mondja:

A miniszterelnöki palotában a horvát képviselőkkel tartott tárgyalásokról szóló tudósítások csak egyoldalú horvát információból eredhettek. Illetékes helyről nyert információ alapján kijelenthetjük, hogy e tudósítás sok részletében nem felel meg a valóságnak. Így nem áll az, mintha a regnikoláris deputációról egyáltalában szó lett volna. A magyar kormányban az az álláspontja, hogy regnikoláris deputáció kiküldésébe nem megy bele. Megállapítható továbbá, hogy bizottsági külföldi tárgyalásra csakis az állategészségügyi ügyek utaltak. A többi felmerült kérdések a maguk elvi részében valamennyien ott szabályozottak. A tudósítás továbbá kiemelte, mintha a postára nézve emeltek volna a stipendiumok, pedig a szóban forgó stipendiumok csakis a vasutakra nézve emeltek.

A második kormánynyilatkozat kizárólag az államvasutak dolgával foglalkozik és ezeket mondja:

Egyes lapok azt a tendenciózus hírt közlik, mintha *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter elfogadta volna, hogy a Magyar Államvasutak hivatalos nyelve Horvátországban ezentúl a horvát legyen. Ezzel szemben a Magyar Tudósító illetékes helyről fölhatalmazást kapott annak kijelentésére, hogy ebből a hírből egyetlen szó sem igaz. A Magyar Államvasutak hivatalos nyelve marad, a mi volt, vagyis magyar és ezen a legkisebb változás sem történik. Abba egyezett bele a magyar kormány, hogy a horvátországi állomásokról horvát nevet írják ki első sorban, az a joga meglévén Horvátországnak hogy saját közegei nevét megállapítsa. Megegyezés történt továbbá abban, hogy ne csak azt kívánják meg minden hivatalnoktól, hogy magyarul tudjon, hanem Horvátország területén azoktól, akik a közönséggel való érintkezésre vannak hivatva, a horvát nyelvet is megköveteljük. Ezek a hivatalnokok a horvát közönséggel horvát nyelven tartoznak érintkezni. Kívánatos, hogy a hivatalokba több horvát honost vegyenek fel s abból a célból, hogy elegendő számmal legyenek ilyenek, akik jól tudnak egyúttal magyarul, elhatározták, hogy az ösztöndíjak számát fizenkettől harmaczra emelik. Az ösztöndíjasoktól a közlekedési tanfolyamba való fölvetélnél a magyar nyelv tudását nem követelik meg, a kilépésnél azonban igen. Ez az, amit az államvasutakra nézve megállapítottak.

Mindekét nyilatkozatból tehát az tűnik ki, hogy a horvátok igenis kaptak olyan engedményeket, amelyek alkalmasak arra, hogy a magyar államcszmet gyöngítsék . . .

Zágrábról táviratozzák: A zágrábi politikai köröknek az e napokban Budapesten megtartott horvát tanácskozás eredményéről az a felfogásuk, hogy a horvát kormány megtette kötelességét abban az irányban, hogy tisztázza a magyar kormányban helyzetét a törvényes állapot fentartását és a testvéri egyetértés biztosítását célzó politikáját illetőleg. Közreműködött továbbá abban, hogy az új rendszernek Horvátországban feladatát megkönnyítse. *Josipovic* miniszterének kérdése, mely az utóbbi hetekben ismételtén foglalkoztatta a lapokat, teljesen háttérbe szorult, miután minden

kétségen felüláll az a törekvése, hogy az új rendszernek helyzetét Horvátországban megerősítse.

... A horvátok valóban meglehetnek a dolgokkal elégedve ...

Míg tegnap a horvát koalíciós sajtó meglehetősen rezervált álláspontot foglalt volt el, ma a helyzet felfogásában nagyobb világosság uralkodik. A magyar sajtó nézetét eddig minden további kommentár nélkül közölték. Megjegyzésre méltó *Privicsevics* képviselőnek az önálló szerb párt lapjában, a *Novi Srbobranban* tett következő megjegyzések: Felesleges hangsúlyozni, hogy a tárgyalások folyamán a helyzet világossá vált. Ezáltal örökre eltűnt a régi rendszer híveinek azon reménye, hogy ők is még egyszer kormányra kerülnek. A koalíció pedig megszerezte azt a lehetőséget, hogy erői újból Horvátország belső alkotmányos reformjainak szentelje, mely feladatokat sok eréllyel teljesíteni is fogja.

A haladóparti *Pokret* utal arra, hogy a Budapesti hazatért képviselők hangulata éppenséggel nem oly komor, mint azt bizonyos oldalról mondják. A horvát jogpárti *Hrvatska*, mely tegnap még nem nagy meglepéssel irt a koalíció akciójáról azt mondja, hogy a konferencia alkalmával tűnt fel először annak szükségessége, hogy a horvátok és magyarok közötti viszonyt alaposan tisztázni kell, hogy így minden elégedetlenségre szolgáló ok eltávolíttassék, amely a horvátok és magyarok közös céljai és politikai érdekei, ugyszintén a bécsi politika elleni közös védelemben a jó viszonyt megzavarhatná. — Az „Agrar Tagblatt” szerint a koalíció sokra becsüli a Budapesten elért pártpolitikai sikert. A koalíciónak sikerült Budapesten megszilárdítani pozícióját, hogy a volt nemzeti párt híveinek ellenakcióját keresztelje. Az új irány ezel Horvátországban is megerősítette pozícióját, minthogy így a régi irány feltámasztására irányuló legutolsó kísérlet is hajótörést szenvedett.

Magyarország és a külföld 1849 után.

Írta: dr. Horváth János
egyetemi m. tanár.

A magyar állam az önállóságaért vívott küzdelmében a hadjáratot végeredményében nem fejezte be szerencsésen. Európa népeinek egyéni rokonszenvét bírta ugyan, de az európai vezérállamok kormányai a túlerőtelmezett legitimitás elvéből indulva ki, Ausztria megmentését tartották szem előtt s elnézték az európai rend érdekében Ausztria javára az orosz inváziót, melylyel szemben a magyar állam anyagi erői elégteleneknek bizonyultak. Előzőleg láttuk, hogy a magyar állam kormányának törekvései 1848—49-ben Európa államaival diplomáciai összeköttetésbe lépni, épp a helytelenül felfogott legitimitás okából nem vezettek eredményre. De ama morális győzelme megvolt a magyar államnak, hogy épp a harc szerencsétlen kimenetele után kezdettek Európa népei iránta érdeklődni. Igaza volt Kossuthnak, amikor ezeket írta: „a magyar nemzet még bukásában is azon öncélú, életérős tényezők közé lőn sorolva, melyeknek az európai történelem logikája jövendőt ígér”. (1867.) Az egykoru események és történetek igazat adtak Kossuth föltevésének. Laboulaye írja 1852-ben Magyarországról: „Tombant écsarásé pluto que vaincu parait plus grand dans sa défaite que son ennemi dans un Triomphe trop chèrement acheté.” Pulszky hozza föl emlékezéseiben, hogy: „a magyar név akkor támadt föl Európában, mikor otthon eltemették.” (II. K. 2. l.) Gyönyörűen emlékezik meg Magyarországról a párisi „National” (1849. X—15-iki számában) „Restauration” cím alatt közölt vezércikkében. 1849. október 19-én nem kevesebb ember, mint Victor Hugo szólalt föl Magyarország érdekében a francia kamarában. Angliában ugyanakkor számtalan meetinget tartottak a magyar ügy támogatására; Lord Dudley Stuart, Lord Nugent, Cobden Richard, Smith, Cockburne, Johns, Grattan, Austey szereplő államférfiak lépnek a küzdőterre.

Lord Jitz William kezdeményezésére 1849. augusztus havában egy kérvényt köröztek az angol alsó és felső ház tagjai között és sokan alá is írták azt a két ház tagjai közül, amelyben fölkerik Lord John Russelt és Viscount Palmerstont, hogy minél hamarabb vessenek véget az osztrákok és magyarok közt dúló háborúnak oly módon, hogy elismerjék Magyarország jogos követeléseit, amely a Habsburg-

házak legjelentősebb „tartománya.” Mikor a világségi híre megérkezett, a kérvény létezési oka megsztint és a „Times” 1849. augusztus 30-iki száma, már csakis, mint történelmi érdekességet közölhette azt. A parlament 1850. február 7-én tartott ülésében Lord Dudley Stuart egy igen heves hangon mondott interpelláció tárgyává tette a magyar ügyet. Az észak-amerikai Egyesült-Államok elnöke Taylor, a kongresszus megnyitására előmlitette Magyarország ügyének bukását s Ausztria politikátlan eljárását, mikor is Cas tábornok azt indítványozta, hogy szakítsák meg minden diplomáciai összeköttetés Ausztriával.

Szorosan csatlakozik ezekhez Palmerston sürgönye Ponsonbyhez 1849 auguszt. 1-ről keltezte, amelyben a kiváló államférfi az osztrák-magyar összeütközésre nézve így nyilatkozott: „Az ily nemzet hadseregét harcban le lehet győzni, rendezett ellenszégülést egy időre lehetlenné lehet tenni; de a szívek elégtelensége azzal kioltva nincs, ha a kézből a fegyver kicsavartatik s ha ily népet és oly nagy területen elterjedt nemzetet ugyanazon kénszerítő eszközök által akarunk megaláztatásban tartani, amelyek által leigázták. Bizonyítani sem szükséges, hogy az ily nép és ország inkább a gyöngeség forrása, mint az erő alapja kell, hogy legyen azokra nézve, akik kormányozzák ... Ily politikai rákfekély csak fölemészténé a birodalom életfölkéteit ... Ő felsége (az angol királyné) kormánya szívből örülne, ha azon reménye lehetne, hogy ezen összeütközésnek egy egész nemzet s két hatalmas birodalom hadseregei közt mielőbb oly egyezség vetne véget, amely egyrészt a magyarok nemzeti érzelmeit kielégítené s másfelől érintetlenül fentartaná az egység kötelékét, amely Magyarországot oly soká csatolta egybe Ausztria koronájával. Végleges kiegyezés, valódi egyetértés nélkül mit sem használna s merőben értéktelen volna.” — Ennek a sürgönynek további sorsára nézve ezeket tudjuk: „La dépêche du cabinet anglais, écrite le 1-er aout, ne fut communiquée, que le 12 au prince de Schwarzenberg, la veille de la catastrophe de Világos. — En même temps, le vicomte Ponsonby, au nom de la cour de Londres, eut un entretien avec le ministre des affaires étrangères d'Autriche relativement aux proclamations sanguinaires que le général Haynau avait adressées aux habitants de Budapest. M. de Schwarzenberg lui répliqua qu'en leurs propres affaires les Autrichiens étaient les meilleurs juges.” (L. Irányi Dániel francia nyelven irt művét a magyar forradalomról. II. K. 433. l. Eredeti jegyzékekből kivonatolva.)

Palmerston e visszautasítás dacára 1849 augusztus 22-ről keltezte újabb sürgönyt intézett Ponsonbyhez, melyben a következők foglaltattak: „most elérkezett az osztrák kormányra nézve ismét az idő, hogy Európa közvéleményét újból megnyerje; az elért eredmények nemes és igazságos fölhasználása a köztiszteltetben rehabilitálná, az európai nagy hatalmak legelső sorába állítaná. A bosszu, a szenvedély, a politikai előítéletek szavára hallgatva, az egész civilizált világ minden igazságosan s nemesen érző szívével ellenszégülé tenné az osztrák monarchia maradvány gyöngeségének s hanyatlásának vetné meg alapját. ... A minek nyilván történnie kellene, az a régi magyar alkotmány visszaállítása és a múlt (1848) évben eszközölt javításokkal, a feudálizmusnak és a privilegált osztályok tehermentességének eltörlésére vonatkozólag s azonkívül valódi s teljes amnesztianának! ...

Ez időtájt a magyar és olasz ügyből kifolyólag hogy mily viszony állott fönn Anglia és Ausztria közt, erre nézve Hübner, az ismert osztrák diplomata emlékezéseiben ezeket írja: „Unsere Beziehungen zu England wird so gespannt, als es überhaupt zwischen zwei nicht im Kriege miteinander befindlichen Mächten möglich ist.” Ugyanakkor a Schwarzenberg kormány e feszült állapotokat elsimitandó, gróf Szécheny Antal küldötte Angliába, hol a függő politikai kérdések sorába fölvetették a magyar kérdést is; — föl kellett világosítani az angol közvéleményt, hogy az 1848—49-iki küzdelem az osztrák monarchia integritását támadta meg. (L. Századok 1901. 396. l.)

Az osztrák kormány mindeme jóakaratu figyelmeztetéseket mellőzte s egyidejűleg a magyar államot nemcsak belügyi tekintetben kebe-

lezte be, hanem az általa kontemplált egységes Ausztriát még szillárdabbá teendő, azzal a tervvel lépett elő, hogy a magyar államot és az akkor még általa uralt olasz tartományokat is belevonja a német szövetségbe. E tervét az osztrák kormány 1851. elején a drezdai konferencia alkalmával terjesztette elő, ezáltal az osztrák kormány azt biztosította volna magának, hogy minden támadás, minden harc, a mely ellene akár Magyarországon, akár olasz földön jördül elő, a német szövetség ellen intézett támadás és harc jellegével bírt volna — annál fogva az osztrák kormányt úgy Magyarországon, mint olasz földön a német szövetség minden ily esetben köteles lett volna fegyverrel megvédeni — de ezáltal a magyar állam mint ilyen, az európai térképről le van törölve s beolvasztása az egységes Ausztriába, teljesen be van végezve. A magyar emigráció e tervre egy terjedelmes okiratban felelt, a melyet gr. Teleki László, Szemere Bertalan, Vukovics, Klapka és Czecz irták alá s a francia kormánynak adták át. (Az okmány tartalmát közli Kossuth. Iratai I. 15—19. l.) Ezen okmányra nézve egyidejűleg megjegyzi Kossuth: „a magyar menekvő hazafiak ez emlékirata azonban kétségtelenül egy nevezetes mozzanat nemzetünk történelmében. Valóságos diplomáciai okmány, a melyre korunk majdani történetíróinak figyelmét ezenel is felhívom.”

Az osztrák kormány későbbi törekvései ezek után nem vezettek sikerre. A kisebb német államok legkevésbé sem buzdólkodtak az osztrák tervek mellett. A turini kormány erősen tiltakozott Ausztria szándékai ellen Párisban, Londonban, Berlinben. Anglia szintén óvást emelt ezen tulkapás ellen Drezdában, Berlinben és Bécsben. A francia köztársaság akkori elnöke, a későbbi III. Napoleon császár, kijelentette, hogy Ausztria terveinek valószínűségét casus bellinek tekintené. I. Miklós csár óva intette a bécsi kormányt attól, hogy európai bonyodalmakat idézzon elő, míg végre 1852. év február havában az osztrák kormány felhagyott a kísérletezéssel. A magyar államot tehát belügyiileg ideig-óráig beolvaszthatta magába Ausztria, de a magyar államot nem sikerült neki a német szövetségbe bevinni s így a teljes megsemmisüléstől, az európai térképről való letörlésről a magyar állam 1850-től 1860-ig is ment maradt.

Budapest. 1907. május 3.

Hervé támadása Bebel ellen. Az Egyetértés szerdai számában mi is közöltük *Bebel* k, német szocialisták vezérének nyílt levelét, amelyet egy francia újságban tett közzé és amelyben élesen ítéli el *Hervé*nek, az anarhista francia tanárnak hazai és hadseregellenes izgatásait, egyben a militarizmus hívének valja magát. Erre a levélre most Hervé a párisi *Matin*ban nyílt levélben a következőket válaszolja:

Bebelnek a pár sornyi írásos támadása helyett el kellett volna olvasnia „A hazátok” című könyvem, vagy annak legalább is főrésztét, ahol én a militarizmus hívének vallo magamat. Ha Bebel nem tud francziául, adtak volna neki egy német fordítást, mert tudtommal több szakszervezet saját költségére lefordította művemét és akkor elkerülte volna azt, hogy magát nevétségessé tegye olyan dolgok felemlítésével, amelyekről halvány sejtelve sincsen. Bebel azt akarja, hogy a támadó háboru ellen foglaljunk állást. De honnan tudja majd a hadüzenet napján, hogy melyik fél lesz a támadó és melyik az áldozat? Ha fogalma lenne a mi gondolkodásunkról, akkor tudhatná, hogy az ugynevezett hervéizmusban az egyedüli új az az adat, hogy egy háboru kitörésénél az abban érdekelt felek közül sem az egyik, sem a másik nem tudhatja meg idejekorán, hogy melyikük lesz tulajdonképpen a támadó fél. Bebel mosolyog az én eszméimen. Az ő felfogása az internacionálizmusról, amelyet elázott békemamorrá kicsinyít le és amelynek leghathatósabb gyógyzere szerinte a hágai választott bíróság, nemcsak a francia antipatriotákat fogja nevetésre ingerelni, hanem a francia szocialistákat is, kik Limogesben elfogadták Vaillant javaslatait.

Politikai hangulatok.

I. Változó divatok.

Napfényes, szép tavaszi időben elevenné és szinessé válik déltájban Budapesten a Kossuth Lajos-utcza s a korzó érdekességei gyönyörködtek a járó-kelők. A déli korzó az elegáns, félig-meddig a feltűnést kereső, divatban lévő, vagy divatra vágyó, szereplő, avagy szereplést kereső világ találkozó helye. Bátor asszonyok, garde des damesokkal leányok szintén felkeresik a korzót, de még nagyobb mértékben művésznők, színleányok, akik már most is valakik, vagy minél előbb lenni akarnak valakikké. Némi tekintetben hasonló célzat vonja ide a félvilágot is. A gavallérok, a munkátlankok, vagyosok és szerencsekeresők persze hogy beletartoznak ebbe a millieube, holott az egészen szolid lateiner világ is mulatságot talál a budapesti egyveleg szemlélésében.

Az utóbbi években, a déli korzó politikai területté változott időnként. De csak időnként. Voltak időszakok, amikor a déli órákban az egész korzót lefoglalta a politika. Az országgyűlés elnapolva, berekesztve vagy felosztatva, hát ezek az utcza találkozások helyettesítették körülbelül a parlament folyosói életét. Nem kellett éppen mandátum a megjelenéshez, de mindenki tudta, hogy kinek szabad ott konferálni, kinek nem. Az egykori szabadelvűpárt tagjai hallgatólagosan száműzve voltak. Körülbelül csak Rosenberg Gyula meg két-három társa volt kivétel, Gajári Ödön, Nyegre László, akit az alkotmánypárt visszahozott a parlamentbe, gróf Serényi Béla, aki nem ijed meg az árnyékától, Ám azt, hogy a darabontok közül mutatkozzék itt valaki, teljes lehetetlennek tartották. György Endre, a földmívelési ügyvivő előbb lemondott csak azért, hogy nyugodtan végig döcögthessem a Kossuth Lajos-utczán, amelyet régebbi időben megszokott. Ezelőtt egy évvel még így volt. A nagy eseményt, hogy Fejérváry, hogy báró Fejérváry elment Barabás Bélához paktumot kezdeni, itt a Kossuth Lajos-utczában tudták meg legelőször, ide hozták hírül Polónyi Gézának, aki nyomban elbucszott a korzótól.

Ezelőtt egy évvel még virágjában volt a politikai korzó. A választási eredményeket itt beszélték meg. Még akkor jelentőséget tulajdonítottak annak, hogy ki kivel konferál az utczán. De a korzóbéli politika, amint mondom, időszakos. Az időszakok mulnak, egyik átengedi helyét a másiknak, a divatok változnak, a magas formájú kalap után alacsony következik, széles gallér után keskeny, a bő raglant felváltja a testhez álló szűk kabát és megfordítva, vagy különböző szeszélyek szerint váltakozva. Legfőbb szabálynak állandóan talán csak az marad, hogy kalapot, kabátot hordani kell és ha új a kalap és kabát, azt mutatni kell. Így maradt a korzó állandó szabályának, hogy ez a hely nagy általánosságban a divaté s ma már ebbe a keretbe csak beleilleszkedhetik a politika, de nem dominálhatja.

Elmultak az idők, amikor a politikai titkok kutatói a Kossuth Lajos-utczában keresték a forrásokat. A korzó nagyjai hatalomra jutottak, a népszerű küzdőkben, kiknek arcképeivel annak idején az akkori hatalom ellen tüntettek a boltok auslagjai, most részesei a hatalomnak, előkelő államférfiak s olyan is van, aki már elbucszott a pozíciótól, olyan is, aki csalódott, aki lecsuszott. De azért járnak még politikusok a korzóra. Csakhogy nem politizálás célzatával. Politikusok, akik itt sétáltak jogász korukban is, itt jártak mint ügyvédjelöltek, titkolt

ambíciót rejtve szívükben, hogy valamikor ők híres emberek, országgyűlési képviselők, államtitkárok, miniszterek lehetnének, itt vannak most is, mint országgyűlési képviselők, államtitkárok, esetleg miniszterek, megvalósult álmukkal, híres emberek, de kedvetlenül; hiányzik ez, hiányzik amaz. Mert az álom csak addig szép, amíg álom, mihelyt megvalósul, már próza. Az ideálókért kezdőt körülveszi a tömeg csodálata, de hogyha leül a piacra, hogy a portékáit eladja és hogyha alkuszik, egyezkedik, a tömeg besorozza a prózai rendbe.

A napi élet krónikái mégis eljönnek szemlélni a korzót, hangulatot szerezni és feljegyezni a tanulságokat. Most már a szintér változatosságban többet nyújt, mert a korzó politikai részének nincs egyenlő irányzata. Megjelenik Polónyi Géza és ismerőseivel diskurálgat. Elmaradtak mellőle, akik az egyént csak addig becsülik, amíg adhat. Jórészt megszűnt a nevezetessége, mihelyt hatalma megszűnt. De Polónyi Géza megnyugodott lélekkel beszélget:

— Hogy memoirokat írnek? No hiszen, van eszembe. Ha Köröskényen nézem a finom angol sertések fejlődését, el is felejttem, hogy valamikor politizáltam...

De vajon hány álmatlan éjszaka után következett el ez a megnyugvás. És vajon a nyugalom nem éppen arra jó-e, hogy megerősítse a pihenő akaratot?

A sétauton elvegyülnek, szembe találkoznak barátok, ellenségek és közönyösök. Keresik a találkozásokat, akik nem tudnak többé összekapcsolódni. Láng Lajos, az egykori miniszter, ifju korában egy vigjátékot írt, amelyben ez a meghatározás van:

— A felújított szerelem olyan, mint a tisztogatott keztü, hamar szakad...

Akik liberális gondolkozással vágytak a függetlenségre, hiába erőszakolják a barátságot, ebből csak asztalcsapkodás keletkezik.

Ugy nézem, hogy a „minden mindegy” hangulata nehezedik rá a közéletre, mihelyt egy kis nyugalom van.

Derős nyugalommal megy a Dorottya-utcza felé Hegedüs Ferencz, aki a Fejérváry-kabinetben pénzügyminiszter volt. Szépen fényesre kivasalva a czilindere, a kabátja és ragyog a lakk a topánkáján. Véletlenül éppen szemben jö vele egy legény, aki nagy sárga keretű arcképet czipel, képes oldalával kifelé fordítva: a Wekerle Sándor arcképe. Valamilyik hivatalba viszi. De ki mondta neki, hogy éppen délben vigye.

Bizonyára csak véletlenség ez is. De kedves véletlen. A politikusok látják az arcképet és bizalommal szólnak:

— No, a mig Wekerlét látjuk, addig nem kell félni, hogy a különböző irányok egymás elpusztítására törnek. Legfeljebb elmennek egymás mellett.

A korzó aztán visszasüllyed régi állapotába, abba, a mikor abszolúte nem volt politikai jelentősége. A mikor hogyha Szilágyi Dezső kerülni akarta a feltűnést, azt mondotta:

— Gyerünk a korzóra. Ott senki sem gondolja hogy politizálunk.

* * *

II. A pasa és az orra.

Napról-napra a nemzeti társas kör termeiben mind többen találkoznak a régi emberek. Ez a kör a volt szabadelvűpártiak gyűlésező helye, a Tiszáék és sorstársaik klubja. Innen kímélik a politikai időjárást, spekulálnak és jósolgatnak. Az ő jóslásuk azonban abszolúte nem normális. Nekik a jó idő rossz idő; nekik a viszálykodás édes muzsika, a vihar nagyon

kedves, a felfordulás az ő részükre a reményesség gyönyöre. Ők kívül állván, ezekre spekulálnak.

Künn megmaradt szervezetüknek a váza. Megmaradtak az egykori csapatok vezetői, parancsnokai minden állomáson a régi beosztás szerint és folytonosan várva az alkalmat, a jelt, amikor szervezkedni lehet. Ha baj van a kiegyezéssel, vigad a várakozó táborok. Ha viszálykodás hangja hallatszik a pártok között, szállítják a robbantó anyagokat. Ha valami üdvös dolgot cselekszik a mostani kormány, ők telekürtölik az országot: „Ezt mi kezdeményeztük s ha mi lennénk hatalmon, jobban csináltuk volna meg.” Ha Béccsel ellentétbe jutunk, azt mondják: „Tiszával ez nem történt volna, mert Tiszát szereti a király.” Ha viszont az tűnik ki, hogy az uralkodót a nemzet javára irányuló elhatározásra lehetett birni, akkor malicziózuskodnak: „Gratulálunk a nagy hősöknek, a híres függetlenségieknek, olyan vezérük van, akit szeret a császár.” (Mert ha az uralkodóról szimpatikusan kell beszélni, akkor a neve király, de ha tervek ellen hangulatot kell kelteni, akkor császárnak hívják.)

Nemzetiségi bajok, pártéletbeli összeütközések, reakcionárius mozgolódások tulon-tul kedveztek utóbbi időben a volt szabadelvűpárti társas köröknek. Ugyannyira kedveztek, hogy már elérkezettnek vélik az alkalmat az intenzívebb szervezkedésre. Mondják, hogy a király hosszabb tartózkodásra addig nem jön Budapestre, amíg annyira rendben nem lesznek, hogy gróf Tisza István mindenre kész csapat élén nem vonulhat fel:

— Jelentem, felséges uram, rendelkezésre állunk!

Ez a párt, a melyik rendelkezési állományban van.

De még mire gondolnak? Hódításokra gondolnak. Hogy akik most belül vannak, azok közül is ki lehetne csalogatni egy csoportot maguk közé. Keressük a hatvanhetesek közt az elégteleneket. Napról-napra látjuk, hogy a szelek irányát tanulmányozó sárkányokat és papírgömböket bocsájtanak fel. A modern vivmányokhoz tartozik, hogy ezek a sárkányok és gömböcskék most betűkkel vannak jelenyomatva; irányító cikkek, biztató és csalogató zöngemények vannak rajtuk, de különösen a Tisza István neve mindeniken, a legapróbban is rajta van. És folynak az alkudozások: Jöjjetek hozzánk, vagy engedjétek, hogy mi menjünk tihozzátok. Csak találkozzunk legalább, hisz mindannyian egyet akarunk, menteni a hatvanhetet. A troubadurok így zengik a szerelmi dalt. (De miképpen is szól a Láng Lajos mondása, a felújított szerelemről és a tisztogatott keztüéről?)

Mindegy. Az a kérdés, hogy akadnak-e hajlandósággal lévőek? Abban biznak ők, hogy vannak elégtelenek, akik folytonosan másféle alakulásról és másféle többségről beszélnek. Azt jósolgatják, hogy az elégtelenek hajlandók is lesznek kalandos vállalkozásokra. Ki nem látott már embert, hogy bolondságot csinál, ha nagyon biztatják és ha nagyon türelmetlen.

Azonban olyanféle bolondság lenne ez, mint a regebéli pasáé.

A pasa megharagudott a szultánra, mert udvarában élén, azt tapasztalta, hogy ott nagyobb ur is van nálánál. Például a szultán okvetlen nagyobb ur volt. A pasa sokat gondolkodott, hogy miképpen álljon bosszút a szultánon, miképpen fejezze ki elégtelenségét. Végre rendkívüli elhatározásra jutott. A pasa elhivatott egy rabszolgát, a kezébe adott egy éles kést és megparancsolta neki, hogy vágja

le az orrát. Egy perc múlva a parancs teljesítve lőn és a pasa orra a földön volt.

Látván pedig a pasát orr nélküli ábrázattal, megkérdezték tőle:

— Miért tetted ezt, oh pasa?

Haraggal és orr nélkül még inkább citorzultan felel a pasa:

— Azért tettem, hogy megbosszantsam a szultánt, hogy vizsgáláson oly eredményt értek el, amely már mint Aehrenthal báró utazása előtt is várható volt, teljesen kielégítő. A bécsi illetékes helyeken mindjárt kezdettől fogva nagy reménységgel ítélték meg a helyzetet s nem engedték magukat megzavarni az európai közvélemény hangzavarától. A német felelős helyek nyugodt magatartása az osztrák-magyar diplomátákat ebben a felfogásukban még jobban megerősítette. Most pedig, a berlini tárgyalás után, amely ma befejeződött, Aehrenthal báró, ha visszatér Bécsbe, azt az igen öröndetes jelentést terjesztheti elő, hogy a dolgok fejlődésének a legnagyobb nyugalommal nézhetünk elébe. Ezek után úgy a hágai konferencia lefolyásának, mint pedig Aehrenthal báró küszöbön lévő olaszországi utazásának kedvező auspiciumokat jósolhatunk.

A Petit Parisien kérdést tett több angol államférfiúhoz, a nemzetközi politikai helyzetről. Az angol államférfiak közül Dilke nagyon érdekes feleletet küldött a hozzáintézett kérdésre. Azt mondja a többi közt, hogy Angliában egyetlen épelméjű ember sem gondol Németország megtámadására. A nemzetek antipátiával viselkedhetnek egymás ellen, de azért még nem kell háborút viselniök. Németországnak Anglia ellen való támadása szintén ki van zárva, mert az angol haditengerészet óriás módon fölülte van a németnek. Dilke így fejezi be feleletét: Meg vagyok róla győződve, hogy az európai béke még nagyon sokáig fog tartani. Anglia nem keres szövetségeseket, amiint sokan el akarják hitetni, hanem csak jó barátokat.

Aehrenthal báró tegnap délután Szögyény-Marich László nagykövettel meglátogatta a Berlinben székelt nagykövetet s különösen az olasz és a francia nagykövettel sokáig tanácskozott a nemzetközi helyzetről. Tegnap este az osztrák-magyar nagykövetségen adott ebédén sokáig beszélgetett Csirszki külügyi államtitkárral és Mühlberg külügyi államtitkárral, akik szintén hivatalosak voltak. Aehrenthal báró ma délután a külügyi hivatalban Csirszki államtitkárral tanácskozott s délből gróf Széchenyi nagykövetségi tanácsoshoz ment ebédre. A nagykövetségi tanácsos közeli rokona Aehrenthal báró feleségének.

Aehrenthal külügyminiszter tegnap fogadta a magyar és osztrák koloniák vezetőit: Timar Dagobertet, a magyar egyet elnökét, Wilcesk Cc. tanácsost, az osztrák egyet elnökét és Hoficsert, az osztrák-magyar segítő egyesület elnökét. Bülow herceg születésnapja alkalmából a birodalmi kancellária palotájában lakoma lesz, amelyen a császár is megjelenik. E lakomára a többiek között Aehrenthal báró osztrák-magyar külügyminiszter, a kíséretében levő Gagerin báró követ, Szögyény-Marich osztrák-magyar nagykövet, Széchenyi gróf nagykövetségi tanácsos, Kleps-Kloth alezredes katonai attaché kaptak meghívót.

Aehrenthal külügyminiszter ma Tschirschky

államtitkárral tanácskozott és három napos berlini tartózkodás után befejezte misszióját. Ma este még megjelenik a birodalmi kancellárnál rendezendő estélyen és éjjelkor visszautazik Bécsbe.

Holnap délből a király kihallgatáson fogja fogadni a külügyminisztert.

Aehrenthal környezetében beszélnek, hogy a tanácskozások minden tekintetben kedvező eredménnyel jártak, s mire előzetesen is számítani lehetett. Illetékes helyen elejétől fogva bizalommal tekintettek a berlini látogatás elébe és nem vezették magukat félre a sajtó czéltatos mesterkedéseitől. A berlini látogatás után teljes nyugalommal várják a fejleményeket úgy a hágai konferenciánál, mint a legközelebbi olaszországi találkozón.

Báró Aehrenthal visszatérése után családjával át fog költözni a schönbrunni császári kastélyba, a melynek Stöckel-szárnyát őfelsége felajánlotta a külügyminiszternek.

Az imperial conference. Londoni jelentések szerint a gyarmatiügyi konferencia mai ülésén Mac Coy indiai delegátus utalt arra, hogy India legjobb vevői Európának védvámokat élvező államai. Az indiai kereskedelem, ha az idegen államok az Indiában tett intézkedéseket hasonlókkal viszonyozzák, körülbelül ugyanannyit kockázhat, mint azon államok. A javaslatba hozott módosítások Indiának nem lesznek hasznára, másrészt pedig a kockázatot és az áldozatot sokkal nagyobbak, sem-hogy India azokat elfogadhatná. Az Egyesült-Államok, Németország és Franciaország tulajdonképpen tiltakozhatnának. India ezen intézkedése ellen, mert többet vásárolnak Indiában, mint amennyit India tőlük vásárol. De egy állam részéről sem volt tiltakozás vagy panasz hallható.

Asquith kincstári kancellár a szabad kereskedelmi érdekében felsorolta a szokásos érveket os már eleve kijelentette, hogy a kormány nem járulhat hozzá, hogy a politikát még csak kísérletképp is keresztülvigyék. Utalt arra, hogy Angol-ország tényleg mindenütt oly elbánásban részesül, mint a legtöbb kedvezményben részesülő államok és ennek következtében az egyes piacokon jobb helyzetnek örvend, mint a többi szóbajöheto, védvámokat élvező államok. India után Németország szolgálta az angol áruk legjobb piacait.

Ezután az előnyös elbánás politikáját bírálta. Számadatok alapján bizonyította, mily jelentéktelen az az előny, amely az angol kereskedelemre háru. Utalt továbbá arra, hogyha egyes koloniák előnyös vámkot adnak is az anyaországnak, ez még sem elég ok arra, hogy az angol áruk azonos feltételek mellett a gyarmatok áruival a gyarmatokon felvehessék a versenyt. Angolország kedvezményei csakis akkor lehetnek értékesek, ha azok nyers anyagokra és élelmiszerekre vonatkoznak. Elvi kérdéssel van itt szó és így kompromisszum nem létezik, bár olyat egyes szónokok javaslatba hozták.

Asquith beszédét azzal végezte, hogy a vita mindenesetre megvilágította azokat a módokat, amelyek révén a birodalom egyes részei között a kereskedelmet meg lehetne javítani, így első sorban a megjavított gőzhajózási szolgálat, a gyarmatokba kiküldött kereskedelmi ügyvivők számának szaporítása és a Suez-csatorna illetékeinek leszállítása révén. Mindezekre nézve a kormány kész minden gyakorlati javaslatot mérlegelés tárgyává tenni.

Az olasz sajtó Bülow beszédjéről. Bülownak tegnapi beszéde élénken foglalkoztatja az olasz politikusokat és az olasz sajtót. A „Giornale d'Italia” abban a körülményben, hogy Bülow herceg megint előhozakodott a rapallói találkozással, annak bizonyítékát látja, hogy a német kancellár Olaszországgal szemben most is csak olyan hideg, mint volt ennek előtte. A „Tribuna”, amelynek a kormányhoz való viszonya köztudomásu, nem győzi eléggé dicsérni a birodalmi kancellár beszédét, amely minden jót ígér a jövőre, minthogy kiküszöbölte a hármasszövetséges hatalmak közt a gyanakodás árnyékát is.

Az olasz politikai körökben jó benyomást tett a kancellár beszéde és különösen vezető helyen nyilatkozhat igen elismerőleg róla.

Mexikó fegyverkezés. Közép-Amerikából ismét háborús hírek érkeznek. Guatemala kormánya ugyanis vonakodik Limez tábornokot Mexikónak kizolgáltatni. Limez azzal van vádolva, hogy Brillias volt köztársasági elnököt meggyilkolta. Mexikó háborúval fenyegetőzik s az egész országban erősen folyik a fegyverkezés.

Tárgyalások Románia és Görögország között. A román kormány — mint Bukarestből táviratozzák — újból felvette a tárgyalás fonalát a görög kor-

mánnyal a Romániában lakó görög alattvalók helyzetének ügyében a két kormány között két esztendeje fenállott konfliktus kiegyenlítése iránt. A görög kormány ebben a kérdésben közbenjáróul Ausztria-Magyarországot kérte fel és már közölte a román kormánnyal a konfliktus kiegyenlítésének módzatait is. A román kormány hajlandóságot mutat a görög alattvalók kiutasítását beszűntetni, a kiutasítottaknak Románia területén levő vagyoukra vonatkozó igényeit kielégíteni és külön szerződést kötni Görögországgal, amely szigoruan körvonalozná a Románia területén tartózkodó görög alattvalók jogi helyzetét.

Szocialista támadás az orosz hadsereg ellen. A Voss. Ztg. pétervári levelezője különböző forrásokból szerzett pontos információk alapján teljes képet nyújt azokról a bonyodalmakról, amelyeket Surabov örmény szocialista képviselőnek a дума ülésén tett s az Egyetértésben közölt hadseregellenes nyilatkozatai előidéztek és azokról a lépésekről, amelyeket Golovin, a дума elnöke ennek elsimitása végett tett.

Stolypin meghívására, aki a дума üléséről pontos jelentést kívánt, Golovin éjjel 12 órakor meglátogatta a miniszterelnököt a téli palotában és elmondta neki, hogyan folyt le a дума ülése, azonkívül megmutatta neki a gyorsírói jegyzőkönyvet. Stolypint — úgy látszik — megnyugtatták Golovin felvilágosításai, de kijelentette, hogy az esetet a csárnak tulzott formában adták elő, mely oknál fogva a helyzet nagyon komoly. Stolypin azt tanácsolta Golovinnak, hogy látogassa meg másnap a hadügyminisztert, aki a csárhoz fog menni, hogy ebben az ügyben jelentést tegyen. Golovin megtette azt és eközben legmélyebb sajnálatát fejezte ki a hadügyminiszter előtt a történet felett. Ezt persze nem a дума, hanem saját nevében tette, Stolypin ugyanazon a napon telefon útján másodszor is érintkezésebe lépett Golovinnal és Surabov kiróhanásainak a дума által való elítélését kívánta. Golovin azt felelte, hogy ezt nem teheti, de kész sajnálatának a dumában kifejezést adni. Miután ezt a дума folytatódólag zárt ülésében megcselekedte, Stolypin azt kérdezte tőle, hogy kész-e e nyilatkozatának közzétételébe beleegyezni. Golovin azt felelte, hogy az ellen nincs kifogása, — hisz a hadügyminiszter, ha úgy tetszik, a дума egész ülésének jegyzőkönyvét közzéteheti. Azt lehetett volna hinni, hogy az ügyet ezzel elintézték, öt órakor azonban Stolypin ismét telefonozott Golovinnal és közölte vele, hogy a csár Golovin nyilatkozatával nincs megelégedve, hanem a дума határozatára van szükség a hadseregben ejtett sértések megtorlása végett. Golovin erre ismét csak azt felelhette, hogy ezt a követelést nem lehet teljesíteni, mire Stolypin azt felelte, hogy ebben az esetben a kormány kénytelen a dumával való együttműködésről lemondani. Az összes beavatottak azt hitték, hogy a kormány a dumát fel fogja oszlatni, de úgy látszik, hogy közvetlen ezután valami váratlan fordulat állott be, mert hat órakor Stolypin és a hadügyminiszter újból meglátogatták Golovint, de nem találták odahaza, úgy hogy Golovin a látogatásról csak a dumából való visszatérése után értesült.

A sajtóreform.

— A budapesti ügyvédi kamara véleménye. —

Budapest, május 3.

Holnap kezdik meg a nagy sajtó-ankettet, amelyiknek hivatása lesz a készülő sajtótörvény-revizio alapelveinek megvitatása. Közvetlenül az anket küszöbén ma került nyilvánosságra a budapesti ügyvédi kamara terjedelmes jelentése, mely az igazságügyminiszter leiratára válaszolva szintén ezzel a kérdéssel foglalkozik.

Az újságírók után — akik a negyvennyolcas törvényekben lefektetett liberális sajtóügyi elvek teljes épségben tartása mellett foglaltak állást, az ügyvédek a legilletékesebbek arra, hogy a törvény revizioja tárgyában véleményt mondanak. Ők tudják, vannak-e a törvénynek hiányai, hogy a sajtószabadság mai szabályozása mellett megvédhető-e a közérdek s az egyéni becsület.

Az ügyvédi kamara annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a fölvetett reformkérdések terjedelmükre nézve messze túlhaladják a szükséges keretet. Annak a szüksége, hogy új és korszerűbb sajtójogot adjanak az országnak, igen is fönoforog. De addig, amíg ez egy egész terjedelmében új modern sajtótörvény keretében meg nem történhetik, nem szabad a létező rend alapelveit

bolygató intézkedésekkel a mai állapotot megromtani, hanem meg kell elégednünk a legszükségesebb módosításokkal. A legszükségesebb módosításon túl menő reform csak zavart az ellentétek kiélesedését s a semmiképen sem kívánatos osztálykülzelmeket erősítené.

Az ügyvédi kamara véleménye szerint tehát a reform tervezésénél kiküszöbölendő mindaz, ami sürgős gyakorlati szükség által indokolva nincsen, vagy a meglevő rendszert ényegében érinti. De ennél is helyesebbnek tartaná azt, ha a miniszter a sajtótörvény részbeli reformjának tervét félretéve, helyette egy rendszeres és általános sajtó-reform-terv előkészítése iránt a megfelelő intézkedéseket, minden gyakorlatilag érdekelt tényező bevonásával és a meginduló nyilvános irodalmi vitaközös fölhatalásával, késedelem nélkül megtenné.

A miniszter által kontemplált reform rész-kérdéseit illetően az ügyvédi kamara véleménye a következő:

Preventiv intézkedések.

A kamara jelentése kiemeli, hogy a preventiv intézkedéseknek egyetlen nyílt, vagy elbujtatott módját sem tartja a sajtószabadság egy legfontosabb sarkalatos elvével: a terjesztés és közzététel szabadságával összeférőnek. A sajtószabadság csorbitásának tartaná egy oly újabb fikció felállítását, hogy a köteles példány pusztán letétele már a terjesztés megkezdésének tekintessék. Az előzetes lefoglalásoknak ama szinten „egyidejű”, de valószínűleg megelőző módját, amely szerint a közvadászlóval egyetértő vizsgálóbíró a postára és vonatra küldött hírlapokat éjjel vagy hajnalban, vagy bármikor is, de a terjesztés valószínű megkezdése előtt lefoglalja, egyenesen a sajtószabadság alapelveibe és az 1848. XVIII. t. cz. 1. §-ába ütköznek véli.

A napilapokat egyáltalában föl kell szabadítani a lefoglalás intézményének súlya alól, nemcsak azért, mert a lefoglalás intézménye a napilapokkal szemben a gondolatterjesztési szabadság fiztetlenben tartása mellett hatályosan alig alkalmazható, de azért is, sőt főképpen azért, mivel a napilapokban elterjesztett u. n. „veszedelmes anyagot” a kamara annyira veszedelmesnek fölismeri, nem tudja. Sőt ugy tapasztalta, hogy éppen a napilapok lefoglalásai fokozták rendszerint az izgalmat, mi több, ezen az úton keletkeztek az ugynevezett martírságok s némely lefoglalt iratok rendkívüli hatásai. Az intézmény egyébiránt is csak könyvekre, folyóiratokra, röpiratokra és falragaszokra alkalmazható kellő hatással. Ezekre nézve is csak bizonyos megszorítással.

Részletek.

A sajtótermékek „hatályos ellenőrzésének” sem szükségét, sem igaz okát a kamara nem látja. A felelős szerkesztő személyére nézve kizáródnak tartja a kamara a határozott iskolabeli képzettség megkövetelését, de a személyi megbízhatóság szokásos ismertető jeleit, amelyek más nyilvános felelősséggel járó életpályáknál is gyakorlati szerepet játszanak, itt is alkalmazhatóknak véli.

A felelősség tekintetében föntartandó a fokozatos felelősség elve, de azzal a korlátozással, hogy a szerzővel együtt a fölbujtó, a cikk sugalmazója és megíratója is első fokon kerüljön felelősség alá.

A lapbiztosíték eltörölendő, de kimondandó, hogy a kiszabott pénzbüntetésekért és bünygyi költségért az elítéllettel együtt a felelős szerkesztő, kiadó és nyomdász is egyetemleg felelősök.

A könyvnyomtatás kéziratainak tekintendők. A kolportázs rendezendő.

Újabb sajtóvétségek megállapítását a leghatározottabban ellenzi a kamara. Azt sem ajánlhatja, hogy az izgatás és „a tömeges munka megszüntetésre való felhívás” vagy éppen a rágalmozás és becsületsértés eseteit a törvény szaporítsa, vagy azok büntetéseit súlyosítsa. Ily természetű rendelkezések a büntető bíróságokat mélyen belevegyítenék a politikai mozgalmakba. Azonfelül nyilvánvalólag igazságtalanok is lennének a társadalmilag gyöngébb osztályok ellen az erősebbek javára, de a gazdasági és pártpolitikai harcokban oly gyűlöletet is ébresztenének a bírói hatalom iránt, melyet a törvényhozó sem tarthat kívánatosnak.

Az esküdtbírók hatáskörének megszüntése a sajtószabadság garanciáit csorbítaná; ellenzi a kamara egy magasabb minőségű esküdtbírók szervezését is, mert az osztálybírók jellegű kivétel lenne. Ellenben helyesli és sürgősi sajtóvétségek esetében az eljárás gyorsítását.

A fölrat ezenkívül részletesen nyilatkozik a miniszteri leiratban foglalt egyéb kérdésekről is.

A nők és az egyetem.

Akármi hiva legyen is valaki a modern haladásnak, alig hiszem, hogy ha reálisan gondolkodik, fejcsoválás és boszankodás nélkül olvashatná az újságoknak a feministák gyűléseiről szóló egy-egy híradását. Mert azt kell látnia, hogy az ott szereplő hölgyek és urak vagy egyáltalán nem gondolják meg nagy hangon hirdetett eszméik lehető következményeit, vagy ha gondolnak is rájuk, nem hazai viszonyainkat veszik figyelembe, hanem a külföldi szórványos példák-ból akarnak általános érvényű következtetést vonni.

Mintha nem épen az volna a baja hazánknak, hogy amit a külföld produkált, haladási tulbuzgóságból mindég előbb csinálta utána, mint a talaj arra nálunk megérett volna.

Nap-nap után felhangzik a panasz gazdasági hátramaradottságunkról, amely miatt a társadalom mai keretében sem tudjuk kielégíteni a jogos igényeket s mégis egyre azon törik a fejüket egyes exaltált vagy szereplői vágyó elmék, hogyan lehetne ezeket az igényeket még inkább szaporítani és fokozni. A nők mind sürűbben hangoztatják, hogy a megélhetési viszonyok folytonos rosszabbodása következtében nekik már alig van reményük a családi élet keretében a boldogulásra s a helyett, hogy a maguk részéről az igények szükséges lejjebb szállításával igyekeznének a bajokon segíteni addig, míg természetes, fejlődésünk megteremtése a viszonyok javulásának biztos alapját, beállanak ők is a jogokért kiálló sorába, mintha bizony ez nem az igények újabb fokozását jelentené.

Mikor szerencsétlen társadalmi alakulásunk következtében eddig is annyi, ugynevezett tanult embert produkálnak iskoláink, hogy nagy részük hosszú évek fáradságának jutalmául a száraz kenyérhez is alig juthat hozzá azon a téren, ahol boldogulását szándékozott keresni, mi alapon remélik a nők, hogy ha az összes pályák megnyílnának előttük, helyzetük általában javulna? A jogból bizony nem élnének meg.

Allások elnyeréséért folytatott küzdelemben pedig nagyon kétséges, hogy kibírnák-e a versenyt a férfiakkal. De még ha egyesek tudnának is velük szemben érvényesülni, vajjon segítene ez a nők bajain általában? Aligha. Mert minden állást nyerő nő kizsároltana abból egy férfit, akire nézve lehetetlenné tenné a családalapítást s így közvetve egy-egy nőtársa előtt is levágná a boldogulás útját. Vagy talán ezek a diplomájuk után élő nők vennék át a férfiaktól a családalapítás és fentartás jogát és kötelességét? Lehet, hogy a feminista apostolok erre is gondolnak. Hiszen eddig is volt eset rá, hogy a családot a férfi helyet a nő tartotta el, csak-hogy ezt addig a nők is szomorú kötelességnek szerencsétlenségnek, nem pedig jognak tekintették.

S egyáltalában kétséges, hogy azok, akik annyira versenyre kívánnak kelni a férfiakkal az eddig előttük elzárt pályákon, valami nagyon óhajtanák a családi élet bajait és nyakukba venni.

Ugy, hogy bátran kimondhatjuk, hogy ha a feministák követelése hamarosan elérnék céljukat, társadalmi bajaink inkább szaporodnának, mint csökkennének.

De ellenvetéseimre azt mondhatnák a feministák, hogy ezek épp úgy az elmélet terén mozognak, mint az ő érveik, amelyeket követeléseik mellett felhozhatnak, tehát nem is nyomhatnak többet a latban azoknál. Ebben igazuk van, azért szembe kell néznünk azon állításaikkal is, amelynek alapján kívánják, hogy a magasabb tanulmányokra őket is feltétlenül bocsássák az érettségi bizonyítvány alapján, a mint férfiakat.

Ők természetesen azt hirdetik, hogy a nők épp úgy képesek a magasabb tanulmányokhoz kötött foglalkozásokra s általában a tudományok művelésére, mint a férfiak. Példákra is hivatkoznak s ezeket nemcsak külföldről vehetik már, hanem arról a pár száz okleveles vagy most tanuló nőről is, akik nálunk is az egyetemre juthattak. Csakhogy nem akarják észrevenni, hogy a külföldiek is legnagyobbbrészt, a hazaiak meg teljességgel kivételek, akiknek példájából nem szabad arra következtetnünk, hogy, mivel néhány válogatott boldogul a magasabb tanulmányokkal, az összes nők előtt feltétlenül meg kell nyitni az egyetemet.

Én nem akarok a tudósok fiziológiai érveire hivatkozni, amelyek alapján a nőknek általában a tudományos pályákra való hivatását tagadják, de a leánytanítás terén szerzett több évi tapasztalaim alapján merem állítani, hogy a nők közül nagyon is ki kell válogatnunk, kik valók egyetemi tanulmányokra s éppen ezért az odajutást semmi esetre sem szabad rájuk nézve még csak könnyíteni sem, nem hogy teljesen feltétlenül tenni.

De állításomat bizonyítani is akarom. Annak a vizsgálásánál, hogy a nők mennyire alkalmasak az egyetemi tanulmányokra, csak két szempontot akarok figyelembe venni: mennyire bírják ki testiileg s mennyire szellemileg azt a munkát, amelyet már az egyetemre való előkészületnél, a gimnáziumban végezniük kell. S itt felesleges szószaporítás helyett egy kevés statisztikát akarok adni, mert ez a tények erejével hat.

A budapesti állami leánygimnázium értesítőjéből veszem az utolsó három iskolai év adatait, melyek az V—VIII. osztályos, tehát 15—18 éves leányokra vonatkoznak.

Ezek szerint mulasztott:

1903—4-ben 138 tanuló közül 124, összesen 6464 órát, egyre esik 52;

1904—5-ben 144 tanuló közül 136, összesen 8833 órát, egyre esik 65;

1905—6-ban 123 tanuló közül 107, összesen 6403 órát, egyre esik 59.

Pedig az egész iskolai év összes óraszámát alig tehető többre 1000-nél.

Fiúiskolából, sajnos, nem állíthatok ezzel szembe pontos adatokat, mert azok az értesítőben nem közlik a mulasztásokat, de arról a csaknem 10 évről, míg fiugimnáziumban működtem, jól emlékszem, hogy, ha valamely osztályban egy tanulóra 25 óra mulasztás esett, már nagyon sokaltuk.

Testi munkabírás tekintetében tehát a leányok nagyon elmaradnak a fiúk mögött.

Hogy szellemi erő dolgában mennyire állják ki a versenyt a fiúkkal a leányok, álljon itt a következő összehasonlítás. Érettségi vizsgálatot tett a budapesti állami leánygimnáziumban:

1903—4-ben 24 tanuló; az V.-et ezek 34-en kezdték;

1904—5-ben 24 tanuló; az V.-et 33-an kezdték;

1905—6-ban 12 tanuló; az V.-et 25-en kezdték;

Egyik vidéki gimnáziumban érettségi vizsgálatot tett:

1898—9-ben 11 tanuló, az V.-ben 14-en voltak;

1899—900-ban 12 tanuló, az V.-ben 16-an voltak;

1900—1-ben 17 tanuló, az V.-ben 23-an voltak.

Az arány tehát látszólag alig rosszabb a leányoknál, mint a fiúknál, de nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy ez idő szerint a leányok közül még csak a válogatott jobb tanulók jutnak a gimnáziumba, míg a fiúknál csupa elégséges bizonyítványokkal is mehetnek az alsóbb osztályokból a felsőbbbe, amelyek összehasonlítás alapján szolgáltak. Milyen eredményre számíthatnánk azonban a leányoknál, ha abban a reményben, hogy az egyetem kapui számukra is bármilyen érettségi bizonyítvány alapján megnyílnak, válogatás nélkül tódulhatnának a gimnáziumba?

S még hozzá ha a nők az egyetemre minden megszorítás nélkül mehetnének, feltétlenül azonossá kellene tennünk a leányok iskolázását már a középfokon is a fiúkival. Hogy ennek mennyire megadná az árát a nőesség, amely talán még sem olyan kicsinyelhető dolog, arról felesleges

hosszasabban beszélni. Hányan törnének le testi-eg vagy szellemileg, akik a gimnáziumban elfecsérelt éveik alatt csak éppen leszoknának azokról a ulajdonságokról, amelyek a diploma nélkül való nők értékét megadják!

Szóval, ha meggondoljuk, hogy a magasabb minősítés reményében mily testi és szellemi erőfeszítésre kellene elszánniok magukat a nőknek s ha ezt sikerülne is nagyobb tömegben elérniök a társadalom bajain még nem segítenék, azt hiszem, jó időre megelégedhetnek a feministák azzal a vivmánnnyal, hogy olyan pályák végzésére, amelyek a nők természetének megfelelnek, a legkiválóbbak bejuthatnak az egyetemre.

Különösen a nők igazi érdekei szempontjából biztató az a hír, hogy a közoktatásügyi minisztérium éppen mostanában teszi szaktanácskozás tárgyává, miképen lehetne megszüntetni a gimnáziumok tulzsufofolságát s ezzel közvetve az egyetemét is, amiből igen valószínű, hogy a minisztérium, mikor egyik oldalon a szellemi proletáriátus csökkentésére törekszik, a másikon nem fogja megadni a módott annak szaporítására.

— e.

Mozgó képek.

Tüzlárma.

Az ideges fővárosiakat minden szokatlan jelenség izgatja. Hangosabb szóváltás, ríktőbb szín, élénkebb mozgolódás már alkalmas arra, hogy csöndületet idézen elő. A mikor a sikos aszfalton konflisó elbukik, vagy éhes csibészt a „röndér“ fülön csip, vagy kóbor kutyát a peczér hurkon fog, száz és ezer ember verődik érdeklődő közönséggé össze.

Mégis, minden utczei esemény közt a tüzi lárma számíthat a legnagyobb hatásra. Nem tudom, a bennünk szunnyadó pirománia okozza-e, de bizonyos hogy amikor a számtalan hangokból összeszűrődött utczei zsongásba a tüzoltók kürtjének velőt átjáró éles szava belerikolt, egyetlen járó-kelő se marad közömbös. Az is megáll, aki a legjobban siet; az is megrémül, akinek a háza már azért sem gyulladhat ki, mert — nincs; az is futni kezd a vészjelző hang után, akinek podagra kinozza a lábszárcsontját.

Tagadhatatlanul gyönyörű kép, amint a pompás tüzoltólovak, hosszúra nyulva vágtatnak, hogy csak egy szikráznak a trachitkoczkákhoz vágódó patkók. Hát még amikor a mi macskaüggyességű és oroszlánbátorságu tüzoltólegénységünk a veszélyeztetett épület falán föl s le futkosnak, a végtelennel látszó meredek létráról az ablakokon át a szobákba másznak, hogy a bennrekedt gyermekeket vagy betegeket kimentsék!

Az égő házat sűrű néptömeg veszi körül. Az emberek nem törődnek a rendőrök goromba taszigálásával, nem bánják, hogy a gőzfecskendőből egy-egy eltévedt sugár őket is átáztatja, hogy a leverődő füst a szemüket csipi, a torkukat reszeli. Visszafojtott lélekzettel lesik a piros sapkások minden mozdulatát, kritizálják az intézkedéseket, megjelenik a bátor életmentőket, s messzemenő jóslatokba bocsátkoznak a tűz terjedését vagy lokalizálását illetőleg.

A tüzoltók kürtjelzésébe új sípolás vegyül.

— Jönnék a mentők!

Nagy mozgás, ijedt kiabálás, sajnálkozó óbégatás támad.

— Mi történt?

Senki se tudja, senki se látta, senki se hallotta, de azért rögtön jön egyik vészir, a másik után.

— Egy tüzoltó szédült le a tetőről!

— Egy öreg asszonyt gázolt el a lovasrendőr.

— Egy nagybeteg ember ugrott le a harmadik emeletről... összetört a keze-lába... betört a feje... irtózat látni... de még él!

Kisül, hogy a mentők csak emberbaráti elővigyázatból jöttek; szerencsére nem volt rájuk szükség; nem történt nagyobb szerencsétlenség... de azért a fantázia nem vesztegel: az utolsó üszkös gerendát is hidegre locsolta a felszökkenő víz, a tüzoltók letörlik izzadó homlokukat, felugrálanak a kocsikra, hazavágtatnak; lassabb tempóban távoznak a mentők is; a közönség a szélrózsa minden irányában szétoszlik és egy órával később a főváros mind a tíz kerületében — sőt a külterkeken is — élénk színekkel mesélik mindazt, amit láttak, s azt is amit — elképzelték.

Az elbeszélő meg-megborzong, s nem lehet tudni hogy a kiállott ijedség utóhatása, vagy egy bizonyos gyönyör-érzet fut-e végig idegeiken.

Majnem azt hinném, hogy az utóbbi. Erre vall legalább az a felháborodás, amely akkor nyilvánul meg, amikor „vak“ tüzlárma riasztja föl a békés polgárságot. Szinte ölni tudnának a várakozásukban csalódott emberek.

Egy ilyen jelenetnek tegnap voltam tanuja.

A Ferencz József-tér tájékaról, a déli órákban, óriási fekete füstoszlop gomolygott a palotatenger fölött, ég felé.

— Ég!

— Tűz van!

Hangzott mindenfelől és mintegy varázsütésre, vagy közös parancsszóra, futásnak eredt a sokaság a Föld utcán, a Lánchídon, az Akadémia-utcán, a Rakparton, a Dorottya-utcán és mindazon közlekedési artérián végig, melyek a füst felé vezettek.

Közben a legkülönbébb találgatások voltak hallhatóak.

— A Gresham-palota ég! — A czuczilisták gyujtoták föl, mert Kossuth Ferencz ott lakik!

— De bizony az Akadémia! — hiszen látom az irányát — valamelyik elkeseredett Nádasdy-pályázó dobott csóvát a tudomány fölszentelt fészkebe.

— Nem igaz! A Lloyd-épület gyulladt ki. Ott tanáznak a Tiszaisták... ez a koalíció műve!

Olyanok is akadtak, akik a mindig sűrűbb, mindig feketébb és egyre magasabbra szálló füsttömegekről azt mondták, hogy egy a Dunán uszó remorkör kéményéből gomolyog.

Ezeket a „pesszimistákat“ lehurrogták a többiek.

— Hiszen akinek szemét adott az isten, megitélheti, hogy a füst a Ferencz József-tér fölött emelkedik ég felé.

És ezeknek volt igazuk... de csak is ezeknek! Ugyanis nem égett sem az Akadémia, sem a Lloyd, sem a Gresham, de hajó se járt akkortájt a Duna tükre, hanem éppen aszfaltotak a Ferencz József-téren, s véletlenül kigyulladt egy kátránnyal telt hordó. Ennek a tüze fejlesztett akkora fekete, sűrű, büzös füstöt, mintha az Akadémia egész tudományos készlete, mintha a haladók összes szabadelvűsége, mintha egy nagy pénzintézet minden milliója lángokban állana.

Leirhatatlan az a csalódott elképedés, mellyel az odaseregglők ezt a fölfedezést fogadták.

Rosta.

Olvasóinkhoz.

Az Egyetértés formában új lett, tartalmában frissebb, elevenebb, de iránya s a hasábjából kisugárzó szellem ugyanaz maradt: a független eszmékért való lelkesedés, az önálló magyar nemzeti állam megalkotásáért vívott harcban soha nem lankadó, soha meg nem alkuvó energia.

Az Egyetértés négy évtizednél hosszabb ideig állt a magyar sajtó előterében, mint a politikai s társadalmi élet egyik legszámottevőbb faktora. Az Egyetértés új köntösében is a régi tüzzel és lelkesedéssel szolgálja eddigi hivatását, sőt megújodásában, friss erővel, megkétszerezett tartalommal mégberedményesen szándékozik küzdeni ideáljaiért.

A választott új formának megfelelően munkaejeje is megnövekedett. Politikai iránya ezentul csak annál radikálisabb, annál függetlenebb intenzivitással fogja követelni a 48-as eszmék teljes diadalát, megalkuvással soha nem ismerő módon fog munkálkodni a szabad nemzeti állam kiépítésén és a hatalmas, önálló Magyarország megteremtésén. Ennek a céljának büvkörébe vonta, programja megteremtésének lelkes munkásaivá tette azt a szabad, bátran küzdő gárdát, amelynek minden egyes tagja munkaejejének legjavával áll csatasorba. Vezércikkiről gárdájából megemlítjük a következőket: Mezei Ernő, dr. Kmety Károly (egyetemi tanár), Hentaller Lajos, dr. Benedek János, Burgán Aladár, dr. Pap Zoltán (országgyűlési képviselő), Balogh Pál, Herczegh Mihály (egyetemi tanár), Purjesz Lajos, dr. Bernát Ottó és anynyian mások, a 48-as eszmék törhetlen harcosai közül.

A szerkesztőség dr. Pap Zoltán főszerkesztő és Purjesz Lajos felelős szerkesztő vezetésével a legrészletesebben, a legjobban informáltan és a legváltozatosabb irodalmi alakban dolgozza fel a politikai, társa-

dalmi, művészeti és közgazdasági eseményeket Kiki a maga helyén tehetsége, ambíciója és munkaejeje teljes kifejtésével áll olvasóink szolgálatában, hogy mindenkor a szive-lelke legjavát adja.

A t. Házból címmel napról-napra Bede Jób ötletes és elismerten keresett politikai karcolatai fogják olvasóinkat változatosságukkal és sziporkázó szellemességükkel gyönyörködtetni, míg a többi eseményeket a legaprólékosabb gonddal és legválasztékosabb módon a magyar zsurnalisztika legjava dolgozza fel. A szerkesztőség tagjai:

Miklós Jenő (segédszerkesztő), Lukács Gusztáv (politika), Zsadányi Henrik (Országgyűlés), Hevesi József (a Tárca rovat vezetője), Timár Szaniszló (Nemzeti Színház, Ujdonság), Erdős Ármánd (Opera), dr. Antalik Károly (Zene, hangverseny), dr. Bernát Ottó (Külföld), Kürthy Emil (Népszínház, Magyar Színház, színházi rovat), dr. Hódy Lajos (Főváros), dr. Bokor József (Tanügy), dr. Bárdos Artur (Királyszínház, szépművészet), Déri Gyula (Közgazgatás), dr. Benda Jenő (Ujdonság, egyház, társadalmi cikkek), Garvay Andor (riport), Simon Vilmos (Törvényeszk, Ujdonság), Balla Miklós (Külföldiek), Balla Károly (cikkkirás), Sárosi Bella (Divat), Réthy Pál (Sport), Kármán Aladár, Hegedüs András, Sonnenfeld J. (Közgazdaság, Tőzsde) Gajdos János (Sakk.) Ezen a gárdán kívül a vidéki és külföldi tudósítók és a külső munkatársak sokasága áll a lap szolgálatában.

Igazgató: Erdős Armand.

A tárcazarovat Hevesi József, vezetésével Eötvös Károly mint szépirodalmi főmunkatárs, országosan annyira népszerű nevével kívül magába foglalja a magyar litteratura legkiválóbbjait. A szerkesztőség belső tárcáiról kívül még megemlítjük:

Palágyi Lajos, Krudy Gyula, Sas Ede, Zöldi Márton, Vértessy Gyula, Várkonyi Mariska, Jvtab Ödön, Nagyványi Fekete Gyula, Makay Béla, Alba Nevis, báró Nyáry Albert, dr. Falk Zsigmond, Nógrádi Pap Dezső és Gyula, Ritoók Emma, Pakots József, Nil, Sz. Szigett Vilmos, Nógrádi László, Fabula János közismert neveit, akik szebbnél-szebb dolgozarakkal élénkítik az Egyetértés tárcazaróvatát.

Kéthetenként minden előfizetők teljesen díjtalanul kapja a Hevesi József szerkesztésében megjelenő Magyar Szalon folyóiratot, mely szépirodalmi és aktuális dolgozatainak gazdagsága és illusztrációi változatossága révén mindenkor a magyar család legkedveltebb vendége.

Ilyen lelkesült gárdával, alakjában megújodva indul az Egyetértés új útjára. Nagy munkájához az erőt és kitartást olvasóinak növekvő szeretetében fogja keresni és megtalálni.

Az Egyetértés, hogy minél jobban és eredményesebben harcolhasson elveiért és hogy a lapot mindenki részére hozzáférhetővé tegye, régi előfizetési árát leszállította.

Az Egyetértés előfizetési ára ezentul:

Egész évre 40 korona helyett 28 korona, félévre 20 korona helyett 14 korona, negyedévre 10 korona helyett 7 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármege-utca 11. szám, ahová az előfizetési pénzek küldendők.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Vármege-utca 11. sz.

A szerkesztőség telefonszáma: 788.

A kiadóhivatal telefonszáma: 706.

Országos diákkongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Egerben megkezdődött az országos diákkongresszus, amelyen számos főiskolai hallgató vett részt.

A város közönsége igazi magyaros vendégszeretettel fogadta falai közt az ifjakat, akiket *Dubay* István jogásznök vezetésével az egri ifjuság üdvözölt a vasutnál.

Tegnap délután 6 óraker az ifjusági elnökök előleges értekezletet tartottak, amelyen a kongresszus szabályrendjét állapították meg. Este 8 óraker 200 terítékű banket volt, amelyen a tanári kar részéről is többen megjelentek. A tanári kar nevében dr. *Rátvay* Dénes üdvözölte az ifjakat és sok sikert kívánt a munkálkodáshoz. Ne csak szóbeszéd legyen — ugymond — amit itt határoznak, hanem a valóságban is igyekezzenek ideáljaikat valóra váltani. A banketen több felkészített hangzott el. *Dubay* István egri jogásznök üdvözölte a vendégeket, akiknek nevében *Mihályi* Lajos mondott köszönetet a szíves fogadtatásért. *Vértes* Vilmos István, a Műegyetemi Kör elnöke, az egri ifjuságot élte.

Ma délelőtt 9 óraker ünnepélyes *Veni sancte* volt a joglyceum házi kápolnájában, amelyen *Huppay* Lipót jogtanár czelebrált. A mise végével az ifjuság a tanári karral együtt a Lyceum nagytermébe vonult, ahol *Dubay* egri jogásznök üdvözölte az ország ifjuságának képviselőit, a kongresszust megnyitottnak nyilvánította. Ezután a városháza nagytermébe mentek át a kongresszus tagjai, ahol megkezdtek a tanácskozást *Uhlwurm* Ödön, a budapesti Menza elnökének vezetésével. A tanácskozáson megjelent *Jankovich* Dezső egri polgármester is, akit az ifjuság lelkes ovációval fogadott. Az elnök bejelentette, hogy a Nemzetközi Diákkongresszus nevében *Zsembery* István dr. üdvözlöt küldött a kongresszushoz. A délelőtti tanácskozás nagybárra formalítások elintézésével, igazolásokkal stb. telt el. *Lám* Károly kolozsvári ifjusági elnök indítványt, hogy a diákszövetségnek ez legyen a hivatalos neve: *Országos Magyar Diákszövetség* a „Birodalmi” szó elhagyásával. Az indítványt elfogadták. *Holl* Jenő (Kolozsvár) azt javasolja, hogy egyesülete utján minden főiskolai tanintézet polgára tagja lehessen a diákszövetségnek, tekintet nélkül arra, hogy van-e már egy korábbi abszolutoriuma. Az indítványt, amelyhez *Mór* Jenő (Budapest), *Kálmán* Dezső (Budapest) és *Mihályi* Lajos (Budapest) szóltak hozzá, egy szótöbbséggel elfogadták.

A kongresszus tagjai ma délután lakomára gyűltek egybe az egri Menzán.

A délutáni diák-kongresszuson az alapszabályok módosítása után *Dussik* Lajos eperjesi kiküldött azt indítványozta, hogy a kongresszus írjon fel az országgyűléshez márczius 15-ének nemzeti ünneppé való nyilvánítása, a hazaáruló főiskolai hallgatóknak az egyetemről való kizárása és nemzeti társulatoknak országszerte való alakítása ügyében. Az indítványt elfogadták. Elfogadták ezenkívül *Vértess* István budapesti kiküldött indítványát is, hogy a pánszlávizmus és pánrománizmus ellen erélyes harc folytatandó.

EGYHÁZAK.

— (A görög keletiek husvétja.) A görög keleti szerbek, románok és görögök husvétüi ünnepei a nappal vették kezdetüket. Ma volt ugyanis a görög keletiek nagypéntekje, mely alkalmából este hét óraker az összes templomokban ünnepi istentisztelet volt. A feltámadási körmenet május hó 5-én hajnali három óraker a Veres Pálné-utcai szerb templomban lesz. Husvét vasárnap és hétfőn délelőtt féltizenegy óraker ünnepi istentiszteletet tartanak. A budai görög keleti szerb templomban mind a két napon *Bogdanovics* Luczián szerb püspök ünnepi misét mond.

— (A pesti zsidó rabbi választása.) Vasárnap, május 5-én d. e. 11 óraker a belvárosi Saskör (Irányi-utca 17.) földszinti nagytermében értekezlet lesz a pesti zsidó hitközség rabbi állásának betöltése ügyében.

— (Amerikai magyar reformátusok ügye.) Ismeretes az a háborúság, mely az északamerikai egyesült államok magyar református lelkészei között az amerikai magyar egyházmege megalakítása kapcsán keletkezett. Ennek a háboruskodásnak elcsön-desítésére a konvent újabb két megbízottat küldött Amerikába — dr. *Antal* Sándort és *Bede* Lászlót — de bár a háborgó lelkeket némileg lecsillapították, azt a célt, hogy valamennyi amerikai magyar egyházat a hazai egyház fenntartása alá tartozó Amerikai Magyar Egyházmege kebelébe zárják, egyiküknek sem sikerült elérni. Ellenkezőleg, a harc most már nyílt lett s minden jel arra vall, hogy a Reformed Church és Presbiterian Church alá tartozó magyar egyházak egy része már hallani sem akar a hazai egyházhoz való csatlakozásról. A magyar egyházak és lelkészek ezt az elszakadási mozdalmát a két segítő egyház nemcsak azzal támogatja, hogy érdekeiket védelmező lapnak, az Amerikai Magyar Reformátusok Lapjának finanszírozását vállalta el, hanem minay Filadelfiában tartott gyűlésében a meghatározottabban állást foglalt e magyar egyházmege, illetve a külföldi beavatkozás ellen. A „külföldi beavatkozás”-t úgy értelmzik, hogy Magyarországnak, mint „külföldi államnak semmi köze a tőle elszakadt polgárokhoz s ha megbízottakat küld ki utánuk, ennek célja csak az, hogy „hűtlenségre bírják a hívőket fogadott hazájuk”-ról. A felhívás, a melyet a filadelfiai gyűlésből kifolyólag kibocsátottak, ezt magyarázza s az „uj Sion”-ról való bizalomra hívja fel a reformátusokat.

TÁVIRATOK.

Német birodalmi gyűlés.

Berlin, május 3. A birodalmi gyűlés folytatlagos ülésein a többi határozati javaslatok is elfogadásra kerültek Gamp képviselőnek, a németesítő akció tárgyában benyújtott javaslata kivételével. E javaslat ügyében névszerinti szavazást rendelték el, melynek eredményeképpen Gamp módosított határozati javaslatát is elfogadták. Mellette 188-an, ellene 149-en szavaztak. A postai költségvetés ezzel el van intézve. A birodalmi haditörvényszék javaslatát vita nélkül elfogadták és azután megkezdtek a birodalmi gyarmattügyi hivatal költségvetésének tárgyalását. A 69. cikk első pontja az államtitkári fizetést 44.000 márkában állapították meg, mely összegben bennefoglalatik 14.000 márká reprezentációs költség. Az államtitkár azonkívül szabad lakást kap. A cikk b.) pontja a katonai kormány költségeit sorolja fel. A parancsnok részére 18.462 márká, az államtitkár helyettes részére 10.000 márká vétetett fel. Dr. *Semler* előadó utal arra, hogy a bizottság az államtitkári és államtitkár-helyettesi fizetések mellett foglal állást, a katonai parancsnok fizetését azonban törölte. dr. *Spahn* cenzurpárti képviselő azt mondja, hogy a költségvetés tárgyában beadott memorandum nem jelenti azt, hogy pártjának a gyarmattügyi hivatalra vonatkozó aggályai eloszlottak volna. Más államok, bár nagyobb gyarmatokkal bírnak, nem tartanak fenn önálló gyarmattügyi hivatalt. Az igazi keresztény kultúra helyett alkoholt adnak a feketéknek és mindenféle bűnök elterjedésére adnak alkalmat. Ezzel szemben igen áldásdus a misszió, főleg a katolikus misszió tevékenysége.

Dr. *Spahun*, beszéde további folyamán az afrikai német kolónia vasutépítési terveit tárgyalja.

Riemer szabadelvű néppárti képviselő helyesli az önálló gyarmattügyi hivatal felállítását.

Bebel képviselő kijelenti, hogy pártja a szociális és kulturális feladatok végzésére szolgáló államtitkári állást szükségesebbnek tartaná a gyarmattügyi hivatalnál. A független gyarmattügyi hivatal sokkal könnyebben fog nemzetközi konfliktusokat felidézni. Pártja azt követeli, hogy a gyarmat közigazgatása továbbra is a külügyminisztérium hatáskörébe tartozzék. Bülow herceg is a multkor úgy nyilatkozott, hogy a gyarmatok szolgáltatók a legnagyobb surlódási területeket.

Posadowski gróf államtitkár kijelenti, hogy a gyarmattügyi kormány ma már annyi anyagi és közigazgatási érdeket egyesít, hogy mindazokért a birodalmi kancellár nem vállalhatja a felelősséget. Helyettesre van tehát szüksége. Egyesek azon aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy a gyarmattügyi hivatal egysége alterálni fogja a külügyi viszonyok egységes ápolását. Ez aggodalom alaptalan, mert a gyarmattügyi hivatal ily esetekben a külügyminisztériumhoz fog fordulni és az fogja vezetni a tárgyalásokat. *Bebel* és utána a sajtó azt mondották, hogy a kormány Délnyugat-Afrikában mellékcélokot tart szem előtt. Ő, az államtitkár súlyt helyez arra, hogy ezen a külföldön bizalmatlanságra okot adó fejtegetésekkel szemben kijelentse, hogy a kormány sohasem gondolt mellékcélokra és hogy az a csapatok szaporításánál sohasem lebegett a kormány szeme előtt.

Dernburg gyarmattügyi igazgató kifejti, hogy a kormány nem tartja a kolóniákat politikai eszközöknek a német világuralom megalapítására, Németországnak az a feladata, hogy a kolóniákat gazdaságilag és kulturálisan fejlessze, hogy Németország közgazdasági tevékenységére alkalmas objektumok legyenek. A gyarmattügyi kormány újabb szerzeményekre nem törekszik. A katonai reorganizáció csak a megnövekedett szükségleteknek felel meg. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy a délnyugatafrikai katonaság létszámát már eddig is 6400-ra csökkentették. Az egész költségvetés praktikus szükségleteken alapszik. Ha a világhelyzet kellőképp kialakul, a fejlődés menete is megfelelő lesz.

A birodalmi gyarmattügyi hivatal államtitkárnak fizetését ezután a nemzeti liberálisok, a szabadelvűek és a cenzurpártiak közül *Strombock* képviselő megszavazzák.

Németország és a hágai konferencia.

Köln, május 3. A *Kölnische Zeitung* egy berlini távirata a külföldi sajtóban a leszerelés kérdésében tett nyilatkozataival foglalkozik, amelyek szerint Németország felfogásában nem áll egyedül. Az osztrák, a francia és az olasz lapok elismeréssel szólnak Németország állásfoglalásáról.

A németek és Aehrenthal.

Köln, május 3. A *Kölnische Zeitung* berlini jelentések alapján a következőket írja: Mérvadó helyről származó hírek szerint *Aehrenthal* báró berlini tartózkodása folyamán újabb megállapodások avagy változások nem történtek, ellenben alkalom kínálkozott azon örvendetes tény konstatálására, hogy Németország és a monarchia között a nemzeti politika fontos kérdéseiben teljes meg egyezés uralkodik. Értésüléseink szerint a miniszternek a vezető személyiségekkel folytatott eszmecsere folyamán az aktuális politika összes kérdései szóba kerültek. Bár a tárgyalások részleteiről közlemény nem jelent meg, konstatálható, hogy a Németország és a monarchia között immár 25 év óta tartó bizalmas viszony a jövőben is fennáll. Ami a dolog formai oldalát illeti, a hármasszerződés minden irányban gondoskodik arról, hogy külön megegyezésre ne legyen szükség. Mindazonáltal a miniszter látogatása nagy jelentőségű, mert a személyes eszmecsere nagy hatással van az egységes alapeszmék szerint kidolgozott politikára és életileg hat a két fél együttműködésére. Általános az a felfogás, hogy *Aehrenthal* báró nemcsak tapasztalt és nagy ismeretű diplomata, hanem nagy mértékben megbízható államférfi, kinek kezében Ausztria és Magyarország külügyi politikája jó vezetése alatt áll. E meggyőződés csak hozzájárult ahhoz, hogy a szomszédos szövetséges államok közötti jó viszony még szívélyesebbé és bensőbbé váljék.

Az olasz kamara ülése.

Róma, máj. 3. A kamara mai ülésén *Giolliti* miniszterelnök törvényjavaslatot terjesztett be a hadügyminisztériumtól függő szolgálati ágak megvizsgálására kiküldendő bizottság ügyében. A miniszterelnök kijelentette, hogy a javaslatnak ugyanaz a szövege és célja, mint az 1905. évben a tengerészeti vizsgáló bizottság kiküldésére vonatkozó javaslat. E javaslat azonban nem fogja a tárgyalás alatt álló katonai javaslatok elintézését halasztani. A miniszterelnök arra kéri a bizottságot, hogy jelentését minél előbb a ház elé terjessze. A bizottság 17 tagból fog állani és köteles lesz jelentését egy éven belül a ház elé terjeszteni. A bizottság hat szenátorból, hat képviselőből és öt állami hivatalnokból fog állani.

Károly Eduárd herceg missziója.

Koburg, május 3. A *Koburger Tagblatt* hivatalos helyről arról értesül, hogy teljesen alaptalan az a hírlapokban megjelent hír, amely szerint *Károly Eduárd* herceg szóbeli misszióval az angol királyhoz utazik Londonba. Ez utazásnak tisztán családi jellege van, ami abból is kitűnik, hogy *Károly Eduárd* herceg magával viszi a még gyermekorban levő kis herceget.

A marokkói helyzet.

Tanger, május 3. *Raisuli* 300 emberrel visszatért Taserutba, a honnan anyjával, első nejével és ingó vagyonával azonnal az Eitmes hegységre vonult vissza. A madridi *Imparcial* jelentése szerint *Raisuli* csatlakozott *Roghihoz*, akinek 20,000 embere, tíz ágyuja és hat gyorstüzelő ágyuja van.

Mohammed El Torres arról értesítette az idegen hatalmak képviselőit, hogy a magheennek az a terve, hogy a dróttalan távirót monopólium tárgyává teszi.

A lengyelek elnémetesítése.

Berlin, május 3. A képviselőház elfogadta Resnicsek szabadkonzervatív képviselőnek a mezőgazdasági iskolákra, valamint a látogatási kényeszerre vonatkozó javaslatát. Kölichen képviselő utal a poseni és nyugatporoszországi iskolákban elért sikerekre. Ha ezen iskolákkal a birodalom keleti részében sikert akarnak elérni, úgy kötelezőkké kell azokat tenni. Arnim miniszter hangsúlyozza, hogy az iskolaügyet tovább kell fejleszteni. Ami a kényszerlátogatásokat illeti, arról ma még nem nyilatkozhatik. Heyking képviselő melegen pártolta a javaslatot és megfelelő törvényjavaslat benyújtását kéri. Stychel lengyel képviselő a javaslatban a lengyelek ellen irányuló újabb harcreszközöt lát.

Lázadó parasztok.

Pétervár, máj. 3. (Saját tudósítónktól.) Twer-kormányzóságban lázong a parasztnép, Sok nagybirtokot felgyújtottak. A birtokosok, a bérlők és a hivatalnokok a városokba menekültek.

Csernitz, május 3. Egyes lapoknak parasztmozgalmakra vonatkozó híreivel szemben azt jelentik, hogy Wiznitz kerület több helységében a parasztok fenyegető magatartása miatt attól tartanak, hogy a görögkeleti husvéti ünnepek alatt zsidóellenes tüntetések lesznek, miért is számos zsidó család távozik a veszélyeztetett helységekből. A kihágások megakadályozására a kormány széleskörű óvintézkedéseket tett. A lakoságot a tett intézkedések jelentékenyen megnyugtatták. Zavargások eddig nem fordultak elő. Valószínű, hogy a husvéti ünnepek nyugodtan fognak lefolyni.

Zavargások Indiában.

Kalkutta, máj. 3. Bengália keleti részéből jelentik, hogy a hindu földbirtokosok a mohamedán paraszttokra nyomást gyakorolnak és hogy újabb viszályoktól tartanak mohamedánok és hinduk között, ami az aratást nagyban akadályozná. Általános az a felfogás, hogy a kormány a hindukkal szemben nem eléggé szigorú. Raval Pindiben tegnap rendzavarások történtek. A csöcselék tegnap egy közúti vasúti kocsi, több más kocsi, valamint két bungalov berendezését felgyújtotta, a misszió templomát, valamint egy vállalkozó üzletét kirabolta és egyéb károkat okozott. A rendőrségnek sikerült végül a lázongókat szétszórni. A városban ma a rendet egy szakasz huszárság tartja fenn.

Flottaegyesületek gyűlése.

Berlin, május 3. A német külföldi flottaegyesületek ma tartották évi gyűlésüket. A tanácskozások főtárgya az a kérdés volt, vajjon az egyesület egy újabb folyóágyunaszád építési költségeinek egybegyűjtésére indított akciót folytassa-e vagy pedig, hogy az eddig egybegyűjtött összeget ne használják-e fel egy Csingtauban építendő obszervatórium építésére. Minthogy a flottaegyesületekhez intézett kérdésekre adott válaszokból az tűnik ki, hogy a többség a hajó építésének tervét nem kívánja elejteni, a gyűlés elhatározta, hogy a vagyon felhasználására vonatkozó döntést egyelőre elhalasztja.

Forrongás Kinában.

London, május 3. A Daily Express-nek jelentik Tiencsinből: Az európai lakoságot nagyon nyugtalanítja a benszülöttek mozgalmá. A benszülöttek városrészének kapuit vérrel bemázolták, egészen úgy, mint a boxer-főkelés előtt. Titkos társaság alakult, amely Kinát a kínaiak számára követeli s ennek a társaságnak Tiencsinben is már több száz tagja van.

Közzgazdasági távirat.

Buza: tiszavidéki 9:60—10:10 k., bánati 9:30—9:70 k., mosoni és győri 9.—9:35 k., tótfelvidéki és csepelszigeti, déli vasúti 9—9:45 k., marchfeldi 8:80—9:20 k.

Rosz: tótfelvidéki 7:75—7:90 k., csepelszigeti 7:65—7:85 k., pestmegyei 7:80—5— k., különféle magyar 7:65—7:85 k., osztrák 7:65—7:85 k., marchfeldi 7:30—7:70 k., bécsvidéki 7:60—8— k., tótfelvidéki 6:90—7:90, déli vasúti 7—7:70 k.

Magyar tengeri 6:45—6:55 k., cinquantin 7—7:40 k.

Magyar közepes zab 8:30—8:50 8:45—8:60 k., válogatott 8:55—8:85.

UJDONSÁGOK.

Napirend. Napár: Szombat, május 4. — Rom. kath.: Florián vt. — Prot.: Floris. — Görög-orosz: ápr. 21. Zsanár. — Zsidó: Ipsz 25. S. Emor 4. 8. — A nao kel reggel 4 óra 41 perczkor, nyugszik d. u. 7 óra 13 perczkor. — A hold kol ójtel 1 óra 7 perczkor. nyugszik d. u. 11 óra 14 perczkor. — A hold étoiso negyede 10 óra 18 perczkor.

A közoktatásügyi államtitkár fogad délután 4 órakor. László Fülöp festményeinek gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Szalon Erzsébet-terti Szalonjában nyitva 9 óráig. Belépő díj egy korona. — A magyar művészek általános kiállítása az Urániaiban nyitva 9 óráig 8 óráig. Belépő díj 1 korona. Tavasz kiállítás a Könyves Kálmán-féle művelődési intézet (Nagymező-utca 87—89. számú) szalonjában nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — A Műcsarnok rendezés miatt egész nap zárva van. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva 9—2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2 óráig. — A földtani intézet múzeuma megtekinthető 1 koronáért. — A Szechenyi Múzeum nyitva 10—12 óráig. — A Götheszófia egész nap zárva van. — A Nemzeti Múzeum növénytára nyitva 9—1 óráig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6 óráig. — Közlekedési Múzeum egész nap zárva. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1 óráig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4 óráig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7 óráig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12 és 3—8-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—12-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva. — Háztartási kiállítás, a tabáni (főterasz-té) leányiskola épületében, megtekinthető naponta reggel 9 óráig este 6 óráig, ünnep- és vasárnapokon is; belépő díj 40 és 20 fillér.

A tavasz és az asszonyok.

Mikor ezt a címet ide a papirosom homlokára leirtam, valahogy úgy ösztönszerűleg fűztem össze ezt a két napfényes fogalmat. A tavaszt és az asszonyt.

Őszintén szólva azonban, nem gondoltam a nagy általánosságra, hanem tisztán és kizárólagosan a budapesti tavaszra és a budapesti asszonyokra. Mert sehol, sehol széles e világon nem olyan szép a tavasz és nem olyan gyönyörűek az asszonyok, mint itt, ebben a csodás, ebben a ragyogó, ebben a koldus szegény, ebben a poétikusan finom és egyben ordenáré módon komisz, parvenü világvárosban, Budapesten. Már most micsoda izgatón színpompás, napkeleti csoda támad abból, ha ez a két gyönyörűség egymásra talál?! A budapesti asszony a budapesti tavaszban.

Engem minden tavasszal meglep az epedő vágyaknak egy soha nem enyhülő szomjúsága. Valami bódult mámor, amely támad az első nap-sugártól és tart a legelső szürke, hűvös reggelig. Egy könnyű borzongással hagyja el a szívemet és akkor tudom, hogy vége van a nyárnak. A nyárnak! — amely itt Budapesten végig csak tavasz.

Istenem, milyen csodálatos! Az aszfalt sivar kopárságából nem kél virág, a nehéz gránitkockák szikrát hánynak a vágató lovak patái alatt, de illatos pázsit nem ütközik rajta.

És mégis tele van az egész város édes, hízogó illatokkal. És nagy sejtések élnek a levegőben.

Igen; — a sejtések!

Oh, azok a könnyű, tapadó selyem semmiségek, amelyek sehol, sehol egy könnyű redőt nem vetnek és sehol, sehol egyetlen egy finom vonalat el nem titkolnak, mindent sejtetve bünbe vivő, észvesztő őszinteséggel.

És amint, hogy a budapesti asszony egyedül való az egész világon, éppen olyan, sehol másutt nem levő poézis az öltözködése is.

A keztyűje, a kalapja, a ruhája minden, minden egyéni rajta. De csak azután válik azzá, hogy felöltötte. A boltban még, kaptára szabott bécsi, párisi, vagy Dorottya-utcai divat-banalítások a holmik, és a rózsás ujjacskák egyetlen türe, simogatása egyszerre eredeti, pikáns költeményt csinál belőlük.

Látták önök már valamelyik budapesti nagy divatruház kirakatát? Hogy fekszenek ott egymás mellett élettelenül! Az ember egy tekintettel meg tudja különböztetni. Ez selyem, ez atlasz, az ott francia battiszt, emez csak olcsó piké. De tessék megnézni az utcát! Mikor azok az illatos semmiségek lelket nyerne. Hol látni Pesten olcsó vászon bluzocskát? Nincs napkeletnek olyan drága, tapadó szövötte, amely csak árnyéka lehetne ezeknek. Vakít, kábit, megrészeget mind, amint inogva, hajladozva, ritmikus rengéssel felénk lebegnek. Ki tud itt disztíngálni? Ki tud megkülönböztetni, hogy selyem-e vagy perkal? És higgyék meg nekem, hogy nem is a hajszálnál finomabb fonállá sodort szálak teszik az igazi drágaságot. Az csak a foglalat. A kincset érő az, amit foglal. És ahogyan a gyémánt ragvógása megtéveszt; az

hisszük, arany a foglalatja, ha csak sárgaréz is, úgy lesz brabanti drágasággá az olcsó pamutslingelés, a budapesti asszony testén.

És most tavasz van Budapesten...

(—vay.)

— A király Budapesten. Közöltük lapunk legutóbbi számában, hogy a király egyelőre nem jön Budapestre s hogy erre vonatkozó tervét elejtette. Természetes, hogy az utazás elhalasztása politikai körökben a legnagyobb feltűnést keltette. A diplomáciai kar részéről erről az alábbiakat jelentik:

A király esztendőnk óta minden tavasszal hosszabb időre Budapestre utazott és nagyobbára májusban mindig a magyar fővárosban tartózkodott. Ezzel a szokással csak akkor szakított, amikor a magyarországi politikai helyzet lehetetlenné tette az uralkodónak a magyar székvárosban való tartózkodását. Ez évben a magyarországi viszonyok annyira rendeztek, hogy a király ott tartózkodásának semmi sem áll útjában. Május havára már különböző intézkedéseket tettek, amelyek az uralkodó bécsi tartózkodására engednek következtetni. A hónap közepéig a királynál több bajorországi közeli rokona van látogatásban. Ezidőszerint leánya, Gizella főhercegnő, valamint Konrad és György bajor hercegek időznek Bécsben, a napokban még Lipót bajor herceg is megérkezik, aki jelenleg Stájerországban van vadászaton. Május 15-ére Luitpold bajor régensherceg látogatását várják Bécsbe, amely alkalommal két-három udvari ebéd is lesz a király jelenlétében. A hónap második felében orosz tisztok küldöttsége érkezik Bécsbe, hogy bemutatkozzék a királynál; a hó utolsó hetében a mezőgazdasági kongresszus tagjait fogadja a király; e hó 30-án részt vesz a király az urnapi körmenetben s két nappal később szemlét tart a bécsi helyőrség felett. Azonfelül a király részben Bécsben, részben a Lajta melletti Bruckban különböző ezredek felett tart szemlét. Junius 4-én nagystíliü ünnep lesz Bécsben, Erzsébet királyné szobrának leplezése, amelyen a király is jelen lesz. Ebből a programból kiviláglik, hogy a király május havában és junius első napjaiban nem lehet távol Bécsből. Már most az a kérdés, hogy az uralkodó a magyarországi koronázási emlékünnepen jelen lesz-e? A koronázás negyvenedik évfordulójának napja junius 8. Az ünnepegeknek tehát ezen a napon kell lenniük. Az uralkodónak azonban eddig semmiféle hivatalos tudomása nincs arról, hogy Budapesten ebből az alkalomból valamiféle olyan ünnepséget terveznének, amely a király jelenlétét kívánatosná tenné. Bizonyos, hogy a király nem barátja a folytonos jubilálásnak s ezért osztrák császárságának a negyvenéves jubileum (1888. december 2.) is különösebb pompa nélkül mult el. Ausztriában nagyobb ünnepet csak a 25 éves és 50 éves császári jubileum alkalmából ültek. Így állván a dolgok, a király nem tarthatta szükségessé, hogy budapesti utazást tervezzen. Egyébként, ha a király az idén nem szándékozik ischli útja előtt Budapestre menni, azon nem kell csodálkozni, mert a király ma már öreg ahhoz, hogy sűrű, hosszú vasúti utakat tegyen és fárasztó ünnepélyeken vegyen részt. A diplomáciai kar sem kapott még hivatalos értesítést a Budapesten tervezett ünnepélyekről, ugyszintén az idegen államok képviselői is csak magánúton értesültek erről. Csaknem kizártnak tekinthető, hogy a budapesti ünnepségeket az őszzel tartásák meg, mert az évforduló napját nem lehet eltolni. Azonkívül a király szeptember 2-án, amikor állítólag Budapestre akarja jönni, még a nagy hadgyakorlatokon lesz, amelyek szeptember 6—7-ig tartanak. Szeptember 10-ét, a királyné halálának napját pedig mindig Bécsben tölti a király.

— Személyi hírek. Nákó Sándor gróf fiúmei kormányzó ma este Budapestre érkezett. A kormányzó hosszabb ideig szándékozik Budapesten tartózkodni. — Montecuccoli gróf tengerészeti parancsnok ma a flotta megszemlélésére Bécsből Pólába utazott. — Justh Gyula a képviselőház elnöke tegnap a Tátrába utazott, ahol két héti üdül. — Zichy Géza gróf ez idő szerint egészségének helyreállítása végett Karlsbadban időzik, honnan május 15-én Pécsre érkezik, hol a kiállítás megnyitása alkalmából rendezett theatre parén az általa írt ünnepi nyitányt fogják előadni. — Forscht dr. kereskedelmi miniszter Szerajevóból visszautazott Bécsbe.

— Kinevezések. A király Réz Gézát, Farbaky Gyulát és Kövesi Antalt, a seimeczbányai bányászati és erdészeti főiskola rendkívüli tanárait, ugyanazon főiskola II. osztályu rendes tanárává kinevezte. Az igazságügyminiszter dr. Galánffy János debreczeni királyi ügyészt Debreczenbe királyi közjegyzővé nevezte ki.

Gr. Andrássy Gyula belügyminiszter dr. Bánóczy Kálmán Sátorajauhely városi árvaszéki

ülőköt és helyettes polgármestert a belügyminiszteriumhoz miniszteri fogalmazóvá nevezte ki s egyúttal főispáni titkári minőségben szolgálattételre Bihar vármegye és Nagyvárad törvényhatósági város főispánja mellé rendelte ki.

— **Szent Erzsébet emlékezete.** A király a kölni virágjátékokra Szent Erzsébet és a megboldogult Erzsébet királyné emlékére egy remek ezüstművi Erzsébet-szobrot ajánlott fel, amelyet a legjobb Erzsébet-óda szerzője fog megkapni.

— **Új akadémikusok.** A magyar tudományos akadémia ma délután tartotta meg tagválasztó nagygyűlését. Ez alkalommal választották meg újból az elnököt és másodelnököt. Elsőben az elnökre folyt a szavazás. Elnök újból Berzeviczy Albert lett 29 igen szavazattal 2 nem ellenében; másodelnök Than Károly lett, aki 30 igent és 3 nem-et kapott.

Az I. osztályban rendes tagoknak megválasztották a következő levelező tagokat: *Asbóth Oszkár* (30 igen, 6 nem), *Berczik Árpád* (32 igen, 5 nem) és *Pasteiner Gyula* (26 igen, 10 nem).

A II. osztály jelöltjei közül tiszteleti tagok lettek: *Fraknoi Vilmos* (40 igen, 1 nem), *Thaly Kálmán* (39 igen, 3 nem). Rendes tagok lettek a következő levelező tagok: *Vargha Gyula* (44 igen, 2 nem) és *Ballagi Géza* (31 igen, 12 nem). Levelező tag lett *Kuzsinszky Bálint* (40 igen, 7 nem). Kültagok lettek: *Liard Lajos* (Páris) 36 igennel 3 nem ellenében és *Malagola Karlo* (Bologna) 34 igennel 4 nem ellenében. Az ugyancsak kültagul jelölt *Horn Ede* hazánkba (Páris) kibukott.

A III. osztály jelöltjei mind bekerültek és pedig tiszteleti tagok *Lénárd Fülöp* hazánkba, a kielii egyetem világhírű tanára, aki 34 igent és 3 nemet kapott; *rendes* tagok *Rados Gusztáv* levelezőtag (33 igen, 8 nem), levelezőtag: *Buchböck Gusztáv* (37 igen, 4 nem).

— **Gróf Széchenyi Andor temetése.** Ma temették el Nagycenken a Széchenyi nemzetség sírboltjába dróf Széchenyi Andor hamvait. Az elhunyt fia volt Széchenyi Ödön basának. A temetésen gróf Széchenyi Manó, a volt király személye körüli miniszter volt jelen.

— **Középiskolai tanárok Apponyinál.** Az állami és kir. katolikus középiskolai tanárok ama részének képviseletében, amelyik a Szegeden tartott gyűlés határozataitól eltérőleg fizetésük rendezését a fizető-osztályok keretében óhajtja megvalósítani, ma délután 40 tagu küldöttség tisztelettel gróf Apponyi Albert kultuszminiszternél és dr. Molnár Viktor államtitkárnál. A tanárok óhaját a miniszter előtt dr. Wagner Alajos címzetes főigazgató, az államtitkár előtt Bella Lajos soproni áll. reáliskolai tanár tolmácsolta. Ugyanez a küldöttség holnap, május 4-én déli 12 órakor báró Barkóczy Sándor dr. min. tanácsosnál is fog ugyanebben a tárgyban tisztelegni.

A miniszter a küldöttséget jóindulattal fogadta. Válaszában hangsúlyozta, hogy a kérdés megoldását nehezíti ugyan a tanárság véleményének kettéosztása, de jelezte, hogy a vélemények gondos és tárgyilagos mérlegelése után a legméltányosabb megoldást fogja keresni. Kijelentette, hogy van hozzá annyira nyílt feje és érző szíve, hogy meglassa és azt tegye, ami a társaság javára van. A fizetésrendezés ügyében egyébiránt az előmunkálatok már folyamatban vannak. Az államtitkár azt felelte, hogy elismeri a tanárság kérésének jogoságát. A kormány kebelében osztatlan az a nézet, hogy a tanárság helyzetén javítani kell.

— **Trenga Dei a rendőrségen.** A nagyvárosoknak nagy és sokféle a ragyogása, de nagy és sokféle a nyomorúságai is. Hogy egyebet ne mondjunk, a kórházai akkorák, hogy város telne ki belőlük. És a nyomorúságnak ezek az otthonai mindig telve vannak. Ahol pedig annyi a szenvedő ember, akad ott bizony mindennap bucsuzkodó lélek is. Nagy ritkán, elvéve egyszer-kétszer esztendőn-

ként akad egy-egy nap, hogy a budapesti kórházaknak nincs halottjuk. Ilyenkor aztán az „Élet” ünnepének jeléül, fehér lobogót tűznek a szomorú nagy ház oromzatára.

A nagyvárosok nyomorúságának azonban még egy intímus otthona van, amely van legalább olyan népes, mint valamennyi kórház együtt véve. Ez az otthon pedig a *börtön*.

Hosszu, beláthatatlan hosszú sorban foly a tömeg zarándoklása a zárt kapuk felé, ahová pedig belépni csaknem egyet jelent a halállal. De akik oda belépnek, azokat nem a test nyomorúsága viszi oda, hanem — a léleké. És nincs olyan nap — talán csak egyszer minden emberöltőben, — amikor új vendég nem akad.

Most május elsején volt ilyen nagyon ritka napja a rendőrségnek. Egész nap és egy egész hosszú, bűnre csábító, sötét éjszakán, nem kellett letartóztatnia senkit.

Ez az esemény juttatja eszünkbe a kórházak fehér lobogóját.

Bátran ki lehetett volna tűzni a tiszta jelvényt a Zrinyi-utcai nagy palotára is.

— **Megszűnt újság.** A békésmegyei függetlenségi párt hivatalos lapja a Békésmegyei Függetlenség megszűnt.

— **Tatár Gyula meghalt.** Városszerte nagy részvétet keltett pár nappal ezelőtt a *Tatár Gyula* öngyilkossági kísérlete. A szerencsétlen ember a katonai szolgálat esetére biztosító társaság hivatalos helyiségeiben, kedden délben fejbeltette magát. *Tatár Gyula* főtitkára volt az intézetnek és végzetes tettét hivatali ügyeivel hozták kapcsolatba. Utolsó levelében azonban megírta, hogy gyógyíthatatlan idegbaja kergeti a halálba. Az életunt fiatalembert *Réczey* tanár klinikájára szállították, ahol ma hosszú vívódás után meghalt. Halálát nagy család gyászolja.

— **Ipariskolai kinevezések.** *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter *Lenz* Ödön, *Gaul* Károly és *Lekty* Gyula felsőipariskolai igazgatói cím- és jelleggel felruházott tanárokat, *Petrik* Lajos, *Jarsoviczky* Géza, *Klemp* Gusztáv és *Vámos* Dezső tanárokat, *Nesner* Aladár és *Fekete* Jakab igazgatókat, *Straub* Sándor tanárt és *Torday* Imre igazgatót a VII. fizetési osztályba igazgatókká, *Reinhardt* Kálmán, *Réti* Ödön, *Jankó* Gyula, *Petovatz* Gyula, dr. *Solymossy* Sándor és *Fejér* Gyula ipariskolai tanárokat a VIII. fizetési osztályba tanárokká, *Gabrovitz* Kornél és *Babos* Sándor segédtanárokat, továbbá *Gárdos* Emili, *Somogyi* Agoston és *Karácsonyi* Géza tanárjelölteket és *Tory* Gergely okl. gépészmérnököt a IX. fizetési osztályba tanárokká, *Tolvaj* Béla, *Fai*th Béla, *Lehocz* János és *Szigeti* Jenő segédművezetőket művezetőkké nevezte ki.

— **A nővásárló, szerelmes emir.** Az afganisztani emirről, *Hadik* Ullapról van szó. Ez a derék uralkodó hozzászólt ahoz, hogy bárhol, bármikor megtetszik neki egy asszony, legyen az férjes nő, vagy hajadon, megbizva valamely miniszterét, hogy vásárolja meg háreme számára az illető hölgyet, ha férjnél van, a férjtől, ha leány, a szüleitől. Ilyenformán nem is csoda, ha ezidőszent már tekintélyes summa felesége van, számszerint száz-tizenhárom, ami még közönséges felfogás szerint egy afganisztanika emirnek is sok. Azonban a derék, szerelme sóvár emir ennyi asszonnyal sem érte be. A szerelem sötét vermébe ő is beleesett s amikor legutóbb Indiában látogatásban volt, halálosan belészeretett a manchesteri herceg fiatal feleségébe. Ez a hölgy dús gazdag amerikai családból származik s azért utazott Indiába, hogy a budha-vallást tanul-

mányozza. A szerelmes emir első miniszterének szigorú utasítást adott, hogy nyomban vásárolja meg az anglius hölgyet háreme számára. A miniszter akadozva és dadogva ugyan, de azért eléggé érthetően megmagyarázta urának s parancsolójának, hogy nem megy úgy a dolog, mint odahaza. Az angol férjek nem bocsájtják áruba feleségeiket s még az angol király is kosarat kapna, ha valakinek a feleségét meg akarná vásárolni. Erőszakot nem lehet használni s ha csak az asz-szonyért nem akar Angolországgal háboruba keveredni, le kell mondania szerelméről. Az emir azonban nem azért emir, hogy a rezignációban gyakorolja magát. Háborút viselni nem akart, mert annyit tud, hogy az mégis kockázatos dolog. Hanem a helyett hadicselhez folyamodott. Ajándékokat küldött szíve bálványának. S aki tudja, mily mesésen gazdag az afganisztáni emir, az tudja azt is, hogy milyen drágaságok lehetnek azok, amelyekkel a keleti fejedelem a hölgyet elhalmozta. Ez sem tett azonban kellő hatást. A hölgy nem indult meg, tehát más hadicselt kellett kigondolni. Meghívta udvarába a hercegnőt, még pedig a férjével együtt. De ez a kísérlet is csütörtököt mondott. A herceg nem fogadta el a meghívást s természetesen a felesége sem. Mert ki tudja, mire vete-medhetik egy emir, ha szerelmes. Ilyenformán mi lehetett egyéb a böles emirtől: lemondott, de csak egyelőre. Addig ugyanis, amíg valami új hadicsel nem jut eszébe.

— **Halál a gyakorlótéren.** Megrendítő dráma játszódott le tegnap, mint egy Milánóból érkezett távirati tudósítás közli, a piacenzai katonai gyakorlótéren. Minden jel arra mutat, hogy nem büntényről van szó, amilyen katonai gyakorlótéren, ha a gyakorlatozó katonák éles töltéssel lönek, nem ritkán szokott előfordulni. A tragédiát ezuttal a véletlen idézte elő. *Pescatore Virgilio* nevű őrnagy volt a vezénylő főtiszt. A lövőgyakorlatot dirigálta. Majdnem közvetlen közelében az egyik katona a fegyverét tisztította. A közlegény — úgy látszik — megfedkezett arról, hogy fegyvere töltött, mert a fegyver hirtelen elsült. A golyó egy altiszt jobb karján hatolt át s onnan furódott *Pescatore* őrnagy hátába. A főtiszt nyomban meghalt, mert a golyó a szívet furta át. A lövőgyakorlatot azonnal lefújták s mindjárt a helyszínén megindították a vizsgálatot. A közlegény, akinek fegyveréből a golyó kiröpült, nem tagadta, hogy ő okozta a szerencsétlenséget. De amikor megtudta, hogy az őrnagy meghalt, sirógör-csökbe esett. A katonai hatóság meg van győződve róla, hogy a közlegényt bűnös szándék nem vezette. Mindamellett letartóztatták s mos a katonai börtönben várja további sorsát.

— **Honvédtisztii segélyalap.** Abból az alkalomból, hogy ez évben negyvenéves évfordulója lesz a király koronázásának, jelentős mozgalmat indított *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter. Egy nagy honvédtisztii segélyalapot kíván létesíteni közadakozásból, tisztán társadalmi uton. A létesítendő alap I. Ferencz József 40 éves koronázási jubileumi honvédtisztii segélyalap címet viselné. A társadalmi gyűjtés céljaira szolgáló íveket ma küldötte szét a miniszter több százezer példányban, hogy a társadalom minden rétegéhez eljusson a kérelem.

— **Egő hajó.** A Silverein angol gőzhajón amely benzint szállított Kelet-Azsiából Brémába, a biscayai öbölben tűz támadt és az egész rakomány felrobbant. Negyvenkét ember meghalt.

TERMÉSZETES BILINI SAVANYVIZFORRÁS

kiváló képviselője az alkalikus nátron-forrásoknak

10.000 rész vízben 33,1951 rész szénsavnátront, 38,7660 rész szabad és félig kötött szénsavat tartalmaz; régóta bevált **gyógyforrás, vese, hólyag- és gyomorbántalmaknál, kőszénynél, hörghurutnál, aranyeres csomóknál, cukorbetegség, húgyszervi és bélbajoknál stb.**

Kitűnő mint diätetikus asztali ital, előmozdítja az emésztést a fölfuottság kellemetlen jelensége nélkül, mint a melyet a szénsavval mesterségesen túltelített borvizek előidéznek.

Raktár az összes ásványvízkereskedésekben és drogériákban. — Brunnen-Direktion Bilin (Oesterreich Böhmen).

Főlerakat: **ÉDESKUTY L.** ásványvíz nagykereskedőnél es. és kir. udvari szállító BUDAPEST, VI., Erzsébet-tér 8. szám.

— **Angolok Fiumében.** Szombaton e hó 4-én Fiuméba érkezik a Vectis gőzjacht, amely ott marad e hónap 7-éig. Százon felül érkeznek a achton, akik az angol társadalom színét, javát képviselik; köztük vannak: Lord és Lady *Grantly*, Lady *Fitzwilliam*, Major-General *Fowler-Butler*, Hon. Sir. W. *Barrington* K. C. M. G., Hon. *Spencer* Lyttleton, Mr. O. E. *Mocatta* és Miss *Chetwind*. Ez a kirándulás, mely a gróf *Lónyay* Elemér elnöksége alatt működő *Londoni Magyar Egyesület* propagandájának köszönhető, már a második, mely e célból indult; az első tudvalevőleg már tavaly történt, még pedig oly sikerrel, hogy most már a *Peninsular and Oriental Steam-Ship Company* megismétli tavalyi kísérletét és már több hajóstársaság kész a példát követni.

— **A cseh hírlapírók sérelme.** Gróf Mensdorf-Poniky Alfonz nyilatkozatot tett közzé, amelyben sajnálkozását fejezi ki azon, hogy a cseh hírlapírók sértésnek vették egy mondatát a prágai királyi palotában tartott udvari ebéd után.

— **Irtóhadjárat a lengyelek ellen.** A düsseldorfi kerületből harmincz tanítót Németország keleti vidékére helyeztek át. Az áthelyezés oly sürgősen történt, hogy a kormány az utiköltséget táviratilag utalványozta. Három nap alatt kellett a harmincz katolikus tanítónak új állomáshelyét elfoglalnia, hogy a lengyelek ellen a kormány irtóhadjáratának eszközei legyenek.

— **Ludvígh János a ravatalon.** *Ludvígh* János főrendiházi tagot, aki tegnap délelőtt olyan tragikus körülmények között hirtelen elhunyt, ma a Bathányi-utca 1. számú házában lakására ravatalra tették. Beszentelése holnap délután négy órakor lesz s a farkasréti temetőben helyezik örök nyugalomra. Az engesztelő gyászistentisztelet hétfőn délelőtt tíz órakor lesz a vízivárosi Szent Anna plébánia-templomban.

— **Kinevezések—kifütelések.** Utóbbi időben a kereskedelemügyi minisztérium vezet a kinevezések dolgában. Alig mulik egy-két hét s nagymértű kinevezésről ad számot a hivatalos lap. Ma is nagy öröm kelt a közönségben megjelent királyi kéziratok nyomán s több érdemes tisztviselő nyerte el jutalmát. Többek között *Papp* Árpád osztálytanácsos, a munkásvédelmi osztály vezetője a miniszteri tanácsosi címet kapta, elismerésül eddigi buzgó és szakavatott működésének és biztatásul a jövőre. Az aránylag fiatal miniszteri tanácsos két évtizeden át mint a vasuti ügyek kiváló szakismerője szolgálta tudásával a minisztériumot s hihetőleg nem sokára kedvencz ügykörét kapja vissza. *Dioszegi* József titkár osztálytanácsos lett, *Harkányi* József iparfelügyelő pedig miniszteri titkár-bíró, mindkettő a munkás biztosító intézmény keretében, mint ennek az új hivatalnak szervezői és majdan erős oszlopai.

— **Butorosmunkások sztrájkja.** A butorüzleti munkások és csomagolók három nap előtt beszüntették a munkát és sztrájkba léptek, aminek következtében a csomagolás és a butorok házhoz szállítása fővárosszerte szünetel. A munkaadók a Butorkereskedők Országos Egyesületében ma este tartott értekezletükön elhatározták, hogy a sztrájkba lépett munkások munkakönyveit a kerületi előjáróságoknál letétbe helyezik és a munkásokat holnap, szombaton kijelentik a betegségyező pénztárból.

— **Az angol flotta, mint vendég.** A jövő hó 3-án egy nagy angol flotta érkezik Travemündébe, amely 16 páncélos hadihajóból áll és három napig fog ott maradni, azután Königsbergben fog kikötni. Nagy ünnepek lesznek az angol flotta tiszteletére.

— **Óriási tüzvész.** A hamburgi kikötőben kigyulladtak a Bachmann-czég Hansa-raktárai. A nagy tüzvész elpusztított 10.000 bál gyapjút. Négy tűzoltóvonat és tizenegy tűzoltóhajó lokalizálta a tüzet délutánig. A tüzvész 30.000 négyzetméternyi területet fenyegetett. Tizenkét fal bedőlt. A kár roppant nagy. A tűz ugy lehetkezett, hogy a gyapju vigyázatlanságból meggyuladt.

— **Sikkasztó tözsdeügynök.** A berlini értéktözsde nagy mozgalmat keltett a Friedländer-bankház tözsdei képviselőjének, Wegnernek sikkasztása, a ki nagy kötésekét csinált és a különbözőzeteket sikkasztásokkal fedezte. A hiányzó összeg nincs megállapítva. Wegner, aki nagylábon élt, megszökött.

— **A forrongás Bukovinában.** Egy csernoviczi jelentés szerint Putilla kerületből ismét nyugtalanító hírek érkeznek és a parasztság állítólag ismét lázongani kezd a zsidó lakosság ellen. Minden eshetőségre elkészülve megerősítették a csendőrdjárdákat s a bukovinai tartományi kormány dr. Jech kerületi biztost küldte ki a zavargások megvizsgálása végett. Jech távirati jelentést küldött Csernoviczba és jelentése szerint a zavargások egyelőre csak egy-két izgató féktelenségére szorítkoznak. Ezzel a békés jelentéssel szemben magánaton az a hír érkezett hozzánk, hogy Bossanczeben, Saczava mellett az éjszaka meggyilkolták Goldberger Márkus bérlőt és feleségét. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosok tettük elkövetése után fel akarták gyújtani a házat s e célból az összes butorokat petróleummal öntötték le. A tűz azonban magától elaludt. A bossanczei zsidó lakosság között nagy pánik uralkodik. Négy parasztot, kiket a tett elkövetésével gyanúsítanak, letartóztattak.

— **Városégés.** Nadvorna városában az éjjel hatvan ház leégett. Négyszáz ember lakás és kenyér nélkül maradt. A helytartóság egyelőre ötezer koronát utalványozott ki a károsultak segélyezésére.

— **Milliomos a börtönben.** Mindig és mindig újra bebizonyul, hogy az, akinek sok jut ezen a földön a földi javakból, az mind többet és többet kíván. A millió a milliomosoknak csak arra szolgál, hogy nagyobb szomjuságot keltsenek bennük a második és harmadik millióra. Ennek a mérhetetlen és ki nem elégíthető mohó szomjuságnak esett áldozatul egy *Gersai* János nevű romániai milliomos. Oly gazdag, hogy nemcsak gond nélkül, de a legnagyobb fényűzéssel élhetett volna élete végéig. De ő nem gondolt másra, csak arra, hogy a vagyonát szaporítsa, akármilyen eszközökkel, ha meg nem engedettekkel is. Hitelezőit egyszerűen becsapta. Körülbelül ötven ezer koronát paklizott el tőlük furfangos módon, csalárdul. Egy huszezer korona értékű gépkocsit is csalt ki egy gépkocsi-kereskedőtől. Azután az automobilt eladta s a pénzt megtartotta. De most már rajtavesztett csalásain. A bécsi ügyészség még tavaly köröző-levelet intézett ellene, de a milliomos — úgy látszik — bujdosott és nem lehetett letartóztatni. Most végre Nizzában, ahol nagy lábon élt, sikerült őt lefűlelni. Mielőtt a köröző-levelet kibocsájtották ellene, igen nagy szerepet játszott bécsi előkelő körökben. Letartóztatása Nizzában nagy feltűnést keltett.

— **Öngyilkos merénylő.** Bukarestben a város-házán ma délután a polgármester volt titkárnak, *Pilescarnak* testvére revolvermerényletet kísérelt meg *Periceanu* mostani titkár ellen, akit azzal vádolt, hogy ő turta ki állásából az ő fivérét. A golyó célát tévesztett, erre a merénylő föbelötte önmagát.

— **Töltésről lezuhant vonai.** A vasuti szerencsétlenségek száma megint gyarapodott egygyel. És ismét a budapest—orszói vonaton történt a katasztrófa, melynek fájdalom — emberélet is esett áldozatul. Ugyanaz a gyorsvonat, mely körülbelül egy hónap előtt Szeged és Dorozsma állomások között egy tehervonatba ütközött, ma hajnalban elpusztult. Reggel két óra 45 perczkor indult el a gyorsvonat Orsováról Budapest felé. Mikor a vonat *Domasnia* Kornya és *Porta* Orientális állomások közt robogott *Krassó-Szörény* megye déli részében eddig ismeretlen okból kiskilott. A kiskilás után valamennyi kocsi, a jelző-kocsi kivételével, a töltésről lezuhant. Igen sok utas megsebesült, köztük többen súlyosan. A vasuti lakatos, aki a mozdonyon volt, meghalt. A lezuhant kocsik összezúzódtak s szinte csodával határos, hogy az utasok közül életét senki jsem vesztette.

— **Fizetésképtelen nagy cég.** A lipcsei *Nebel*-cég, a legnagyobb német sportcikk-nagykereskedések egyike, beszüntette fizetéseit. A passzívák meghaladják a millió márkát. A fizetésképtelenség annál nagyobb feltűnést kelt, mert nagy hiányoknak jöttek a nyomára.

— **A vigyázatlan grófné.** Eickstadt gróf, a német ővárosban ösmert urlovas 37 éves felesége belefult a gelleni tóba. A grófné tegnapelőtt délelőtt minden kíséret nélkül gyalogsétára indult a kastélytól nem messze fekvő gelleni tóhoz, ahonnan még délre sem tért vissza. Amikor kutatni kezdtek utána, a tó partján megtalálták az eltűnt grófné egy ruhadarabját, Ebből arra következtettek, hogy a szerencsétlen asszony valószínűleg belcesett a tóba és odaveszett. Azonnal halászokat hívtak, akik azután hosszas keresés után meg is találták a grófné holttestét nem messze a fürdőtől, a tóba vezető töltés mellett. Kétségtelennek látszik, hogy a szerencsétlenül járt grófné lecsuszott a töltésről és mielőtt valaki észre vette volna a balesetet, elmerült a habokban.

— **Öngyilkos irónő.** Berlinben *Inergens* Anna huszonöt éves irónőt lakásán halva találták. A fiatal asszony revolverből golyót röpített a szájába s azonnal meghalt.

— **Kis állat — nagy bajt hoz.** Nincs semmi új a nap alatt, — mondta a volt bölcs *Akiba* s azóta általánosan elfogadott szállóigévé lett ez a mondat. Pár hónappal ezelőtt az egész világ tapsai közepette, nagy feltűnést keltve vezette oltárhoz a világhírű *Rothschild* család egyik előkelő sarja a szépséges *Wertheimstein* Rózsikát. A nagyváradiak rendkívül büszkéek is voltak az esetre s nem adták volna egy vak lóért, hogy a gazdag pénzkirály magyar leányt tett hitvesévé s azt is éppen — Nagyváradról. Milyen nagy volt a meglepetés azután, amikor nemsokára váratlanul betoptant a fiatal menyecske a szülei házába — egyedül. Megindult a pletyka s késői zsurkon, vendéglőben, kávéházban, a déli korzón, sőt még a muskátlis ablakok mögött is arról folyt a beszéd, találgattak: miért, hogy csak egyedül érkezett haza a boldog Rózsika, s miért nem kíséerte el az ura is, a lord. Mert hiába, az emberek kíváncsiak, nemcsak az asszonyok, de még a férfiak is. Szereti az ura? Nem szereti? Megunta? Nem unta? Igy tépegették a szellemi akáczfaleveleket s hova-tovább általános lett a nézet, hogy valami történt a fiatalok között, mert a pár napra tervezett látogatás már erősen nyeli a heteket is... Vaksötétben tapogatózódt a tisztelt közvélemény, mert a család eleinte czáfolt, később már nem is nyilatkozott, ellenben visszavonult a hallgatás sáncaiba.

Most mintha egy kis világosság derengene az ügyben, amennyiben a fáma a valószínűség patinájával ellátott magyarázatát adja annak, miért kellett Rózsikának hazajönni — egyedül.

Tudvalevő, hogy nagy uraknak, gazdag embereknek rendkívül egyéniségeknek — bogaraik szoktak lenni. Nos hát *Rothschild* lord még ezeken is túl tesz, neki lévén a földkerekségen a leg-híresebb a legkritikább — bolhagyűjteménye. Mindenféle ember és állatnak ez a hűséges csipkedő társa számtalan változatban ugrándozik szanazzét a világban és *Rothschild* lord mindegyikből szereti egy-egy példányt. Volt azonban gyűjteményben egy bolha-Kohinor, valóságos Regent-je te távolugróknak, egy — fehér bolha. Meséke beszélnek az állatka ügyességéről, műveltségéről. Tánczolt, bukfienczet vetett, talán még énekelt is. S ezzel a klenódiummal esett a baj. Mikor az új férj dicsekedve mutogatta a gyűjteményt, ezt a miniatűr fehérséget féltő gonddal helyezte a felesége piczi fehér tenyerére, — a kis ravasz felhasználva az alkalmat, elfeledkezve a feyelemről — megugrott s a mozgósított cselédhad nem volt képes megtalálni. Ekkor mondta volt az elkeseredett lord:

— Aki ilyen szerencsétlenséget hozott a házamra, hogy elugrasztotta a szemem fényét, azzal nem lehetek egy földel alatt!

És hazaküldte Rózsikát. Legalább így beszél — Nagyváradon.

— **Nagyszében herczegi vendégek.** János Albrecht mecklenburg-schwerini herczeg nejével együtt Bukarestből jövet ma Nagy-Szebenbe érkezett, hogy a száz év. betegápoló intézetet megtekintse.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmándi keserűviz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknél és székszorulásban szenvedőknek. Kapható mindenütt kis és nagy üzletekben. Kalkulációs Komáromban

— **A kereskedelmi érettségi új rendje.** A kereskedelmi iskolák érettségi vizsgálatának új rendjét már az idei iskolai évre életbe léptette gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter. Az új szabályzat lényegesen egyszerűsíti az érettségi vizsgálatot, amennyiben a jelöltek az eddigi hét írásbeli tárgy helyett csak öt tárgyból, az eddig hat szóbeli tárgy helyett pedig csak három tárgyból vizsgáznak. Az osztályvizsgálatok anyaga azonban a régi marad. Az idén végző tanulók júniusban már az új rend szerint tesznek érettségi vizsgálatot.

— **Áthelyezett posta.** A budapesti 102. számú (tisztviselőtelepi) posta-, távirat- és távbeszélő-hivatal május 3-án a Héderváry-utca 35. számú házból a Delej-utca 25. számú házban kibérelt helyiségbe költözködik.

— **Szerencsétlenül járt gépész.** A Lehel-utca 10. szám alatt lévő gépgyárban Meizner Ferenc gépész ma délután a benzinmotor körül foglalkozott. Munkaközben a motor forgatványját kezébe vette; a következő pillanatban azonban kicsuszott a lendítő a kezéből és a gyorsan forgó motor a fejéhez vágta. Meizner a súlyos ütéstől elszédült és a földre zuhant. A gyár munkásai nyomban a mentőket hívták, akik a súlyosan sérült gépészt a Rókusba szállították, ahol néhány perc múlva meghalt. A gyári személyzet állítása szerint Meizner saját vigyázatlanságának az áldozata.

— **Halálozás.** Bárdossy Mihály, volt tardi plébános, aranyismeret-éremes, nyugalmazott lelkész 84-ik évében e hó 29-én meghalt Mezőkövesden.

— **Artaf Sebestyén** lovas altábornagy özvegye ma 73 éves korában meghalt Eszéken. Az elhunyt három fia gyászolja, kik valamennyien a közös kadseregben századosi rangban szolgáltak.

— **Gróf Horváth Emi** altengernagy, Károly István főherceg főudvarmestere ma 64 éves korában elhunyt.

— **Schlesinger Mór**, a több mint negyedszázadig fennállott Schlesinger Mór és Manó nagykereskedő cég tagját ma temették el előkelő rokonság, a jóbarátok és ismerősök általános nagy részvéte mellett.

— **Özevgy tisztviselői Hegedűs** Gyuláné, született Walkó Róza e hó 2-án meghalt 57 éves korában hosszszas, sélyos szenvedés után.

— **Wettner Jakab** földbirtokos, szeszgyáros és a Budapest-Erzsébetvárosi takarékpénztár r.-t. egyik alapítója és ajelnöke, e hó 3-án meghalt 63 éves korában. Az elhunyt a kereskedelmi világban nagy tekintélynek és szeretetnek örvendett. A Marosvásáron általa alapított szeszgyár és finomító az ország egyik legvirágzóbb iparvállalata. Évtizedeken át volt buzgó tagja a főváros törvényhatósági bizottságának. Halála, mely általános és mély részvéteket kelt, özvegyén és fián dr. Böszörményi Oszkár fővárosi bizottsági tag, ügyvédén kívül előkelő és nagy családort borít mély gyászba.

— **Schrötter Gyula** magánhivatalnokot ma délután temették el nagy részvét mellett. A végtesztességen a Bajza-utca 20. számú házban a Fonciére biztosítóintézet és más intézetek hivatalnokai, jó barátai az elhunytak, nagy számmal voltak jelen.

— **A párisi pinczérstrák vége.** Párisban tudvalevőleg hosszabb idő óta sztrájkolnak a pinczerek. Ma éjjel egy rövid távirat jelenti, hogy ez a sztrájk véget ért.

— **A metzi szörnyeteg.** Közöltük, hogy a metzi nők már hónapok óta nagy nyugtalanságban vannak. Hol itt, hol amott, a város legtávolabbi részein megtörtént, hogy a semmit sem sejtve sétálgató egyik-másik hölgyön ismeretlen ember kést, vagy tűszúrást ejtett és azonnal elmenekült. Most végre a hónapok óta tartó nyugtalanság után a rendőrség egy ilyen merényletnél a tett pillanatában elfogta a merénylőt egy fizti szolga személyében. Szembesítéskor több hölgy felismerte benne támadóját.

— **A Képzőművészeti Társulat sorsjátéka.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tegnap délután tartotta meg, Görgey István királyi közjegyző jelenlétében, a tagjai számára évenként rendezendő sorsjáték húzását. Ez alkalommal negyven-

kilenczezer koronát sorsoltak ki s a nyerők nyeméreményértéküket már a mostani tavaszi kiállításon értékesíthetik. — A sorsolás eredménye a következő:

3000 koronát nyert: 73985. — 1500 koronát: 12337 1203. — 1000 koronát: 8707 12771 13350. — 900 koronát: 16750 10301 11164 14651. — 800 koronát: 10 236 14485 1131 10243 9934. — 600 koronát: 19 137 17753 8306 17564 13383 19737 18562. — 500 koronát: 786 5245 19088 8499 6548 16503 6908 99 10728 16611. — 400 koronát: 7168 3292 8917 22489 2888 53 17197 6967 14041 13511 9444 3733 3960 19609 16748; 300 koronát: 1542 244 14357 9600 6027 12338 19197 10074 2435 19602 22816 17462 4566 10681 20805 8078 16560 20431 4061 18425 14620 4000 18514 18161 5845; 200 koronát: 9730 13119 14120 17446 19000 247 11865 227 9860 14354 16355 15747 22101 18722 21550 19292 4838 1370 10217 7593 14158 22858 901 9884 6938 17635 3563 8506 6 9694 15028 12530 3943 15144 14535 12452 18516 15998 5707 2912 17040 11097 13152 6183 15914 11553 933 3558 16484.

— **A türelmetlen vőlegény tragédiája.** Szeged város főszomszédságában fekvő Tápé községben Gyémánt Mihály vőlegény megbetegedett. Hozzáértő orvosok hívták, aki gyógyszerrel rendelt és pedig aképpen, hogy naponként egy port vegyen be a beteg. Az esküvőnek hat nap múlva kellett volna megtörténni. Gyémánt, hogy esküvője napjait meggyógyuljon, radikális módon fogott a kúrához. Mind a hat port bevette egyszerre. A hatodik por használatát után nyomban meghalt.

— **A máltai lovagrend új hölgydísztagja.** A máltai lovagrend főnöke ifj. gróf Pálffy-Daun Vilmosné, theanoi hercegné, szül. Nugent Eleonora grófnőt a rend diszhölgyévé nevezte ki.

— **Esküvő.** Fityka Géza e hó 19-én délután 4 óra-kor vezeti oltárhoz Fromm Annát a Józsefvárosi plébánia templomban.

— **Agyonlőtte a feleségét.** Moharos József magyarfalusi földműves folyton pörlekedett feleségével. A korszakból ittasan hazatérve civakodás közben az asszonyt lelőtte.

— **A hírlapírók nyugdíjintézte.** Vasárnap e hónap 5-én délelőtt 11 órakor a Magyarországi Hírlapírók nyugdíjintézetének igazgatósága az intézet saját helyiségében (V. ker., Alkotmány-utca 16. sz., 1. em.) ülést tart, amelynek tárgya: 1. Bejelentések. 2. Tagfelvételi ügyek. 3. Folyó ügyek. 4. Hátralékos tagok. 5. Költségeloirányzat.

— **Megszűnt az árvíz-veszedelem.** Az éjszaka óta az árvízveszedelem megszűnt a fővárosban. A Duna vize ugyanis szinte szemmel láthatólag apad s ma a víz színe harmincz centiméternyivel esett. Az ó-budai filatori gáton túl a löpmalomnál, valamint az újpesti rakodóparton még künn van ugya a víz, amely azonban holnapig valós zínüleg telje sen visszatér a medrébe. Az elöntött részekben semmi veszedelem; ház nem omlott össze és a barakokban sem történt semmi baj. Mivel felülről mindennéppen apadást jelentenek, további vízáradás most már nem is várható.

— **Esküvő akadályokkal.** A konstantinápolyi előkelő társaság idei szezonjának legérdekesebb eseménye báró Schlottheim német követségi attasé esküvője volt Melhamé Selim Selmával. Az attasé, aki egy thüringiai családból származik, nem hivatalos diplomata és csak egy évvel ezelőtt nevezték ki, mint a Bonnbán állomásozó huszárezred hadnagyát, a konstantinápolyi német követséghez attasé. Ifjú felesége Melhamé Selim basának, a török földművelésügyi és bányaminiszternek a leánya. Természetes, a miniszter családja nem mohammedán, mert különben ez a frigy sohasem kötöttet volna meg. A Melhamé-család hitbuzgó katolikus család, a mely Rómában is nagy szeretetnek és tiszteltetnek örvend és amely vallásosságát azzal dokumentálja, hogy külön gyóntató lelkészt tart. A konstantinápolyi pápai nunczius, monsignore Tacci ennek daczára

vonakodott az ifju párra adni az egyházi áldást, mert a vőlegény kéreken megtagadta a gyermek-vallására vonatkozó reverzális aláírását. Az esküvőt mégis megtartották a miniszter palotájában és a pápai nunczius helyett a Melhamé-család gyóntató papja adta össze az ifju párt s utána pedig gróf Lutlichen, a német követség lelkésze adta rájuk az egyházi áldást a protestáns rítus szerint. Tanuk voltak: báró Marschall német nagykövet, Sinowiew orosz nagykövet, gróf Exembault belga követ és a vőlegény édesatyja.

— **Bérmegzalmak a vidéken.** Békésgyulán a bérmegzalmak egyre nagyobb arányokat ütnek. Alig szűnt meg a szabómunkások mozgalma, tegnap a borbélyok léptek sztrájkba. Ugyancsak tegnapra várták a bérkocsisok és fuvarozó munkások sztrájkját, de sikerült a differenciákat még idejekorán rendezni. A sztrájkokra nagyrészt a munkaidő nagysága, másrészt az élelemnek az Alföldön is nagy mértékben való drágulása és ezzel szemben a munkabérek alacsony volta adott okot.

— **A kereskedelmi bank palotája.** A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Gizella-téri palotája gazdát cserélt. A hatalmas épületet Gerbeaud Emil vette meg egymillió kétszáz ezer forintért. A bank azért adta el ezt a palotáját, mert a Fürdő-utca és a Ferenc József-tér sarkán hatalmas új modern épületet emeltet, ahová összes hivatalai átköltöznek.

— **Vallásos örület.** Hogy nagy elemi csapások mily roppant rázkódást okoznak egyesek és tömegek lelkében, bizonyítja az alábbi tudósítás, mely Jamaika szigetről érkezik. A sziget néger lakossága között a legutóbbi földrendések miatt vallási őrgöngés tört ki. A négerék azt a földrendést, amely elpusztította Kingston fővárost és amely az ország bensejében is nagy károkat okozott, Isten büntetésének tekintik és az a meggyőződésük, hogy ez a katasztrófa első jelensége a világ nemsokára bekövetkezendő végének. A félelem szinte esztét vette a fanatikus tömegnek és seregestől hajtja a vallási őrgöngésbe. Súlyosbitja a helyzetet egy feketebőrű „próféta” izgatása, aki rémületes meséivel még jobban kétségbejti a négereket. Azt állítja ez a proféta, hogy a Mona folyó vize mindenként megtisztít büneitől, mert ennek a vize szent. Ezért vasárnaponként óriási tömeg néger fürdözik a folyóban, de a hatás éppen az ellenkezője annak, amit a proféta prédikál. Az őrgöngő négerék össze szoktak verekedni, ami annyira elfajult, hogy minden ily büntisztulási aktus után egy sereg sebesült és néhány halott szokott a partokon maradni. A kormányzó ennél fogva betiltotta a tömeges fürdést, de az izgatottság egyre tart.

— **Öngyilkos vádlott.** Nagy Ferenc elemi iskolai szolga a büntetéstől való félelmében a nádasdi erdőben szíven lötte magát. Betöréses lopás és erkölcselen merénylet miatt a törvényszéken mára volt kitéve ellene a tárgyalás.

— **A rossz férj miatt.** Aradon történt a következő eset. Kohut Józsefné, husz éves aradi asszony tegnap másfél éves Etelka nevű leányával bezárkózt szobájába s egy nagyobb edényben kő- és faszenet gyújtott meg, maga pedig leányával együtt az ágyra feküdt. Mire a szomszédok észrevették, hogy az ajtórekeszen keresztül füst tödul ki a szobából, Kohutné és kis leánya már holtan feküdtek az ágyon. Mindkettőjüket megölte a fojtó gáz. Kohutné levelet hagyott hátra, melyben azt hozza fel az öngyilkosság okául, hogy férje nem akart tőle elválni.

Baldócz gyógyfürdő a magyar Karlsbad

(házilag kezelve) a Tatra déli részén.

Lithion, vasas, glambersó. Phosphorsavas és szénsavas forrásokkal — Ujjonnan felépített hidegvíz-gyógyintézet. Oertel-féle terrainkúra. Gyógyforrásai egyenrangúak Karlsbad, Rohits, Marienbad és Franzensbadéival. Szénsavas lobogó fürdő, peszgo fürdő és mórfürdők olcsón kaphatók. Szepesmegyejében. Vasutállomás Szepesváralja. TELEFON 79—02.

Baldóczy Deák-forrás

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál specifikum. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok, mint természetes gyógyvizet különösen ajánlják, az emésztési zavarokat megszünteti. A Baldóczy Deák-forrás megrendelhető Baldóczon a gyógyfürdő igazgatóságánál. Főraktára: Budapest, Régi posta-utca 10. szám. TELEFON 79—02.

WIKUS
CSOKOLÁDE GYÁR
BUDAPEST
IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

WIKUS TÁTRA
TEJCSOKOLÁDE
WIKUS
CACAO POR

— Egy örült énokos rémtette. Szinte vérfagyasztó tettet követett el *Rossi Archangelus* nevű baritonista Milanóban. A boldogtalan sorsu ember San Franciskóban vendégszerepelt a nagy földrengés idejében. A földindulás a különben is zavart és gyöngye idegzetű embert annyira megrémítette, hogy elvesztette a hangját. Ez a pótolhallan veszteség tovább rombolta-pusztította idegrendszerét, ami végre is teljes tébolyra vezetett. Milanóban, ahol jelenleg tartózkodik, elmezavarában a nyelve hegyét ollóval lemetszette. A boldogtalan tébolyodott embert kórházba szállították. Ott egy őrizetlen pillanatban nyelvének megmaradt részét tőből levágta. Az orvosok azt hiszik, hogy ezt az újabb rettenetes sebést nem tudja túlélni.

— Ahol mindenki sztrájkol. Gyulán az egész város sztrájkban áll. Először a szabók, majd az asztalosok, utána a borbélyok léptek sztrájkba. Utóbbi időben, — táviratozza Gyuláról tudósítók — mind általánosabbá válnak itteni bérmozgalmak. Alig szűnt meg a szabómunkások sztrájkja, utána az asztalosmunkások és tegnap a borbélyok léptek sztrájkba. Ugyancsak tegnapra várták a bérkocsisok és fuvarozási munkások sztrájkját, de itt sikerült a differenciákat idejekorán rendezni. Ugy látszik, hogy a szabómunkások, valamint a bérkocsisok és fuvarozási munkások ismét sztrájkolni készülnek, mert e két szakma munkásai még most sincsenek megelégedve helyzetükkel. A sztrájkokra egyrészt a munkaidő nagysága, másrészt az élelemnek az Alföldön is nagymértékben való drágulása és ezzel szemben a munkabérek alacsony volta adott okot. Valószínű, hogy az ellentétek hamar kismulnak, mert a munkaadók hajlandók a munkások követeléseit teljesíteni.

— Embérlés a vonaton. Az epsomi löversenyteréről Londonba visszatérő egyik vonaton minap ugyancsak nem mindennapi dolog történt, mely a londoni társaságban ugyancsak nagy feltűnést és konsternációt keltett. A vonat már indulóban volt amikor ugyszólván az utolsó pillanatban még egy magas termetű ember ugrott fel és egy *Palmer* nevű hivatásos boxoló mellett leült. A két férfi beszélgetni kezdett és a közel ülők hallották, amint *Palmer* izgatottan figyelmeztette társát, válogassa meg szavait, mert hölgyek is vannak a kupében. Az idegen erre gunyosan vágta vissza, hogy kisemberektől nem tűr rendreutasítást. *Palmer*, aki tényleg kistermetű ember, erre felugrott és több ütést mért az idegen fejére, aki leszédült az ülésre. Egy hölgy erre meg akarta állítani a vonatot, de *Palmer* azt mondta, hogy erre semmi szükség sincsen, mert ő csak elaltatta egy kicsit a szabadszáju idegent. Egy másik hölgy azonban egyszerre csak itedten felkiáltott:

— Ugy látszik, hogy ez az ember meghalt!
Palmer erre fölugrott, megtapogatta az idegen testét és a következő pillanatban sirva esett térdre és elkéseredetten kiáltotta:

— Mit tettem, megöltem ezt az embert! — és megcsókolta a halott arcát. A vonaton, amelyet azonnal megállítottak, nagy izgatottság támadt. Megállapították, hogy a halált egy a tarkóra mért hatalmas ütés okozta. Az agyonütött ember személyazonosságát még nem tudták megállapítani.

— Kivégzés vagy gyilkosság? Antonio Paredes tábornokot néhány héttel ezelőtt Castro venezuelai köztársasági elnök parancsára társaival együtt agyonlőtték. Paredes tábornok Venezuela felszabadításáért küzdött és erre a célra csapatot szervezett. Pessaloza és Benavides tábornokok megfogadták a kivégzés végrehajtását, mire aztán Garcia tábornok vállalkozott. A kivégzett tábornok Berlinben élő fivére Hector Lins Paredes kérvénnyel fordult Roosevelt elnökhöz és nyílt levelet intézett Venezuela miniszteréhez és lakosaihoz. Az előbbiben arra kéri az Egyesült Államok elnökét, hogy Castrot jegyzék útján fossza meg elnöki méltóságától, azon a czímen, hogy az államfők nem tűrhetnek meg maguk közt egy ilyen társat. Venezuelában ugyanis nincs halálbüntetés, azt már 1844-iki és 1863-iki kongresszusok eltörölték, ennél fogva Castro közönséges gyilkosságot követett el, amikor Paredes tábornokot kivégeztette. A nyílt levélben arra iktatja Venezuela népét és minisztereit a meggyil-

kolt tábornok fivére, hogy segítsék őt egy vértelen forradalom szervezésében, amelynek az lenne a célja, hogy Venezuelát megszabadítsa Castro jármától s az igazságot és jogot juttassa uralomra.

— Vörheny a királyi palotában. A Spanyol királyi palotában vörhenyjárvány ütött ki. Fernando infans is megbetegedett és az udvari cselédség közül sokan ágyba dőltek. Minden intézkedést megtettek, hogy a királynét megóvják a bajtól, mert rá nézve állapotánál fogva nagy veszedelmet jelentene.

— Lőpor-robbanás. Heldrungenben a kalibányákban nagy lőpor-robbanás történt. A lőporgáz következtében öt ember életét veszítette. A kár, melyet a robbanás okozott, eddig még meg se becsülhető.

— Felrobbant lőporraktár. Kantonban tegnap felrobbant egy lőporraktár. 21 ember életét veszítette, mintegy százán megebesültek, 15 épület rombadült, száznál több súlyosan megsérült, a többek között a történelmi nevezetességű 5 emeletes pagoda is. A város falának mintegy körülbelül kétszáz méter hosszú része elpusztult.

Ugy látszik, hogy a kantoni lőporraktár felrobbanását a szolgálattevő tiszt gondatlansága okozta. Holttestét megtalálták, kezében kiégett pipát találtak. A robbanás alkalmával több száz ember életét veszítette.

— A türelmetlen vevő. *Lehner* Józsefnek, a Váci-utca 22. számú házában lévő óra- és ékszerüzletébe tegnap délután beállított egy 30—35 év körüli, kifogástalan eleganciával öltözött uriember és a tulajdonosnak azt mondta, hogy órákat szeretne vásárolni. Minthogy az üzletben nagyon sokan voltak és az ur nagyon türelmetlenkedett, *Lehner* kérte, hogy legyen egy kis türelemmel és foglaljon helyet. Ez helyet is foglalt, de egy rövid idő múlva felállt és így szólott a tulajdonoshoz:

— Itt a környékben van egy kis dolgom, elmegyek, hogy elintézzem. Nemsokára visszajövök. El is ment, de nem jött vissza.

Eltávozása után *Lehner* észrevette, hogy az üzletéből több arany remontoir óra hiányzik, a mit az ismeretlen uriember vitt el.

A rendőrség a türelmetlen vevőt keresi.

— Orvosi körökből. Dr. *Salacz* füüdörvosi működését Marienbadban újra megkezdte.

— A gyorsforraló. Nagykanizsán bélaváry *Kiss* Jolán gyorsforralón teát főzött, miközben a forraló felborult s a lángra kapó szesz pillanat alatt végigömlött a szép leány ruháján. A családbeliek rögtön segítségére siettek, de a szerencsétlen oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy hosszú idő telik teljes gyógyulásáig.

— Tolvajok a vásáron. A tegnapi szikszói országos vásáron dél tájban a csendőrségi laktanyán egymást érték a panaszok, hogy zsebtolvajok fosztogatják a vásárosokat. Egymás után 17 vásárlótogató tett panaszt, hogy pénzüket ellopták. A csendőrség az egész legénységet mozgósította a zsebtolvajok kézrekerítésére. A vasuti állomáson két zsebtolvajt és majd ismét négyet fogott el a csendőrség. Mind a hat zsebtolvajt a járásbírósi börtönbe zárták és náluk több értékes tárgyat és nagymennyiségű pénzt találtak.

— Fővárosi Orfeum. Szenzációs sikere van az új májusi műsornak, ami természetes is, mert *Waldmann* igazgató nem kímélte a költséget és fáradságot, hogy közönségének a szezon utolsó hónapjában is nívós, magas élvezetet nyújtó műsort nyújtson. Hansi Führer a hirnevés bécsi szubrette egyik főszáma a műsornak. Tréfas és ének-művészet szempontjából is figyelemreméltó dalai elragadják a hallgatóságot. Lucie König, a berlini Metropol-színház egyik starja a legkiválóbb excentrikák egyike. A Brunin-pár remek billard-mutványai, Nirvana élőképei, melyekben egy fehér ló is részt vesz, Max York kitünően idomított kutyái, valamint a többi kitünő variétélátványosság, teljes téli hangulatot varázsolnak a zsúfolásig megtelt nézőtérre. Előre látható, hogy a fényes műsor a hó végéig minden este telt házat fog vonzani. Megemlítjük ezuttal azt is, hogy *Baumann* és *Gyárfás*, a Fővárosi Orfeum két jeles kómikusa együttes jutalmjátéka e hó 22-én lesz. Jegyek az összes esti előadásokra a nappali pénztárnál 8 nappal előre válthatók és pedig d. e. 10—1-ig és d. u. 3—6 óráig.

— Rajcezfürdő igazgatósága állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselőknél, illetve alkalmazottaknál, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdaságosoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalékkal, az egykoronás tükörfürdőnél szintén 50 százalékkal, az ételraknál pedig 10 százalékkal kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirda- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

x Nászajándékok Rothauser, Deák-tér 6. sz.

x Fodor-féle vivóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vivásra.

x Bob-hashajtó a legkollektosabb, 10 f.

x Zászlók. címerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-u, 17. sz. Árjegyzék ingyen.

Nem szívszélhűdés, hanem öngyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1907. május 3.

Ma reggel egy rövidke napi hírben jelentették, hogy *Forster Géza*, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nyugalmazott igazgatója, szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A hírt egy követő nyomott lap tudósító közlése nyomán adtuk, amely valószínűleg az elhunyt családjához közelálló forrásból vette értesülését. Ez a hír azonban téves volt, s ma reggelre hivatalos uton megdöbbenő valóság került nyilvánosságra a *Forster Géza* halála feől. A magyar királyi államrendőrség sajtóirodája ugyanis, a következő hivatalos jelentést adta ki az esetről a hírlapok számára:

Forster Géza, az Országos Gazdasági Egyesület nyugalmazott igazgatója, udvari tanácsos tegnap az Üllői-ut 25. száma alatt levő lakásán, ahol már huzamosabb idő óta hátrgerincorvadásban feküdt, egy őrizetlen pillanatban papírvágó ollóval többször balmellébe szúrt és meghalt.

Forster Géza tehát önkézevel vetett véget életének, még pedig a legborzalmasabb módon, csak hogy gyógyíthatatlan betegségének, egyre gyötrelmesebbé váló fájdalmaitól szabadulhasson. Hogy azonban tegnap, a család részéről téves információk kerültek a sajtóba, a szerencsétlen ember halála feől, annak az az oka, hogy a hivatalos orvosi vizsgálat előtt, maga a család is tévedésben volt. Senki a családban még csak nem is sejtette, hogy öngyilkosság történt. Az éles olló pengéje nyomán belső elvérzés támadt, a keskeny sebnyílásokat pedig csak a vizsgáló orvos szeme vette észre.

Az elhunyt két esztendő óta betegeskedett. Hátrgerincorvadásban szenvedett s ez a rettenetes baj már mintegy másfél esztendővel ezelőtt leverte a lábáról. Eleintén azt hitte a nagybeteg, hogy még van számára gyógyulás. Külföldi fürdőhelyeken is járt, gondosan megfogadta az orvosok tanácsait, de bizony hiába volt minden a gyilkos kór hatalmasabb volt a tudományánál s erősebb annál az önfeláldozó ápolásnál, szerető gondnál is, amelyben hitvese és a család többi tagja részesítette. A betegség feltartóztatatlannul gyilkolta *Forster* szervezetét. Borzasztó kínokat állott ki és mikor familiája jődött az ágya mellől, ápolónót vetek melléje.

A gazdasági egyesületnél viselt igazgatói állásáról természetesen le kellett mondania, mert baja rohamosan odáig fejlett, hogy már járni sem tudott. Az utóbbi időben pláne már csaknem állandóan feküdni kellett, úgy, hogy nagy, kényelmes tolészékét is alig használhatta. Korábban pedig ebben a székben töltötte minden idejét, mert még szenvedő állapotában sem tudott féltlenül megenni. A tolészék mellé csináltatott egy kis mahagoni-íróasztalt, azon tett-vett s annak fiókjában őrizte kulcsait. Voltak az asztalkán írószerek is, közte egy hegyes, éles acél papírvágó olló. Ha azután megint le kellett feküdni, ezt a gummi-kerekeken járó asztalkát kívánságára mindig odagördítették az ágya mellé is.

Igy éledégt már körülbelül két esztendeje a beteg ember. Egész világa csak a lakása volt. A betegség, mely egyre hatalmasodott, az utolsó hónapokban már szörnyű kínokat okozott neki. Panaszkodott is olykor, hogy nem bírja soká sem a fájdalmat, sem a rabságot, amelyre kárhoztatta szerencsétlen sorsa. Hozzáértőzői vigasztalták, biztatták, de a beteg lelki ereje végre is megtört. Tegnap este felé megállította a nagybeteget sógora, *Concha* Győző egyetemi tanár, akinek *Forster* nagy szenvedéseiről panaszkodott. Miután a beteg kimerültnek látszott, felesége és *Concha* tanár a szomszédos szalonba vonultak vissza, s a beteg *Fischer* Anna ápolónővel egyedül maradt. Hozzáértőzői azt hitték, hogy a csöndben elpihen majd, a beteg azonban nyugtalanul hánykódott ágyán és le nem zárta szemét egy pillanatra sem.

Ugy hét óratájban aztán egyszerre oda fordult ápolónőjéhez, aki már négy hónap óta van mindig mellette, hogy hagyja egy kicsit magára. Talán ha egészen egyedül lesz, hamarabb elalszik.

Az ápolónő erre kiment a szobából. Egy óra múltán azonban visszatért és az ajtóból betekintve, látta, hogy a beteg mozdulatlanul fekszik ágyában. Azt hitte, hogy alszik és ismét visszavonult. Még kétszer nézett be azután betegéhez, miután azonban nyugodtan pihenni látta, nem zavarta meg. Kilenc óra tájban azonban felült a család tagjainak, hogy a beteg milyen sokáig alszik és az ápolónőt beküldték, hogy felköltse.

Az asszony nesztelenül lépett a szobába és előbb halkán szólította a beteget, mikor azonban az alvó nem mozdult, megfogta az egyik karját, hogy fölrázza. A kar visszaesett mereven, mert Forster Géza már akkor nem élt. Az ápolónő rémülten futott ki a mellékszobába s ott Forsternének s a jelenlevő családtagoknak, köztük a még ott levő Concha Győző egyetemi professzornak jelentette, hogy a beteg meghalt. Mindnyájan bementek, az özvegy sirva borult halottjára. Mindenki azt hitte azonban, hogy Forster Géza természetesen halállal halt meg. Letakarták fehér lepelrel és elküldték Angyán Béla professzorát, a család házi orvosát. Csak amikor Angyán professzor megérkezett, akkor tudódott ki a borzalmas való, hogy Forster Géza öngyilkosságot követett el.

A beteg, mikor magára maradt a szobában, az ágya mellett lévő íróasztalról kezébe kerítette az éles papírvágó ollót s a takaró alatt többször egymásután mellbe szurta magát. Az egyik szúrás keresztü ment a szívé s nyomban megölte a szenvedő embert, aki mellett az ágyban megtalálták a véres ollót is. A halált belső elvérzés okozta. A szomorú esetről nyomban értesítést küldöttek a kerületi eljárásságra, ahonnan dr. Katona tiszti orvos ment ki a helyszínére, aki szintén megállapította az öngyilkosságot és értesítette az esetről a IX. kerületi rendőrkapitányságot, ahonnan Dora Sándor rendőrfogalmazó és egy rendőrorvos mentek ki a tényállás hivatalos felvételére.

A hatóság az elhunyt család kérelme folytán nem boncoltatja fel. Forster Géza halála a gazdasági társadalmi körökben is mély részvételt keltett. Az elhunyt halála hírére a fővárosi gazdasági társadalmi szervezetek: az O. M. G. E., a Magyar Gazdasági Egyesület és az O. M. G. E., a Magyar Gazdasági Egyesület valamint azok a szövetségi központok, melyek létrejöttében az elhunyt tevékeny részt vett, nyomban kitűzték a gyászlobogót s a temetésen testületileg képviseltetik magukat, a ravatalra pedig koszorút helyeznek. A temetés holnap délután 4 órakor lesz az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek Üllői-ut 25. szám alatt levő székházából. Az egyesület tanácsa ma délután rendes ülést tartott gróf Desseffy Aurél elnöke alatt s ez alkalommal megállapította, hogy az egyesület mily módon vegye ki részét a magyar gazdasági társadalmat az elhunyt halálával ért gyászból.

A család a gyászról a következő gyászjelentést adta ki:

Özvegy Forster Gézané szül. Dömötör Emmy saját maga, az alulírottak és az összes rokonok nevében mély fájdalommal jelenti szeretett férjének

Forster Géza

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ny. igazgatója, m. k. udvari tanácsos, a III. oszt. vas-koronarend lovagjának

1907. május hó 2-án esti 8 órakor, 56 éves korában, boldog házasságának 23-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytát.

A boldogult hült teteme május 4-én délután 4 órakor fog az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület székházában (Üllői-ut 25.) a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszenteltetni és a kerepesi-úti temetőben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő szent miseáldozat május 6-án délelőtti fél 11 órakor fog a belvárosi plébániatemplomban a Mindenhatónak bemutatni.

Budapest, 1907. május hó 3-án.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

Br. Forster Gyula, Forster Kálmán, fiverei és családjuk, Baross Pál, Concha Győző, sógorai és családjuk, özvegy Dömötör Józsefné, szül. Blaske Lujza, anyósa, Dömötör Géza, Béla, László, József, sógorai, Ilona sógornője.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Az építőiparosok és a törvényhatóságok. Bács-Bodrog-vármegye törvényhatósági közgyűlése dr. Wiesner Lajos törvényhatósági bizottsági tag a következő indítványt terjesztette hosszas megokolással a törvényhatósági bizottság elé: Mondja ki

a törvényhatósági bizottság, hogy 1) az építőiparral kapcsolatos törvényhatósági munkákról hirdetendő áriejtési hirdmény feltételei közé ezentúl felveendő, hogy ezen munkákra csak a Magyar Országos Építőiparosok Szövetségének tagja pályázhat. 2) Ezen határozatot hasonló határozathozatal végeit megküldi az összes törvényhatóságoknak. Az indítványt egyhangulag elfogadták.

Beregvármegye új állami iskolái. Gróf Apponyi Albert leiratban értesítette Beregvármegye királyi tanfelügyelőjét, hogy a megye területén harminczöt új állami iskola szervezését engedélyezte. Egyben utasította a tanfelügyelőt, hogy az új állami iskolák felállítására az előmunkálatokat haladéktalanul kezdje meg.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Művészi mozgalmak.

A Nemzeti Szalon igazgatósága ma esti ülésében bontotta fel az idei új jury megválasztására beadott szavazatokat. Összesen 112 művész szavazott. A jury tagjai lettek: Balló Ede, Gergely Imre, Hegedűs László, Kacsi Gyula, Keményffy Jenő, Kézdi-Kovács László és Knopp Imre festőművészek, Radnai Béla, Róna József és Teles Ede szobrászok, Bobula János, Kausser József és Vág László építészek.

Hosszu évek lapos kietlen Szaharájában, a melyet csak itt-ott ha tarkítottak magános pálmák, végre az idén egy egész darab oázisra bukkantunk. Művészi életünk Szaharájáról van szó, melyben a Nemzeti Szalon új épületének megnyitói tárlatát érezzük oázisnak. Értsük meg végre: nem a jó képek nagy száma üdített fel e tárlat szemléletén. Azokat az igaz embereinket, erős művészeket már e tárlat előtt is a magunkénak és erősekknek tudtuk, e részben tehát nem ért meglepetés. Más, ennél sokkal jelentősebb és plasztikusabb jelenségen volt okunk örülni. Azon, hogy végre — ha némi megalkuvással is — azonos törekvésű homogén érzesű művészek tömörülését szemlélhettük. Meleg és lelkesítő volt ez a szemlélet. Nem technikai eredményeket, versenyző pályaműveket, hideg célzatu képvásárt láttunk, de megismerésekre vágyakozó embereket, akik összefognak vágyaik és eszmék lelkes közösségében.

Süvegünket lóbalva köszöntöttük a Nemzeti Szalont, amelynek új falai a reménységek zöldjeitől voltak nedvesek. Szeretettünk az eszmék piros lobogóját tüzte képzeletbeli ormára.

Csupán egy „hanem“-et siettem hangsúlyozni akkor. Erre az egyre most van szomorú alkalom visszaterni. Az új Nemzeti Szalonnak tegnap volt első testületi életnyilvánulása és ez a nyilvánulás a legszélsőségesebb meglepetést hozta. Sokuk számára: megdöbbenést is. A haladás jelvényeivel megindult Szalon ezzel az egy tényével a legsötétebb reakció ölébe esett vissza. Zsúrit választottak. Tehát művészi fórumot; mert a választmány, igazgatóság és minden egyéb szerv csak adminisztratív jelentőségű a zsúrival szemben. Nos, és ezt a zsúrit az akadémikus művészet legkompromittáltabb elaggottjai jellemzik. Mások is akadnak benne, de ha uralkodó szótartó akarunk kihallani e nevek kakofóniájából, akkor csakis a rokkantak hadüzenetét hallhatjuk ki belőle minden modern törekvés ellenében.

A Nemzeti Szalonnal tehát ezidő szerint le kell számolnunk. A csafódottak rezignációjával tesszük ezt, de elvégre is tisztában kell lennünk azzal, hogy itt csupán egyetlent társulatról van szó, közelebről: csupán néhány jó világítási teremről, ahol ezentúl rossz képek fognak a lopott fényben fürödni. A modern művészetet azért nem kell féltetni. Keresztül tört az még ostobább torlaszokon is. Kizárólag a Nemzeti Szalonnól van itt szó, mely ne vegye indiszkrézióknak hogy belső dolgába beleszólunk. Ugyáltszik, utoljára történik, mivelhogy mielőtt kikapcsolja magát a művészi áramlatokból és pusztá képkereskedésül közösíti ki a tanár urak élelmessége, nem is lesz alkalmunk többé foglalkozni vele. De a művészetnek nincsenek titkos dolgai. Csak

az üzleti főkönyveknek. Mindenesetre sajnálnunk kell a Nemzeti Szalont és annak igazgatóját is, akinek a modernség érdekében való szervező érdemeit oly örömmel méltattuk a Szalon megnyitói alkalmából. Most nyilván titkos, de átlátszó célzatu kalóz-támadásoktól tartván, kormányozta bárkáját egyenesen a kalózsok révébe. Bizonyára ő m a fogja legjobban fájlalni ezt a politikát.

A Nemzeti Szalonnal csak leszámolunk valahogy, de hasznos volna messzebbre kiható szempontokat kihálászni ebből a váratlan csalódásból. Most kell visszatérnem a főntebbi „hanem“-re, melyet a Szalon megnyitói tárlata alkalmából kiemeltem. A radikalizmus erejét és művészi kérdésekben egyedülvaló jogosultságát hangsúlyoztam akkor. Nem tartottam őszintének és elegendőnek modern művészeink egyetlen alkalomra való tömörülését, mely csupán arisztokratikus hajlamokat jelentett, de nem egyttal az el nem alkudható elvek demonstrációját is. Holott a Műcsarnok tarthatatlan filiszteri megalkuvásából erre a kibontakozásra számítottunk. Arra, hogy művészeink, akiknek odakünn nehéz a levegő, bátran, radikalisan, végérvényesen ott hagyják a Műcsarnok társadalmi koncerteit azoknak, akiknek egyéb sem kell e koncerteknél és ők különválnak, megcsinálják a magyar szecsessiót. Nem tetszett nekünk az a hátsó ajtó, melyet apró előnyökért nyitva hagytak maguknak. A művészi meggyőződés nagyon különös dolog. Mindig és mindenkor: áldozatokat kell érte hozni.

A Nemzeti Szalon furcsa aktualitása most csak bennünket igazolt. A helyzet annyiban változott, hogy most már nemcsak a Műcsarnok jelenti a megalkuvást, — minden művészi törekvés halálát, — hanem a Nemzeti Szalon is. Aki művész a talpán, az le fog számolni mindkettővel, összes érmeikkel, állami vásárlásaikkal és sétahangversenyekkel.

Dr. Bárdos Artur.

(*) **Komlóssy Emma vendégszereplése.** Ma fejezte be Komlóssy Emma a pécsi vendégszereplését, mely három estére terjedt. A művésznő — amint a pécsi sajtó egyhangulag konstatálja, — rendkívül nagy sikert aratott mind a három estén, úgy hogy az előrehaladt időnyben is, felemelt helyárak mellett, mindannyiszor telt ház előtt játszott. A népszerű művésznőt különben a közönség nemcsak rokonszenvvel tüntette ki, hanem minden előadása alkalmával elhalmozta virággal és koszorúval.

(*) **Hangverseny Budán.** A Budai Zeneakadémia Szauner Zsigmond zeneigazgató vezetésével ma este rendezte a budai Vigadó nagytermében II-ik egyesületi hangversenyét, amely újabb tanúságot tett az intézet komoly művészi irányáról és törekvéséről. Csak egyről nem tett tanúságot: az intézet hazafias szelleméről. Mintha csak a régi „Ofen“-ben rendezték volna ezt a hangversenyt, abban az időben, amikor még a derék Budai Dalárda is németül énekelte. A Budai Zeneakadémia ma nem énekel ugyan németül, de a műsoron egyetlen magyar szerző sem szerepelt. Nagyon helyes, hogy az intézet a klasszikus zenét műveli. Händel „Concerto grosso“-ja, Haydn Eszúr szimfóniája és Beethovennek zongorára, zenekarra és énekarra írt, ritkán hallható C-moll ábrándja bizonyára nagyon a helyén volt a mai műsoron. De már Jan Gall meg Attenhofer csak nem tartoznak a klasszikusok közé. Valamint Lalo sem. Ezek helyett lehetett volna talán magyar szerzőtől is előadni valamit. Sőt nemcsak lehetett volna, de kellett volna. Mert minden hazai zeneintézetnek vagy zenei testületnek, sőt minden magyar művésznek is, aki Budapesten hangversenyt ad, kötelessége magyar szerző művét is fölvenni műsorába. Ha pedig nem teszi, akkor nem érdemli meg sem a hazai sajtó pártfogását, sem a hazai közönség támogatását. Ami már most az egyes előadásokat illeti, azokról csak jót mondhatunk. Különösen a csupa fiatal, úde hangokból álló női énekar alig hagyott fenn kívánni valót. A zenekar is elég jól tartotta magát, pedig nem könnyű feladatokra vállalkozott. Regéczy

Ilona nagyon szépen hegedülte Chopin Nocturnejét és Lalo Runkját, Juhász Aladár pedig előkelő művészettel játszotta Beethoven Ábrándjának zongoraszólamát.

a. k.

(*) **Fővárosi Nyári Színház.** Krecsányi direktor alig vonult be társulatával a nyári színházba, már a harmadik estét hozott színre. Ma este ugyanis a budai közönségnek alkalma volt Verdi Troubadour-jának gyönyörű zenéjét élvezni. Sajnos a hideg est miatt a nézőteret csak gyéren látogatták, de akik megjelentek, azok igen élvezetes színházi estben részesültek. A szereplők mind-egyikén meglátszott a törekvés, hogy a legjobbat adják, ami majd mindig sikerült is. *Maleczky* Bianka Leonora szerepében jutatta érvényre szépen iskolázott hangját, játéka is kissé megéltékült a mult esztendő óta. Nagyon értékes hanganyaga van *Vikol R.*-nek Azuczena személyesítőjének. Játéka is elég kifejezőteljes volt, de határozottan rontott az illúzió maszkiájára, mely nem ábrázolt vén cigányasszonyt. Nagy haladásról tett tanúságot Luna gróf szerepében *Rózsa Lajos*, kit tömör meleg baritonja szép jövőre jogosít. Manrikot *Mihályi* énekelte művészi érczes tenorral.

S. V.

(*) **Strauss „Salome”-je Budapesten.** A *Salome* e hó 16-án, csütörtökön kerül először színre a Király-színházban. Dr. Löwe, a boroszlói színházak igazgatója *Prüwer* karmester és *Kirchner* főrendező kíséretében a napokban járt Budapesten, hogy a *Salome* előadásának előkészületei dolgában intézkedjék. Az előkészületek legfontosabbika a Király-színház zenekari helyiségének olyan kibővítése, hogy benne az opera előadásához szükséges 82 zenész elférjen. Dr. Löwe és társulata, összesen 124 ember, május 14-én érkeznek Budapestre. A *Salome* színrekerültéig a Király-színház műsorát *Martos* és *Huszka* operettje, az *Aranyvirág* tölti be, melyet jövő szerdán újít föl a színház. Holnap, szombaton és holnapután, vasárnap este a *Tüskérzást* adják *Fedák* Sárival a czimszerepben, vasárnap délután a *Harang* kerül színre *Blaha* Lujza asszony vendégfőléptével. Szombaton délután a Rákosi-féle színésziskola növendékei vizsgaelőadásul a *Gyurkovics lányokat*, *Herczeg* Ferencz vigjátékát adják elő.

(*) **A zeneakadémia új palotájának felavató ünnepe.** Az országos magyar királyi zeneakadémia Liszt Ferencz-téri új palotáját májusban, több napos ünnepség keretében avatják fel, amelyek vasárnap, 12-én kezdődnek az új palotában. Az ünnepségen jelen lesznek *József* főherceg és *Augusztina* főhercegné, a kormány összes tagjai, valamint közéletünk és társadalmunk kiváltságai. Az ünnepségek és hangversenyek műsora, amelyet *Mihalovich* Ödön min. tanácsos, igazgató állított össze, a következő:

Első nap. Vasárnap, május 12-én délelőtt 11 órakor ünnepi megnyitó. *Mihalovich*: Király-hymnus, orgonakísérettel. Előadja: a Zeneakadémia énekkara, *Kun* László tanár vezetésével. Gróf *Apponyi* Albert vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter ünnepi beszéde. *Erkel*: Hymnus, orgonakísérettel. Előadja: a Zeneakadémia énekkara *Kun* László tanár vezetésével.

Második nap. Hétfő, május 13-án este fél 8 órakor. *Mihalovich*: Ünnepi hangok (a III. szimfónia utolsó tétele). *Koessler*: A megdicsőültekhez. Gyász-óda: *Béri* Gézától. Énekli: az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia és a Budai Zeneakadémia énekkara. *Erkel*: Ünnepi nyitány. *Volkman*: Versenymű (c-dur). Zenekari kísérettel előadja: *Bartók* Béla tanár. *Liszt*: Hungária szimfonikus költemény.

Harmadik nap. Kedden, május hó 14-én délelőtt tízenegy órakor az Akadémia tanárai rendeznek hangversenyt, melynek műsora: 1. *Bloch*: Ünnepi megnyitó. 2. *Popper*: Az erdőben. Suite. Belépő. Manók tánca. Ahítat. Tánccz. Oszti virág. Hazatérés. Előadja a szerző. 3. *Herzfeld*: Ünnepi induló. 4. *Hubay*: Változatok egy magyar téma fölött. Előadja a szerző. 5. *Szendy*: Verseny-ábránd. Előadja a szerző. 6. *Chorin*: Magyar rapszódia. Ugyanezen a napon esti fél 8 órakor *kamarazene hangverseny* lesz, a következő műsorról: 1. *Popper* vonósnyégyes (C-moll). *Kemény* Rezső: *Kladínko* Vilmos, *Szerémi* Gusztáv. *Schiffer* Adolf. 2. Beethoven. Vonósnyégyes, op. 132 (A-moll). *Hubay* Jenő. *Kemény* Rezső, *Szerémi* Gusztáv, *Popper* Dávid. 3. Goldmark, zongora ötös. *Szendy* Árpád, *Hubay* Jenő, *Kemény* Rezső, *Szerémi* Gusztáv, *Popper* Dávid.

Negyedik nap. Szerdán, május hó 15-én esti fél 8 órakor a volt növendékek rendeznek hangversenyt. A műsor ez: 1. *Bach-Liszt*. Előjáték és Fuga (B-A-C-H). Orgonán előadja *Antalfy Zsiross* Dezső. 2. *Goldmark*: Versenymű. 1. tétel. Előadja *Geyer* Stefi. 3. *Koessler*: a) Világsszellem, b) Magány, c) Rajta lovam! Dalok, előadja *Takáts* Mihály, a magy. kir. Operaház tagja. 4. *Dohnányi* zongora-verseny. Előadja a szerző. 5. *Hubay*: III. Hegedű-verseny. (Kézirat.) Előadja *Vecsey* Ferencz. 6. *Szabados*: A Kárpátok villije. Rege. *Tompa* Mihály költeménye után. Előadja *Sándor* Erzsé, a magy. kir. Operaház tagja. 7. *Bartók*. Suitejéből az I. (Allegro), a II. (Andante) és V. tétel.

Ötödik és utolsó nap. Csütörtökön, május 16-án esti fél 8 órakor a jelenlegi növendékek hangversenye lesz, a következő műsorról: 1. *Beethoven*: V. Szimfónia (c-moll). 2. *Csajkovszky*: Versenymű, I. tétel. Előadja: *Weltmann* Ferencz. 3. *Mihalovich*: Holdas éjjel, dal. Énekli: *Bendiner* Hedvig. 4. *Bach*: Versenymű (g-dur) vonós zenekarra. 5. *Liszt*: Versenymű (es-dur). Előadja: *Rosenfeld* Aladár.

A hangversenyen közreműködik az Operaház zenekara, *Kerner* István vezetésével, míg az Akadémia növendékeinek zenekarát *Hubay* Jenő vezeti.

A megnyitó ünnepélyre az összes jegyek elfogytak. Az igazgatóság ilyen módon nincs többé abban a helyzetben, hogy újabb jegyeknek megfelelően. Együttal figyelmezteti a közönséget, hogy az erkélyülések az első emeleten vannak, ahová jobbról és balról vezet egy-egy lépcső.

(*) **Országos dalverseny Egerben.** Az Egerben augusztusban rendezendő országos dalosünnep rendező bizottsága elhatározta, hogy a diszhangversenyen való közreműködésre felkéri gróf *Zichy* Gézá, az európai hírű zeneköltőt. A művész grófnál evvel a kérelemmel a jövő héten küldöttség fog tisztelegni.

(*) **Boccaccio.** A budai nyári színházban holnap, szombaton *Suppé Boccaccio* című szép zenéjű operette kerül színre. A czimszerepet *Albert* Erzsé, *Fiamettát Fóti* Frida, a többi főbb szerepeket *Bárdos* Irma, *Peterdi* Etelka, *P. Tóvári* Irma, *Ujvári*, *Tábori*, *Kövessi*, *Mihályi*, *Falusi* és *Herold* játsszák.

(*) **Az aradi színház beszámolója.** Az aradi Nemzeti Színház ez évi bérletfolyama véget ért és az előadások e hó 9-ikéig már bérleten kívül folynak. Ez alkalomból érdekesnek tartjuk az elmúlt színi idényről kisebb statisztikát összeállítani, beleszámítva a még hátralevő néhány előadást is. Az első előadás 1906. okt. 1-én volt és ettől kezdve 1907. május 9-ig volt összesen 252 előadás, ezek között 160 bérleten, 92 pedig — beleszámítva a vasárnap és ünnepnap délutáni előadásokat is — bérleten kívül folyt le. Az előadott darabok között 29 újdonság volt. A bemutatott újdonságok közül prózai műfaj 22 volt, még pedig: *Mary* Anna, *Pletyka*, *Ördög* czimborája, *Osztön*, *Lucifer*, *Nap hőse*, *Rákóczi* fia, *Bujdosók*, *Jászol*, *Asszony*, *Koalíció*, *Lovag* ur, *Tökéletes feleség*, *Veér* *Judith* rózsája, *Tolvaj*, *Bálványok*, *Gróf* *Hamlet*, *Dériné* ifiasszony, *Szociálisták*, *Salome*, *Karácsonyi* vers és a 6-ikán bemutatásra kerülő az *Ördög*. Operette négy: *Vig* özeveg, *Milliárdos* kisasszony, *Szép* *Ilonka*, *Rab* *Mátyás*. Opera egy: *Tosca*. Népszínmű egy: *Ipamuram*. A színházi évad befejezése alkalmából a színiügyi bizottság *Varjassy* Lajos polgármester elnöke alatt ülést tartott. *Szendrey* *Mihály* színiigazgató bejelentette a bizottságnak, hogy az évadot a téli színházban 9-én befejezi, az előadásokat a nyári színházban 9-ikén kezdik meg. A közbeeső szünetre több vendégszereplésre kért engedélyt a bizottságtól, még pedig a budapesti *Uránia* tudományos színház részére három és a jelenleg Budapesten működő gyermek operatársulat részére öt estére a téli színházban, a nyári színházban pedig a megnyitást előtt néhány estére egy tudományos villanyos színház számára. A bizottság a vendégszereplőkre az engedélyt megadta.

(*) **Ujházy Debreczenben.** Ujházy Ede az elmúlt napokban Debreczenben vendégszerepelt. A „mester” három kitűnő szerepben gyönyörködött a debreczenieket. A vén bakancsos, *Lebonard* apó és a „Titok”-beli alakítása feledhetetlen marad azok előtt, akik látták. *Zilahy* Gyula társulatának jeles tagjai derekasan szekundáltak az illusztris vendégnek.

(*) **A városligeti színház.** A városligeti színház vasárnap, május 5-én két előadást tart. Délután fél 4 órakor félhelyárakkal „A falu rossza” című népszínművet adják, melyben *Kiss* *Mihály*, a Népszínház tagja lép föl és egyik legjobb szerepét, *Göndör* *Sándort* alakítja. Este 7 órakor rendes helyárakkal „Stern Izsák házaló zsidó” című énekes bohózat kerül színre.

(*) **Szozer Ilonka és Ráthonyi Ákos.** A verőfényes május, amely más esztendőekben erősen kikezdi a színházakat, *A vig özeveg* népszerűségén és vonzóerején nem ütött csorbát. Ebben bizonyára része van a Magyar Színház kitűnő együttesének és a főszerepek vívóinak: *M. Szozer* *Ilonka* és *Ráthonyi* *Ákos*nak. *Szozer* I. énekművészete a *Lehár* pompás melódiái gyönyörűen juttatja érvényre és játéka is új szint ad az operettnek, amelynek már jövő héten lesz a hetedik jubileuma, a százhetvenötödik előadása. *M. Szozer* *Ilonka* mellett *Ráthonyi* *Ákos* az, aki a közönségnagy rétegét vonzza. Az ő érdemük nyilván az, hogy tegnap is táblás háza volt *A vig özeveg*-nek és hogy a vasárnapi két rendes helyáru előadásra — délután és este — máris óriási az elővétel.

(*) **Wilde vigjátéka.** A berliniek, akik hétfőn, e hó 6-án, kezdik vendégszereplésüket a *Vigszínházban*, műsorukba iktatták a *Bunburyt*, *Wilde* *Oszkár* pompás vigjátékát is, amely „The Importance of being Earnest” czimen diadalmasan járta be az angol és másnyelvű színpadokat. *Wilde* elítéltése után ez volt az első műve, amelyet Londonban ismét előadtak, még pedig a legnagyobb sikerrel. A német színpadokon háromféle átdolgozásban játsszák, még pedig „Bunbury”, „Ernststein” és „Eine triviale Comédie für seriöse Leute” cziművel. Berlinben két színház vetélykedett az előadási jogért. *Reinhardték* a leg gondosabb előadásban játszószék a mulatságos újdonságot, amelynek cselekménye olyan, hogy fiatal leányok is megnézhetik. A darab a *Vigszínházban* szerdán, e hó 8-án kerül színre. Holnap, szombaton, az *Ördögöt* adják a *Vigszínházban* s ugyancsak *Molnár* *Ferencz* szenzációs vigjátékát ismétlik vasárnap is. Vasárnap délután a *Tolvajt*, *Bernstein* *Henri* drámáját játsszák.

(*) **A bécsi névári Operában** a jövő hét szombatián lesz *Saint-Saens* „Sámson és Delila” című operájának a bemutató előadása. A női czimszerepet *Cahier* asszony és *Grimm* k. a. felváltva fogja énekelni. *Sámson* *Schmedes* adja.

(*) **Rákóczi serlegei.** *Erdődy* *Imre* gróf galgóczi vára valóságos muzeuma az elmúlt idők emlékeinek. A gróf és társai nagy buzgalommal hordták össze azokat a tárgyakat, amelyekhez egy nagyobb esemény vagy kiválóbb uralkodónk, hadvezérünk neve fűződött. Így került a grófok birtokába *II. Rákóczi* *Ferencz* fejedelmünk két aranyserlegje, mindkettő az akkori magyar ötvösművészet remeke, még *Mátyás* király trónkártyájának egy jókora darabja. A Magyar Nemzeti Múzeum, hogy ezek a tárgyak valóban méltó helyet kapjanak, tárgyalásokat folytatott a gróffal, amelyek azonban eredményre nem vezettek. Ugyanis a gróf úgy nyilatkozott, hogy a tárgyak a nagy nyilvánosságtól nincsenek elzárva és a környező földiek közönsége gyakran keresi fel azokat, sőt külföldiek is számosan tekintik meg.

(*) **Magyar népművészeti kiállítás.** Az *Apponyi* *Albertné* grófné és gróf *Bathhány* *Lajosné* vezetésével alatt működő Magyar Nők Közművelődési Köre *Váci-utca* 9. sz. atattí fehér termében a magyar népművészet termékeiből gazdag kiállítást rendezett, mely már a megnyitást alkalmával széles rétegek érdeklődését vívta ki. A magyar iparért lelkesülő urasszonyok közt ott vannak társadalmi életünk vezérlő alakjai, igazán fáradságot nem ismerve hozták össze mindazt, amit a magyar népfantáziája alkotott. A szebbnél szebb holmik, színes himzések, varottások és a magyar népművészet gazdag képzéleti produktumai igen kapósak és már tömegtelen megrendelést tettek. A kör szombaton délután 5 órakor teatestélyt rendez. A háziasszonyi tisztelt *Wlassics* *Gyuláné* és *Bernáth* *Gézáné* látják el. Belépődíj 2 korona. Az estélyen a társadalom legelőkelőbb rétegei vesznek részt, hogy a március 25-iki ünnepélyre felhalmozódott tálház elrendezése körül szükséges teendőket megbeszéljék és az előkészületeket megtegyék.

(*) **Az aradi tárlat.** Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat, e hó 19-én, pünkösd első napján nyitja meg az ipartestület házában termében első tavaszi kiállítását. Művészi eseménye az Aradnak, ahol még sohasem volt olyan gazdag tárlat, amilyenek a mostani ígérek. A kiállítás előtt és annak tartama alatt női propaganda bizottság fog működni. A bizottság szervezését és vezetését *Lócs* *Rezsőné* vállalta magára. A bizottság, mely magában is egyik biztosítéka a sikernek, már a közeli napokban megkezdte működését. A társulat választmányja *Kintzig* *János* elnökletével ülést tartott a városháza emeleti kistermében, ahol elhatározták a tárlat rendezésének részleteit. Az egyesület alapító tagjai közé újabban beléptek: az Aradi Versenyegylet, az Aradmegyei Takarékpénztár, *Kintzig* *János*, *Ring* *Géza* és *Urbán* *Iván*.

(*) **Az Iparművészeti Múzeum amatőr-kiállítása.** Az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum az ősz folyamán a budapesti amatőr-gyűjtők tulajdonában levő műtárgyakból kiállítást fog rendezni. A kiállítá-

táson az
vös és eg
lági czéla
manczok,
szelenczél
kák, sző
meg sol
amennyi
szorosán
nak zárva
gyűjtőkne
eddig rész
gyes, *Gien*
Béla, dr.
Sándorné
kérésüket
kiállítokat

(*) **K**
vallás- és
kir. zenea
országos
az 1910.
Chován
rawsík C
akadémia
vánt, a m
rolyt és
raii, az u
igazgatój
gedütaná
időtartam
Rezső, M
kir. zenea
Alajost é
nevezte k

* **Ko**
40-ik évf
tuk. A m
füzetet sz
iskolaigaz
A cél az
találják a
illeszkedi
pély lefo
benné is
költemén
szép leira
program
Szekely
illusztrált
cég adta
lás-gyvern
szabta.

* **Ná**
díjat Erd
szélese n
hogy a p
elbeszél
könyvtár
kötet köl

* **A**

lősége hé
meg ülé
segélyek
szótszár
ülésen F
előadó p

(
Vihar té
lott róla
a belvár
Erzsébet
fél évvel
állítatja
rona köl
el is kez
homlokz
állványo
mostaná
kezdtek
jövő hór

(
foglalkoz
engedély
szül, mir
bálynall
annyi all
szakmimi
dalmit.
tuczatsz

táson az iparművészet minden ágára kiterjedő, öt-öt és egyéb fémmunkák, akár egyházi, akár világi célra készültek, ékszerek, metszett kövek, zománcok, bronzok, fegyverek, vasmunkák, tubákszelenczék, üvegek, porcellánok, agyagmunkák, szőnyegek, szövetek, csipkék és legyezők, meg sok más ilyenek állíthatók ki, azonban csakis amennyiben 1850 előtt készültek. Festmények és szorosan vett szoboralkotások a kiállításból ki vannak zárva. A muzeum igazgatósága az ismertebb gyűjtőknek már szétküldte a meghívókat. Közülök eddig részvételmüket jelentették: *Érnst L., Glück Frigyes, Giergl Kálmán, br. Herczog Mór, dr. Hermann Béla, dr. Kohner Adolf, Sváb Nándor és Strasser Sándorné*. Akik meghívóra igényt tartanak, ebbeli kérésüket az igazgatóság készséggel teljesíti. A kiállítókat semminemű költség nem terheli.

(*) **Kinevezések a zenetanárvizsgáló bizottságba.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos kir. zeneakadémia igazgatójának elnöklete alatt álló országos zongoratanárvizsgáló bizottság beltagjaivá az 1910. évi május hó 1-ig terjedő időtartamra *Chován Kálmán, Szendy Árpád, Bertók Béla, Moravcsik Géza és Riedl Frigyes* orsz. m. kir. zeneakadémiai tanárokat, kültagjaivá pedig *Kerner Istvánt, a m. kir. operaház karnagyát, Aggházy Károlyt és Tomka Istvánt* a nemzeti zenede tanárait, és ugyancsak az orsz. m. kir. zeneakadémia igazgatójának elnöklete alatt működő országos hegedűtanárvizsgáló bizottság beltagjaivá az említett időtartamra *Bloch József, Hubay Jenő, Kemény Rezső, Moravcsik Géza és Riedl Frigyes* orsz. m. kir. zeneakadémia tanárokat, kültagjaivá pedig *Gobbi Alajost és Barré Emilt*, a nemzeti zenede tanárait nevezte ki.

IRODALOM.

* **Koronázási Emlékfüzet.** Ez év június 8-án lesz 40-ik évfordulója, hogy királyunkat megkoronáztuk. A nemzeti nagy ünnepre egy alkalomszerű füzetet szerkesztett *Györffy János* székesfővárosi iskolaigazgató, a népiskolai tanuló-sereg számára. A cél az, hogy az ország összes iskoláiban megtalálják a hangot, melylyel a gyermek-sereg is beilleszkedik az ünnepségbe. Az egész iskolai ünnepély lefolyását tartalmazza ez a füzet; találok benne ismertetést a királyról, a koronáról, alkalmi költeményeket; benne van *Jókai Mór* ragyogó szép leírása az 1867-iki koronázásról s ad ünnepi programot. Sikertel ünnepi beszédet írt a füzetbe *Szekely Andor* székesfővárosi tanító. A képekkel illusztrált, szép kiállítású könyvecskét a Buzárovcz-cég adta ki Esztergomban s hogy minden iskolás-gyermek megszerezhesse, árát 20 fillérre szabta.

* **Nadasdy-pályázat.** Megírtuk, hogy a Nadasdy-díjat Erdélyi Zoltán „Barsilika” című költői elbeszélése nyerte el. Ujabbán még arról értesültünk, hogy a pályázaton feltűnt *Sámsón* című költői elbeszélése a szerzője *Oláh Gábor* debreczeni könyvtárnok, akinek nemrégiben jelent meg egy kötet költeménye.

* **A Muzeumok és könyvtárak Országos Főfelügyelősége** hétfőn, május 6-án délután 5 órakor tartja meg ülését, melyen az 1907-ik évre szóló állami segélyeknek a muzeumok és könyvtárak közti szétosztása iránt fogja javaslatát megállapítani. Az ülésen *Fraknói Vilmos* püspök fog elnökölni, az előadó pedig *Mihalik József* királyi tanácsos lesz.

FŐVÁROS.

(*) **Resaurálják a belvárosi templomot.** Vihar tépte tetejét, eső verte az oldalát, lehullott róla a vakolat, szóval szánandóan nézett ki a belvárosi plébánia-templom, meghúzódva az Erzsébet-híd melletti mélységben. Ezelőtt másfél évvel a tanács elhatározta, hogy helyreállíttatja az öreg templomot harmincezer korona költséggel. Az elmúlt esztendőben végre el is kezdték a javítgatást és elhelyezték a főhomlokzaton; valamint a tornyokon az építési állványokat. A kőművsztrájk miatt a munka mostanáig szünetelt. Végre a héten ismét megkezdtek a csinosítási munkálatokat, melyeket a jövő hónapban be fognak fejezni.

(*) **Gépjármű bérkocsik.** Évek hosszú során át foglalkozik már a főváros azzal a kérdéssel, adjon-e engedélyt automobil bérkocsik használatára. Készül, mint Luczszéke: az automobil-bérkocsi szabályrendelet megjárt vagy tíz bizottságot, ugyanannyi albizottságot, rendőrséget s most valamelyik szakminiszterium egyik szobájában pihenik ki fardalmait. Vállalkozó akadna a gépjármű-bérkocsikra tucatszámra, de mindegyik legalább 25—30 bér-

kocsi számot szeretne, természetesen üzletszerűen. A Magyar Automobil-Klub nevében ma gróf *Andrássy Sándor* nagyobb előterjesztést tett a tanácsnak. Az előterjesztés azt mondja, hogy gondoskodnia kell a hatóságnak a gépbérkocsi-iparosok megbízhatóságáról, nehogy külföldről importált, silány csörgő-zörgő selejtes alkotmányok járjanak a főváros utain és diszkreditálják a budapesti gépbérkocsi-ipart. Az automobil-klub azt kívánja, hogy egyöntetű típusu, modern kényelemmel kiállított gépkocsik legyenek. A klub is vállalatot akar csinálni ebből az iparból s egy-egy vállalkozónak legalább 25 számot akar adni. A bérkocsi-szabályzat több intézkedése ellen tesz kifogást, azután azt a javaslatot teszi, hogy kétféle típust állapítsanak meg. 8—10 lóerejű gyöngébbet és 12—16 lóerejű erősebbet. Az erősebb típusu kocsi köteles elmenni a kirándulóhelyekre is, a budai hegyekre is. A gépkocsi-tarifát így kívánja megállapítani. Az első ezer méter távolságra a gyöngye típusu kocsi díja két korona, az erős típusú három korona. Azután minden ötszáz méter távolság 20, illetőleg 30 fillérrel drágább.

Szó sincs róla, hogy ezzel olcsóbb lesz a közlekedés, mert kilométerenkint fog növekedni a számla is. Aki automobilon akar majd száguldozni, tegyen a zsebébe — bankót.

(*) **A népszínházi bizottság** ma délután fél 5 órakor ülést tartott az új városháza tanácstermében *Bárczy István* polgármester elnöklete alatt. Jelen voltak: *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester, *Márkus József, Heltai Ferencz, Morzsányi Károly* és *Hüvös József* bizottsági tagok, továbbá *Hayfel Adolf* közigazgatási igazgató, *Maróthy Géza* iparművészeti tanár mint szakértő és *Máder Rezső* igazgató. Az elnöklő polgármester elsősorban *Halmos János*ról, a minap elhunyt nyug. polgármesterről, mint a bizottság volt elnökéről emlékezett meg kegyeletes szavakkal s indítványára a bizottság az elhunyt emléket jegyzőkönyvileg örököltette meg. Ezután dr. *Csupor József* tanács-jegyző számolt be a népszínházi kezelés eredményéről és a nyugdíjintézet jelenlegi állapotáról. A nyugdíjintézet elnökévé újból *Márkus Józsefet* választották meg, *Heltai Ferencz* pedig igazgató választmányi tag lett. A bizottság engedélyt adott *Máder Rezső* igazgatónak, hogy a Csokonai-utcai épület-részben házi színpadot, próbatermeket csináljon s saját színi iskoláját is ott elhelyezze. Ami az átalakításokat illeti, a színház konstruktív változatlan marad. A nézőtér átalakításánál a kárpitos munkák színét a bizottság sötétvörös biborszínben állapította meg s minden aranyozva lesz. Az egész nézőtér a légszusz mellőzésével villamos világítással lesz ellátva. A székekre vonatkozólag a bizottság a bemutatott minták alapos megtekintése után úgy határozott, hogy faüléses kárpitos támlákkal ellátott székeket alkalmaz. A bizottság ülése esti 8 órakor ért véget.

(*) **Pazarol a mérnöki hivatal.** Az Elemér-ulczai elemi iskola olyan állapotba került, hogy át kellett alakítani. A közgyűlés meg is szavazott erre a célra negyvennyolcezer koronát, amennyit a mérnöki hivatal kért. A végén kislült, hogy a munka kétszerannyiba került s a pénzügyi bizottság a tulkiadást nem akarta megszavazni s elrendelte a tulkiadás megvizsgálását. A vizsgálat azt állapította meg, hogy az egységárak nagyobbak voltak az előirányzatnál, de ezenkívül a mérnöki hivatal minden meghatalmazás nélkül az előirányzatba föl nem vett munkákat hajtott végre. A pénzügyi bizottság *Vaszilievits János* alpolgármester elnöklésével ma tartott ülésén erősen elítélte a mérnöki hivatalnak ezt az eljárását s fölhívta rá a tanács figyelmét. A bizottság a Népakadémiának 2000 korona segítségét szavazott meg. A bizottsági ülés elején különben az elnök melegen méltatta *néhai Ludwigh János* érdemeit, aki hosszú évek során a bizottság kiváló tagja volt.

(*) **A közrendészeti bizottság** ma délután ülést tartott *Vaszilievits János* alpolgármester elnöklése mellett, előadó *Rajháthy Ferenc* fogalmazó volt. A bizottság hozzájárult az ügyosztálynak ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a közszolgák (hordárok) engedélyezett létszámát 1100-ról 800-ra szállítsák le, annál is inkább, mert a valóságos létszám

ugyis alatta marad a 800-nak. Tárgyalták egy vállalkozásnak azt a kérelmét, hogy engedje meg neki a főváros hatósága olyan kocsik járatását, amelyből bárhol az utcákon közhasználati szikkeket árusíthasson olyformán, hogy a vásárolni kívánó fél kiszolgálása céljából, a kocsik az utcán megállíthatók legyenek. A bizottság a kérelmet elutasította, mert a kocsik járatása és megállítása a közlekedést zavarná.

(*) **A főváros középítési bizottsága** ma délután *Rózsavölgyi Gyula* alpolgármester és *Kun Gyula* tanácsnok akadályoztatása folytán *Vosits Károly* tanácsnok elnöklete alatt tartotta meg rendes havi ülését.

Napirend előtt *Boros Soma* a III. ker., *Zsigmond-utca* kiszélesítése és a IV. ker. *Irányi-utca* és *Ferencz József-rakpart* rendezése ügyében interpellált s kifejtette, hogy a főváros érdekében van ezeknek az utcáknak mielőbbi végleges rendezése, mivel később mindinkább drágulni fognak a kisajtítandó telkek.

Dr. Emőd József tanácsjegyző bejelentette, hogy az *Irányi-utca* rendezésének kérdése a közmunkatanácsnál késett s már legközelebb kerül tárgyalásra.

Ifj. Holtzspach Nándor bizottsági tag felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy az elnök útján sürgeti meg a tanácsnál ez ügyeket.

Zsigmondy Jenő kérde, hogy a kövezendő utcáknak miért csakányozzák föl az alját is?

Jármay műszaki tanácsos a kérdésre válaszolva kijelenti, hogy másként kövezni nem lehet, mivel a követ homokba kell ágyazni. A bizottság tudomásul vette a választ azzal, hogy a legközelebbi kövezésnél az interpelláló bizottsági tag meg fog hivatni.

A napirend során *Buzáth János* fogalmazó bejelent, hogy az idei burkolási egységárat a számvevőség négyyszögmeterenként 7 korona 50 fillér és 6 koronában állapította meg. Ennek tudomásulvétele után a reklámlámpák ügyére került a sor.

Willinger Ferencz bizottsági tag ez ügyben a közgyűlésen felszólalt s ennek folytán a mérnöki hivatal előterjesztést tett s ebben bejelent, hogy a legtöbb ily reklámlámpák felállítását az engedély kikérése nélkül történt. E miatt a kihágási eljárás meg is indult a vállalkozó *Fischer és Társa* cég ellen. Együttal vegyes bizottság küldetett ki a lámpák engedélyezése kérdésének tisztázására. A bizottság most javasolja, hogy kimondassék elvül, hogy a reklámlámpák 2 és fél méternél magasabb ne lehessen, 10-szeres biztosítással és egy tartalék-lánczszal, legalább 3 és fél méter magasságban kifüggesztessenek. Eljárás díj és közhasználati díj fejében 10—10 korona szedhető legyen. *Willinger Ferencz* kéri, hogy szűk utcában egyáltalán ne legyen kifüggeszthető.

Sámuel Lázár, Boros Soma, Szabó József és *ifj. Holtzspach Nándor*, valamint az elnök felszólalása után, a bizottság elfogadta a kiküldött bizottság javaslatát s megtoldotta azzal, hogy a reklámlámpák váltakozó színekkel is bírassanak: engedélyük csak 3 évre szóljon s a háztulajdonosok szavatosságot vállaljanak az esetleges költségekért.

Dr. Lechner Károly bécsi lakos, Ó-Budán a Homokos-dűlőn festékgyárat akar létesíteni s e célból kéri néhány teleknek egyesítését, valamint, hogy a főváros lemondjon az ott tervezett utcák nyitásától.

A mérnöki hivatal és az ügyosztály a szabályozásról csak 45 évig akar lemondani, a bizottság azonban *Wellisch Alfréd, Hauszmann Alajos, Sámuel Lázár, Szabó József, Devecsic* műszaki tanácsos és mások hozzászólása után kimondotta, hogy amíg a gyár fennáll, nem kíván a tervezett utcák megnyitását. Végül a bizottság több folyó ügyet intézett el.

(*) **A VII. kerületi felső kereskedelmi iskola felállításáért.** A VII. kerületi függetlenségi és 48-as párt holnap, szombaton este ünnepi lakomát rendez gróf *Apponyi Albert* kultuszminiszter tiszteletére abból az alkalomból, hogy a VII. kerületben létesítendő felső kereskedelmi iskola felállításával a kerület polgárságának régi óhaját teljesíti. A lakomán jelen lesz *Günther Antal* igazságügyminisz-

ter, Tóth János államtitkár is. Részt vesznek továbbá Fülep Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, a főváros tanácsának számos tagja, a fővárosi függetlenségi pártok és szervezetek szövetségének kiküldöttjei és több országgyűlési képviselő.

(Tisztaság a gyalogjárókon. Bármilyen kicsi is nálunk az idegenforgalom, mégis csak akad egy-két-kilencz külföldi, aki megfordul a mi dédelgett fővárosunkban s bizonyára sajnos tapasztalja, hogy a gyalogjárók tisztaságát nem emlegetheti otthon példaképpen. Nem, mert nálunk valami salabakter rendeletből kifolyólag a gyalogjárókat nem szabad öntözni s így bizony csak az ég esőtornáira kell bízni azoknak vízzel való tisztogatását. Szabadon gyülemlik a por, piszok; vigan tenyészik a bacillus s a járó-kelők cipelik tovább ruházatukkal. Ez ellen kell valamit tenni. Fel kellene hívni a közönséget, akár hatósági rendelkezéssel, akár kérelem és figyelmeztetés útján, hogy csakis a gyalogjáró szegélyén kívül eső részén, az utca csurgójába expectoráljon. E csurgókat az utca öntözésekor kiöblítik, minden az utra eső víz eme csurgókon át találja lefolyását a csatornába, az utcáseprők, a hatóság emberei eme csurgók öblítésére utasíthatók is és a veszedelmes baktérium lésze már ez uton eltávolodik. Miután e csurgókban nem járnak, a bacillusoknak a cipőn és ruhán való továbbcipelése megszűnik. Ez intézkedésre különösen ott lenne már égető szükség, ahol a napi foglalkozás miatt a közutakon és köztereken tartózkodó emberek vannak. Ilyen helyek leginkább közszolgák rendes állóhelyei (igen gyakran a legnagyobb és idegenek által leglátogatottabb szállók kapui közelében, a pályaudvarok előtt, a villamos vasutak és társaskocsik végállomásain, a bérkocsi-állomások mentén húzódozó gyalogjárók, nemkülönbén a fuvaros kocsik állomáshelyei is. Lehetetlen, hogy a hatóság, legyen az főváros vagy fővárosi államrendőrség, vagy együttesen, ez életbevágó ügyben rövidesen minden huzavona nélkül intézkedni nem tudna. Mert, ha például az állatvédő egyesület kérelmére intézkedés történt arra vonatkozólag, hogy élő baromfit kézben olyképp vinni, hogy az állat feje lefelé legyen, nem szabad, miért szabad büntetlenül narancs- vagy dinnyehéját, gyümölcsmagvat, rothadt gyümölcsöt a gyalogjáróra dobni, minék már annyi áldozata volt. Legyünk már végre egy kissé kulturáltak is, legalább a — gyalogjárókon.

(Rákóczi utja. A nagy fejedelem hamvainak hazahozatala idejében hazafias felbuzdulásból a közmunkák tanácsa a Kerepesi-ut belső részét a keleti pályaháztól a belső körutig Rákóczi-utnak nevezteti el. A külső rész Kerepesi-ut maradt. Czinkota község előljárósága arra kérte most a fővárost, hogy a külső részt is Rákóczi-utnak nevezze el.

(Kibővítik a pályaházakat. Néhány nap előtt a kereskedelemügyi miniszter arról értesítette a fővárost, hogy a ferencvárosi, a Rákosrendező és lipótvárosi pályaházakat ki akarja bővíteni. A miniszter még ebben a hónapban megtartja az új vonalak közigazgatási bejárását s megküldötte a fővárosnak a tervek is. A tervek szerint a kibővítés nagyrányú lesz.

(A közjótékonyági bizottság ma délután ülést tartott, Almády Géza tanácsos elnöklése mellett. Az ülés megnyitása után az elnök melegen üdvözölte az újonnan megalakult bizottság tagjait s szölte azokat a főadatokat, melyek erre a bizottságra várnak. Előterjesztette a tanácsnak azt a határozatát, amelylyel az egyes házi-bizottságokba a tagokat kiküldöttje, hogy szervezés alatt áll a központi szegényügyi hivatal, amely a nyilvántartást végzi és a feleknek a szükséges felvilágosításokat megadja. Megtette ezután az ügyosztály a javaslatát az iránt, hogy az egyes alapítványok kamatait kik kapják. Ilyen alapítvány: a Danki-féle, amelyből ezúttal 14 özvegy és szegény nő kap évente 80—80 korona segélyt. A Rökk Szilárd-féle alapítvány, tisztviselők és szolgák özvegyei és árvái javára; az előbbieknél 200, az utóbbiaknál 80 koronával; a Mária Valéria és Gizella főhercegnők nevére tett kiházasító alapítvány, egyenként 1000 koronával; a Machovszky-féle kiházasító alapítvány (689 kor.); a Falvay-féle (200 kor.); az Ignácovics-féle (420 kor.); a Carolinea-féle (600 kor.); a Sieber-Pessiák-féle (600 kor.) kiházasító alapítványok; ez utóbbi nő-cselédek részére. — Előterjesztésre került az ügyosztály javaslata a millenáris alapítvány főhasználatára tárgyában, amely, a mint róla már bőven megemlékeztünk, oda-terjed, hogy alakítsanak olyan emberbaráti intézményt, amely a „Millenniumi Jótélepe“ címét viselné, amelyben a legszegényebb néposztályhoz tartozó egyének, az életfontartó szükségleteik kielégítésére szolgáló eszközöket megtalálhatják; továbbá ahol a munkanélküliek ideiglenesen munkát kaphatnak; végre, ebben a keretben a gyermekvédelemről is gondoskodás történhetik. A köz-

jótékonyági bizottság ezt az előterjesztést általánosságban és részleteiben is elfogadta és a közgyűlés elé terjeszti. — Javasolja a bizottság, hogy a király hetvenedik születése napjának a megörökítésére rendelt fővárosi alapítványt arra használják föl, hogy a József fiu- és Erzsébet leányárvaházban egy-egy ágyalapítványt alkossanak. — Végül előterjesztést tett az ügyosztály a czirkveniczai gyermekotthonban levő fővárosi alapítványi hely betöltése iránt:

(Lóvásárlás és az — utcáseprők díjazása. Első pillanatra nem is látszik együvértartozónak ez a két dolog s mégis együtt foglalkozott velük a fővárosi köztisztviselési és fuvartelepi bizottság, együttes ülésben gróf Festetics Géza tanácsos elnöklése mellett. A fuvartelep részére kétszáz ezer korona összegben lovakat vásároltak s ezek közül huszonkilenczet nagy kegyesen Magyarországon szereztek be, a többi százharminczhat persze Ausztriából! Ezért kell a kormánynak évenként milliókat áldozni „hazai lötenyésztesünk érdekében“. — Enyhitő flastromként Tóth Péter köztisztviselési főnök javaslatára a bizottság előterjesztést tett a tanácsnak, hogy az utcáseprők, kocsik és csengettyűkezelők napi bérét negyven fillérrel, a munkavezetők, felügyelők és altisztiket ötven fillérrel emeljék fel. Az emelt fizetés visszamenőleg május 1-től számítana. Reméljük a közgyűlés is méltányolni fogja a kérelmet.

(Üdülő betegek alapítványa. A tanács elfogadta a néhai dr. Seenger Ede részéről az üdülést igénylő kórházi betegek javára tett 273.000 koronára rugó alapítványának a feltételeit és azokat jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti.

EGYESÜLETEK.

(—) A Hajlékialanok Menhelye-Egylet XXVI. rendes közgyűlését e hó 9-én (csütörtök) délelőtt 11 órakor az Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör nagytermében V. Akadémia-utca 3. sz. fogja meg tartani a következő napirenddel: 1. Az igazgatóság számadó jelentése 1906. évi működéséről. 2. A felmentvény megadása iránti kérelem tárgyalása. 3. Az alapszabályok értelmében visszalépő alelnök, gondnok és igazgatósági tag, továbbá még egy alelnök, egy jogtanácsos, valamint egy elhalálozott igazgatósági tag helyébe való új tag választása. 4. A felügyelő-bizottság választása. 5. Folyó ügyek.

(—) Kísérleti lélektani laboratórium. A Magyar Gyermektanulmányi Társaságnak küldöttsége tisztelettel tegnap gróf Teleki Sándor elnök vezetésével alatt gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszternél. Üdvözölték a minisztert azon alkalomból, hogy a gyógypedagógia és lélektani laboratóriumot, amely Ranschburg Pál ideggyógyász és áldozatkészsége következtében létesült, önálló állami intézeté tette. A küldöttség vezetője kifejezte örömet azon, hogy a jelenlegi közoktatásügyi miniszter és minisztérium megértette ez intézet nagy fontosságát a lélektani tudomány és a gyermektanulmányainak művelése terén. Kérte a minisztert, hogy sokféle elfoglaltsága mellett tovább is szeretettel gondozza ez intézetet. Gróf Apponyi Albert miniszter, örömmel értesült az érdemes szónok beszédéből azon nagy sikerekről, amelyeket ez az intézet s annak vezetője, Ranschburg Pál hazánkban és külföldön a tudomány művelése körül elért. Tovább is melegen támogatni fogja ez intézetet, mert legfőbb óhaja és gondja, hogy Magyarország a modern tudományosság művelésében a kulturállamok között az öt megillető méltó helyet foglalja el.

(—) A Magyar Műnők- és Építész-Egylet mű- és középítési szakosztályai (IV. Semmelweis-utca 2. II. em.) e hó 6-án, hétfőn este pont fél 7 órakor ülést tart, amelynek tárgya: Maróti Géza előadása a Milánói kiállításról. (Bemutatókkal, vetített képekkel az összes államok kiállításainak ismertetésével.)

(—) A Magyar Ipari Kiállítás Teacestélye. A Magyar Nők Közművelődési Körében (Váci-utca 9.) honi szövetből, csipkéből, himzésből készített divatos női ruhákból rendezett gazdag és érdekes kiállítás körül buzgólkodó előkelő urasszonyok tegnap fényesen sikerült teacestélyen gyűjtötték össze a fővárosi társaság színe-javát. Ott voltak többek között:

Gróf Apponyi Albertné, gróf Batthyány Lajosné, Apponyi Teréz grófnő, Fontenay francia főkonzul neje, gróf Lónyay Gáborné, Wlassics Gyuláné, gróf Haller Györgyné, Jekeli-Lussy Zoltáné, gróf Károlyi Istvánné, Gosztonyi Béláné, gróf Mikésné, Szokolay Kornélné, Bán Dezsóné, gróf Zichy Vladimírné, gróf

Batthyány Tivadarné, Holitscherné, özv. Bartha Miklósné, Weisz Bertholdné, Sommsich Margit grófkisasszony, Horváth Zoltánné, Hertzka Elza, Fáy Fáncsi, dr. Baumgarten Egmontné, Barkóczy Ilona báróné, báró Berényiné, Végess Gyuláné, Baross Jánosné, Bernáth Gézánné, Klein Károlyné, Szendéné Dárday Olga, Mara Lászlóné, Hollaky Arthurné, Sarlay Ferenczné, Barabásné, Paiss Gyuláné, Paiss Klára, Balázs Béláné, Ebner Béláné stb.

A teacestély annyira célravezetőnek bizonyult, hogy szombat délután 5 órakor megint tartanak ilyen társas összejövetelt (Váci-utca 9.) A bejépti díj (ozsonnával együtt) két korona. A tiszta jövedelmet szintén a magyar ipar céljaira fordítják. A kiállítás egyéb napokon díjtalanul is megtekinthető.

(—) Előadás a népköltésről. A Budapesti Egyetemi Gyorsíró Egyesület vasárnap délelőtt 10 órakor a központi m. kir. tudományegyetem VIII. számú termében felolvasó ülést tart, amelyen Viskár Béla a népköltésről fog előadást tartani. A kiváló folklorista előadása iránt nagy érdeklődés nyilvánul. Vendégeket szívesen lát az egyesület.

SPORT.

Testnevelésügyünk bemutatása a külföldön.

Hogy a testi nevelés a nemzetek életének irányításában mily fontos szerepet játszik, azt legmeggyőzőbben a külföldön mind sürűbben ismétlődő nagyszabású tornaünnepélyek bizonyítják. Németország, Franciaország, Helveczia, Olaszország állandó nemzetközi érintkezésben állanak egymással, mert alig mulik el esztendő anélkül, hogy az említett országok valamelyikében nemzeti tornaünnepélyt ne rendeznének, amelyre meghívják a külföldi társzövetségeit is.

Hogy mit jelent egy ilyen nemzeti tornaünnepély a külföldön, azt teljességében felfogni csak az képes, aki mint néző egyszer egy ilyen jelen volt. Ünnepe volt ez az egész országnak, de kétszeresen nagy ünnep az illető városnak.

Nemzeti ünneppé lesz az a rajongó szeretet, amelylyel a nemzeti élet minden tényezője tehetősége legjavát dobja a serpenyőbe, hogy a közönségnek vallott nemzeti ügy, a testi nevelés ügye minél fényesebb külsőségek között mutathassa be haladását. Azok a városok pedig, amelyek oly szerencsések lehetnek, hogy egy ilyen nemzeti ünnepe színterévé választattak, páratlan bőkezűséggel igyekeztek az ünnepe emléket monumentális alkotásokkal felejthetlenné tenni.

Onnan van ez, mert a művelt külföldön mindenütt mely gyökeret vert már az a józan és hazafias felfogás, hogy a test nevelésével foglalkozni, és a testnevelés ügyét előmozdítani nemcsak mindenki nézve egyénileg hasznos, hanem mindenképpen hazafias kötelesség.

Ez a felfogás nyilatkozik meg abban a tényben, hogy a külföldi nagy tornaünnepélyek rendezéséből nemcsak az egész társadalom, hanem az állami élet minden számottevő tényezője részt követel magának. Ott látjuk mindenütt a kormányokat, a városi és katonai hatóságokat, de nem ám talán mint előkelő nézőközönséget, hanem mint az ügy legjárhadatlanabb munkásait. És ott látjuk az egészek az élén, akit talán legelső sorban kellett volna említenem, az államfőt!

A testi nevelés legközelebbi ilyen ünnepe az olasz testedző szövetség VII. nemzeti tornaünnepélye Velenczében. Milyen készülődés, milyen apparatus!

A versenybírótság csupa szenátor, tábornok és tudós. Tiszteletbeli elnöke maga az olasz király.

A végrehajtóbizottság élén Velence polgármestere áll.

A város 30.000 lírát szavaz meg a költségekre, a hadügyminiszter kilakoltatja Velence helyőrségének egy részét, hogy az odaseregülő 5—6000 tornászknak a kaszárnyákban hajlékot adhasson, a közlekedésügyi miniszter az ünnepekre utazó tornászoknak 75 százalék árendeményt biztosít az olasz vasutakon, amelyet még az egymagában utazó tornász és igénybe vehet.

Egyszóval lázban van egész Olaszország és különösen Velence, amely ez alkalomra egy hatalmas Stadiont épített az isola S'Elenán amely

az ünnepély lezajlása után továbbra is megmarad a testi nevelés szolgálatában.

Olaszország szíve 8-12-ig Velenczében fog dobogni, még pedig oly hangosan, hogy dobbanásait a világ minden polgárasult államában meg fogják hallani. Hogy nemzeti ünnepélyüket még szebbé tegyék, az olaszok is meghívták minden állam testedző szövetségét, így a magyarországi testedző egyesületek szövetségét is.

Amikor áttanulmányoztuk az ünnepély anyagát ismertető füzetet, csak akkor láttuk igazán, hogy milyen szegények vagyunk, hogy mennyire elvagyunk maradvá.

Milyen fejlett lehet a testi nevelés ügye ott, ahol ilyen programot mernek összeállítani!

Az 5-6000 tornász által egyszerre bemutatandó közös szabadgyakorlatok oly nehezek, hogy nekünk hetek kellettek csak ahhoz, hogy az egyes mozdulatok egymásutánját meg tudjuk jegyezni. Az előírt versenygyakorlatok oly nehezek, hogy Budapest legjobb tornászai közül csak kétőt találtunk a Senior-versenyekben való részvételre alkalmasnak, a többi versenyző nevezéseinek leadásánál élnünk kellett diszkreczionális jogunkkal és testi képességeikre való hivatkozással a junior számokba kellett őket neveznünk, pedig M. O. T. E. Sz. csapata az ország tornászainak legjavát egyesíti magában.

Az olasz testedző szövetség különben nem is az egyéni versenyekre helyezi a fősúlyt, hanem a csapatversenyekre és a versenyző csapatok testi képességeit a legnagyobbak mondható próbára teszi.

Minden versenyző csapatnak a következő gyakorlatokat kell elvégeznie:

- I. Katonai rendgyakorlatok szakaszban (lépésben és futólépésben);
II. Előírt szabadgyakorlatok kéziszere nélkül;
III. 2000 m.-es futás 10 percen belül;
IV. ugrási gyakorlatok;
V. szabadon választott szabadgyakorlatok valamely kézi szerrel;
(a M. O. T. E. Sz. csapata buzogány-gyakorlatokat fog bemutatni.)
Amelyik csapat ezen a cenzurán keresztülmenve, I. osztályúnak fog találtatni, az egy csapat tagjainak egyéni képességeit, mint a csapat fegyelméletességét illetőleg a testi derékség legmagasabb fokán kell, hogy álljon.

Oriási ez a munka, amelyet a M. O. T. E. Sz. csapata 7 hét alatt elvégzett. A mi tornászainknak szokatlan katonai rendgyakorlatok, az összetételükkel és ütemükkel fogva rendkívül nehéz szabadgyakorlatok és a 2000 méteres futás voltak azok a feladatok, amelyek a csapat testi és lelki erejét a végsőig igénybe vették.

Hogy mennyire fogja a csapat megütni azt a mértéket, amelyet olasz testvéreink majdan a bírálatnál felállítanak, erre nézve jóslásokba bocsátkozni túlságosan vállalkozás volna, de az az egy bizonyos, hogy ilyen szellemben Magyarországon tornászcsapat még soha sem lett kiképezve és ha az elérendő eredmények tekintetében a jövő nem is váltaná be reményeinket, maga az a tény, hogy négy egyesületnek tagjaiból összeállított csapattal sikerült egy ilyen minden férfias erényt a legkeményebb próbára tevő munkát 7 héten keresztül a legnagyobb pontossággal elvégezteni — már magában véve is eléggé nem méltányolható eredmény a magyar testi nevelés szempontjából. Vasárnap, f. hó 5-én fogja a M. O. T. E. Sz. csapata eddigi szorgalmának eredményeit az érdeklődő nagyközönségnek bemutatni egy tornaünnepély és labdarugó mérkőzés keretében, amelyet a Budapesti Torna Club rendez a M. O. T. E. Sz. budapesti egyesületeinek részvételével d. u. 2 és fél órákor a millenáris versenypályán.

Kívánatos volna, ha a nagy pálya tribünjei ez alkalommal szűkeknék bizonyulnának, mert ez a lelkiismeretes és becsületes munka, amelyet a M. O. T. E. Sz. csapatainak tagjai nap-nap után végeznek avégből, hogy a magyarságnak külföldön tiszteletet szerezzenek, megérdemelnék, hogy a közönség bemutatkozásukat érdeklődéssel kísérje.

Dr. Wein Dezső.

Budapesti tavaszi meeting,

— Első nap. —

Batthyány-Hunyadi-díj.

A városligeti versenyterén holnap kezdődik meg a Magyar Lovaregylet tizenegy napra terjedő meetingje, melynek keretében a Derbyvel is fölért díjak kerülnek kiküzdésre. A helyesen választott időpont, midőn a fogadó közönség némileg mégis tájékozhatja magát telivéreinek képességéről s melyben minden évjárat számára a gazdagon díjazott versenyek egész sorozata áll nyitva, a legsikerültebb meetingé avatja a budapesti tavaszi versenyeket.

Díjak tekintetében szintén a leggazdagabbak közé sorozhatjuk a tavaszi meetinget, a mennyiben a tizenegy napon 632.800 korona kerül kiosztásra.

Az első nap kiemelkedő száma az 1000 arannyal díjazott Batthyány-Hunyadi díj, melynek startjánál az idén a valószínű indulók a következők:

Table with names and owners: Mac G. lov. Janek, Terem, Formidable, Rother Stadl, Elzevir.

Tekintve az indulókat, kétségtelenül Róther Stadl az a ló, mely a legtöbb kilátással indul a küzdelemben, mellette Elzevir a legesélyteljesebb pályázó, miután Mac G.-nek a mértőföldes táv kissé hosszú lesz. Ami ma a versenyben van, az csak statisztia szerepe van hivatva.

A Batthyány Hunyadi-díj mellett még a Kezdők versenye érdemel említést, melynek 10.000 koronájáért még tizennyolcz kétéves veheti föl a harcot. Miután e versenyben oly telivérték futnak, melyek még nem startoltak, a nyert megnevezni vajmi nehéz, mert csak származásra és istálló-hírekre támaszkodhatunk.

A bécsi események a Reeves I. istállóra terelik a figyelmet. Jó hír előzi meg azonban Majálist, Badárost és Bon Garcont, melyek közül a Reeves-istálló azon crackjére adjuk le szavazatunkat, melyet Martin fog vezényelni. Másodsorban Badáros a jelöltünk, Majális előtt.

A napot záró Ritter-díjban szintén nevezve találjuk Róther Stadlt, de miután istállója nem itt indítja, így szabad lett az ut Toast számára, melynek számbavehető ellenfele nincs.

A többi futamban tipjeinkre utaljuk az olvasót.

Jelöltjeink az egyes versenyekre a következők:

- I. Orsini-Kristály.
II. Elemér-Strausz.
III. Rother Stadl-Elzevir.
IV. Martin-lov.-Badáros.
V. Pomali-Ecarté.
VI. Pagony-Pisano.
VII. Toast.

Pozsonyi versenyek.

— II. nap május 3. —

I. Eladóverseny 1000 K 2000 m. 1. Parola 76 és fél kg. lov. Czárán Z. 2. Zweyfluss 67 kg., lov. Pálffy. 3. Sipista 67 kg., lov. Vaj. Futottak még: Bacchis, lov. Ditrói. Remete, lov. Eltz és Anchises lov. Kwassy. Biztosan nyakhosszal, 1 és fél hosszal harmadik. Tot.: 10: 26, 20: 42, 152. Könyvf. 1 egyegyed Remete, 2 és fél Parola, 3 Sipista, 4 Zweyfluss, 8 a többi.

II. Övári-díj. 1200 K 1600 m. 1. Loredan 73 és fél k. Supp. 2. Pretty Dick 71 és fél Zangen. 3. Miután 69 és fél Czárán Z. Futottak még: Tofana Krause, Kudarcz I. Baich, Tüstént I. Elz, Veni vidi vici I. Pálffy, Westminster I. Sibrik. Bizt. fél h. ny. 1 és fél h. 3-ik. Tot.: 10: 76, 20: 29, 26, 31. Könyvf.: 2 reá Pretty Dick, 5 a többi ellen.

III. Dunai-díj. 2000 kor. 2400 m. 1. Calabrias 67 és fél k. Csompora. 2. Éjfél 62 k. Huxtable. 3. Muskotály 63 k. Lawton. Futottak még: Claymore I. Czárán Z., Alarich I. Székely. Kúzd. fél h. ny. 3 h. 3-ik. Tot.: 10: 30, 20: 32, 32. Könyvf. 1 és fél Calabrias, 2 Éjfél, 3 Muskotály, 6 a többi.

IV. Hadsereg akadémia verseny. 1600 kor. 400 m. 1. Va bene 63 és fél k. Ambros. 2. Arnheim 67 és fél k. Reimer. 3. Toncsi 67 és fél k. Pálffy. Futottak még: Perczent (Pauly), Mystery (Bregant), Du auch (Eltz). Könnyen 2 h. ny. 2 h. 3-ik. Tot.: 10: 118, 20: 136, 92. Könyvf. 1/4 Du auch, 1/2 Toncsi, 3 Mystery, 5 a többi.

V. Igen akadémia verseny. 1800 kor. 3200 m. 1. Saratoga 67 és fél k., 2. Kujon 61 k., Huxtable,

3. Dió 61 k., Csompora. Futottak még: Sir Robycon, Czárán Z. Biztosn fél h. nyerve, fél h. 3-ik. Tot.: 10: 33, 20: 32, 32. Könyvf. 1 és fél Sir Robycon, 2 Saratoga, Dió, 10 Kujon.

VI. Bucsu handikap 1200 K, 1200 m. 1. Juventa 64 és fél kg. Krause. 2. Ajándék 63 kg. Pálffy. 3. Aversa 65 és fél kg. Wodianer. Futottak még Excellence (Vay), Suhogó (Csárán Z.), Bagó (Supp), Szobor (Baich), Remete (Eltz) és Gallerie (Ambros). Bizt. fél h. ny. 1 és fél h. 3-ik. Tot.: 10: 32, 20: 32, 33, 105. Könyvf. 1 és fél Ajándék, 2 Juventa, 4 Bagó, 6 a többi.

() A Nemzeti Vivó Club országos vívóversenye. Ma folyt le igen nagy érdeklődés mellett a N. V. C. országos versenyének második napja. A lefolyt küzdelmek és az elért eredmények fényes bizonyítékai voltak annak, hogy a club helyes irányban vezeteli működését, hogy nemcsak a felnőtt vívókat, de már a képziskolai tanulók között is meg kell honosítani az egyesületi szellemmel kapcsolatos rendszeres vívást. A második verseny nap legnagyobb része a középversenye volt, melynek kárdrésze folyt egész a döntőig. A középversenye tanujelét adta, hogy hazánkban is meghonosodott, csaknem már kellő mértékben, a képziskolai vívasoktatás. Tanujelét adták ennek első sorban a fővárosi Fodor, Santelli, Lovas iskolák Fodor mester, kiknek kezei alól évente száz és száz középiskolai vívó kerül ki, ma is dominálta iskolájával a versenyt; Santelli mester különösen Pintér, míg Lovas mester Salgó tanítványával ismertette meg kitérő iskoláját. A fővárosi vívók közül azonban méltán érdemlik meg az első helyezeket a Ferencz József nevelő intézet növendékei, kik a vívók zömét alkották.

A mai nap a minősítés eredményének kihirdetésével kezdődött, mely a következő. Rozgonyi (Fodor) 9.7, Tihanyi (Fodor) 9.57, br. Bohus I. (Ferencz J.) 9.13, Baross (F. J.), 8.5, br. Guttman (Fodor) 8.22, br. Bohus F. (F. J.) 8.01, Pintér (Santelli) 7.70, gr. Nemes F. (F. J.) 7.38, Gerő (Armentani) 7.34, Fischer (Armentani) 7.01, ifj. Litsek (F. J.) 7, Kovács (Fodor) 6.94, Fürst (Fodor) 6.46, Polakovich (Fodor) 6.3, gr. Nemes A. (F. J.) 6.1, Salgó (Lovas) 6, Szmercsányi (F. J.) 5.85, Schwarcz (Fodor) 5.8, Hoffer (F. J.) 5.8, br. Piret (F. J.) 5.76, gr. Keglevich (F. J.) 5.8, Barta (F. J.) 5.41, Fáy (V. J.) 5.13, Palotay (Fodor) 5.1, Fejérváry (F. J.) 4.73, Metzger (Fodor) 4.8. A körvívásban résztvevő csoportokból az elődöntőbe kerültek: I. Pintér, Rozgonyi. II. Tihanyi, gr. Nemes I. III. gr. Keglevich, br. Bohus L. IV. Baross, Fischer. V. Litsek, br. Guttman. VI. br. Bohus J., Kovács. A döntőbe jutottak: Br. Guttman, gr. Nemes J., Pintér, br. Bohus J., Rozgonyi és Litsek, kik vasárnap d. u. 4 órákor a Vigadóban folytatják a küzdelmet.

Ezután a törőversenyre került a sor. A verseny minősítéssel kezdődött. A minősítés eredménye: Lestyánszky Dezső (Mac. és F. V. L.) 11.1, Malanóti Lajos hdgy (Nagyvárad, Orbán) 9.50, Hámos Antal (Mac., Santelli) 9.34, Faragó Aladár (Mac., Santelli) 9.14, Garai János (N. V. C., Fodor) 8.46, Szűcs Sándor hdgy (Nagyvárad, Orbán), Akay Elemér (W. V. C., Santelli) 6.5, Garai Kálmán (F. V. C., Torrielli) 7. — A minősítő eredmény kihirdetése után megkezdődött a változatosságokban és szebbnél-szebb akciókban bővelkedő poule, melyben a résztvevőket nem egyszer tapsal jutalmazta a jelen volt közönség. Szombaton délután 4 órákor kezdődik a kardfőverseny.

() B. T. C. — F. T. C. match. Évek sora óta a magyar labdarugó sportnak mindig egyedüli legérdekesebb eseménye volt a Budapesti Torna Club — Ferenczvárosi Torna Club találkozója. Husvét vasárnapján vagy ötezernyi ember nézte végig a két klasszikus ellenfél gyönyörű küzdelmét, melynek megismétlődését szíves örömmel üdvözli a magyar sportközönség. Tény az, hogy nemzetközi mérkőzések izgalma és érdekességét túlszárnyaló küzdelmet ígér a két csapatnak jövő vasárnapi találkozója, mely egy fényes lefolyásnak ígérkező sportünnep méltó lezárását fogja képezni. A két csapat legutolsó találkozója tudvalevőleg a F. T. C. 1:0 arányú győzelmével végződött s természetes, hogy a kiváló csapat a formába jövő B. T. C. ellen ismét azzal a lelkesedéssel és önfeláldozással fog játszani, mint legutóbb a Magyar Athletikai Club ellen s a B. T. C.-vel szembeni, idej veretlenségét megőrizni törekszik.

() Athletikai viadal. A Budapesti Sport Club tegnap délután a B. B. T. E. Széni-téri pályáján rendezte országos atletikai viadalát. A pálya jóformán teljesen használhatatlan állapotban volt.

Az eredmény ez volt: 100 m. síkfutás: Bartkó Jenő (Postás) 12 3/5. Súlydobás: Dávid Mihály (B. B. T. E.) 12:26. Diszkoszvetés: Dávid Mihály (B. B. T. E.) 34:86. 1500 m. síkfutás: Nagy József (B. B. T. E.) 4:56 1/10. Távlugrás: Majunke Erich (N. T. E.) 6:19. 220 m. síkfutás: Bartkó Ferenc (Postás) 27 1/10 scr. 1500 m. gyaloglás: Drubina J. (B. T. C.) 8:29 1/10.

() **A Debreceni Tornaegylet jubileuma.** A Debreceni Tornagyulek ez évben éri el fennállásának negyven éves fordulóját. Az egylet, mely az utóbbi években egyre kitünőbb eredményeket ért el, június 16-án nagyszabású, versennyel egybekötött jubileumi ünnepséget rendez, melyre Magyarország összes atletikai egyesületeit meghívja. A D. T. E. elnöksége most, hosszabb s indokolt beadványban, 500 korona támogatást kér ez ünnep költségeire a várostól.

() **A margitszigeti hockey és fottball match.** A hockey-sportnak május 5-én a Magyar Athletikai Club rendezésében való bemutatása mind nagyobb jelentőségű sportseménynek növi ki magát. A két résztvevő bécsi csapat, a Wiener Athletiksport Club és a Konzuli Akadémia legjobb csapatát küldi le Budapestre, hogy a játékot a lehető magas nivón mutathassák be. A csapattal együtt jön Winter Antal főkonzul, a konzuli akadémia igazgatója, Blocziszewszky I. és Gratacap A. tanárok s az Akadémia több hallgatója, továbbá az Olympia Hockey Club 2 tagja, kik a két bírói tisztelet fogják betölteni (ugyanis a játéktér két felének külön bírója van.) A két csapat mult vasárnap Pozsonyban mutatta be a hockeyt. A bemutatáson a nagyszámú közönség sorában megjelent Frigyes főherceg is családjával együtt, akinek a szép játék annyira megnyerte tetszését, hogy értékes díjjal tüntette ki a győztes W. A. C.-ot.

A W. A. C. — Konzuli Akadémia hockey mérkőzése nemcsak azért lesz érdekes, mert az ellenfelek — bemutatásáról lévén szó — a legszébbet fogják produkálni, hanem azért is, mert ez a match az osztrák bajnokságban számít, s így az ellenfelek a szépség mellett kemény küzdelmet is fognak vívni. Ezenkívül a Konzuli Akadémia e mérkőzést reváns-marchnak tekinti, mert a W. A. C. győzött most felette Pozsonyban s itt óhajta a csorbát kiköszörölni.

A hockey-csapatok ezek: W. A. C.: Heidemann, — báró Heimberger, Leitmayer, — dr. Daehne (kapitány), Pichler, dr. Herzka. — Grabmayer, Altmann, báró Matschko, báró Fromkenstein, dr. Pichler; Konzuli Akadémia csapata: báró Pidoll — Skublics, báró Weber, — Keil, Zitkovszky (kapitány), ögróf Pallavicini, — Reininghaus, Mosettig, Powell (perfektus), Hoffmann, Pözel.

A fővárosi sportközönség jó részének figyelmét a hockey mellett az a megelőző nemzetközi fottball-match köti le, amelyen a Wiener Sport Club először találkozik a M. A. C. csapatában magyar ellenféllel. A W. Sp. C. ma a legjobb bécsi csapat jelenleg s fejlődés hasonlatos a M. A. C. idei gyors erősödéséhez. A Wiener Sport Club oly nagy súlyt helyez e mérkőzésre, hogy csatársorának kitűnő jobbszárnyát (Schmieger—Aspek) amely pedig erősege az osztrák válogatott csapatnak, nem bocsátja az osztrák szövetség rendelkezésére, hanem teljes első csapatával jön le, amely így hatalmas ellenfele lesz a M. A. C.-nak. A W. Sp. C. csapata a következő: Donhardt—Kroyer, Gross—Fekete, Dick, Mastalka—Maly, Schmieger, Aspek, Neubauer, Ebrok. A két match a margitszigeti sporttelepen fog lefolyni vasárnap f. hó 5-én. A fottball match d. u. 1/4 órakor a hockey-match d. u. 5 órakor kezdődik. Belépésre rendes belépőjegyek szolgálnak, melyek a helyszínén válthatók.

() **Lovas pólo meeting.** A Budapesti Pólo Klub május hónapban tartja pólo- és gymkhana-meetingjét, amely tekintettel arra, hogy a fővárosi világsportemberei a versenyszezon beköszöntésével a fővárosban gyűlnek össze, igen nagyszabásúnak ígérkezik. A klub agilis és áldozatkész vezetősége mindent megtehet a versenyek sikere érdekében. E célból még a tél folyamán a klub több pólo-ponnyval szaporította a klub-ponnyok számát, amikétségkívül ponnytenyésztésünkre is nemesítő hatással lesz. A nyilvános mecsek május hónap 6, 8, 10, 13, 18, 21, 22, 23, 24. és 25-én lesznek. A mecsek keretében a vezetőség által a programmba felveendő sik- és gát ponnyversenyek, valamint tréfas versenyek is tartatnak, amelyekben értékes díjak kerülnek kiosztásra. A klub tagjai eddig is szorgalmasan treniroztak a löversenyteri pályán. A legutóbbi tréningmecebe Andrassy Géza gróf, Pallavicini György ögróf, Sigray Antal gróf, Röhönz Lőrincz, Széchenyi László gróf, Windischgratz Lajos herceg, Telesi Géza gróf és Ritch Herbert vettek részt. A versenyek a kitűzött napon a löversenyteren lesznek. Bejárat a Thököli- és az Aréna-ut sarkán.

() **Galamblövő-versenyek Balatonföldvart.** Az Országos Magyar Galamblövő Egylet közreműködésével a Balatoni Klub július 3-án és 5-én galamblövő-versenyeket rendez. A műsor a következő: Első nap, július 3-án: 1. *Festetics Tasziló gróf tiszteletdíja.* 2. *A somogyi hölgyek díja.* Második nap, július 5-én: 1. *Libits Adolf tiszteletdíja.* 2. *A Balaton Klub díja.* Ezek a napokon a lövészet délelőtt 10 órakor kezdődik, a díjakért pedig d. u. két és fél órától versenyeznek. Felvilágosítást a Galamblövő Egylet titkárja Gyapai Nándor (Margitsziget) nyújt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Száguldó gullottin. Mezei Bertalan soffőr, mult év október havában örült iramodással hajtott végig a Rákóczi-uton, Berthaler Adolf építész automobilján. A vám melletti rendőrőrszoba közelében a kocsiuton gyanutlanul játszadózott a porban a három Kleinsel-fiu, midőn a robogó automobil közeliükbe ért. A két idősebb fiu még idejekorán félreugrott a jármű elől, de a legkisebbnek, a 6 éves Andrásnak már nem volt ideje menekülni, mert az automobil első kereke maga alá teperte. A kis fiu, akinek fejét a nehéz gépkocsi darabokra törte, ott a helyszínén kiszenvedett. A halálos szerencsétlenségért ma vont a felelősségre a büntető törvényszék Szepessy bíró elnökléte alatt gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén a gondatlan soffőrt Mezei Bertalant. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ő a kellő körültekintéssel járt el a kitérésre De a fiuk nem hallgattak rá, mikor közvetlen közelükbe ért, kiakart térni. De már késő volt, mert a bal első kerék elkapta a fiut. Ezen védekezését azonban egynehány tanu megcáfolta. akik azt állították, hogy a rendkívül gyorsan száguldó automobil egyenesen neki rohant a fiuknak. A bíróság dr. Perényi Zsigmond védelme után Mezei Bertalant a vádbeli cselekményért 8 havi fogházra, 200 kor. pénzbüntetésre és 144 korona kártérítésre ítélte. Együttal eltiltotta a bíróság a vádlottat 5 év tartamára az automobil vezetéstől. Erről a bíróság a rendőrséget értesíteni fogja. A vádlott és védője felebbezték az ítélet ellen.

§ Szarvas Peti törvény elől. Néhány hónap előtt még nagy rettegésbe tartotta Zemplén megyét Szarvas Peti Mihály, haramia vezér. A felvidéknek e Rózsa Sándora rablásaival és zsarolásaival annyira veszélyeztette a megye közbiztonságát, hogy razzikiakat kellett elfogatása végett tartani. Fejére kétezer korona volt kitűzve, ezt Karinkó Péter esküdt kapta meg, aki ravaszul törbe csalta és letartóztatta a haramiavezért. A mai tárgyaláson Szarvas Buza Barna képviselő védi. A tárgyalás napokig fog tartani, mert nem kevesebb mint harmincznyolc sértettet idéztek be.

§ Lueger pöre. Bécs hírhedt polgármestere, e napokban hirtelen ott hagyta Lovránát, ahol heideg feküdt nagybeteg és Bécsbe utazott. Mindenki azt hitte, hogy Lueger a képviselőválasztási mozgalmak miatt ment haza, hogy pártjának győzelmét elősegítse; most azonban kiderült, hogy hazaérkezésének más oka is van. Luegernek ugyanis pöre van egy képviselőjelölttel, Fraszl Henrik mérnökkel, aki egy népgyűlésen azt állította, hogy Lueger a Bécs város kezelése alatt lévő alapítványokból évenként százezer koronát meghaladó tiszteletdíjat utalványozott ki magamagának. A pört holnap tárgyalja a bécs-neubauai járásbíró.

§ A rabgyilkos felesége. Oláh Simkó István kódsi baromfikereskedőnek lelkét sok gonoszság terhelt. Valóságos rablóbandának volt ő a feje, mely számtalan rablást követett el. Ez a banda volt az, mely kirabolta a rétsági postakocsit, lemezárrolva a kocsi és kisérőjét, egy parasztembert, akik közben vett föl. Amikor a rablók hurokra kerültek, a pestvidéki törvényszék Oláh Simkó Istvánnét, aki férje zsákmányát értékesítette, orgazdaság miatt egy évi börtönre ítélte. Együttal kimondotta a bíróság, hogy az okozott kárt a banda tagjai egyetemlegesen tartoznak megtéríteni. Amint azután Oláh Simkó Istvánné kiszabadult a börtönből, első dolga volt, kódsi házat néniének eladni, hogy így vagyonát megmentse. A kijátszott kárvallottak panaszára a balassagyarmati törvényszék család büntette miatt hat hónapi börtönre ítélte az élelmes asszonyt, akinek főlebbezésével ma foglalkozott a budapesti királyi tábla harmadik büntető tanácsa. Oláh Simkó Istvánné azzal védekezett, hogy nem csalt meg senkit, de mivel minden városból kitiltották, kénytelen volt abbahagyni a jövedelmező baromfikereskedést s így szorult helyzetében háztól is meg kellett válnia. A királyi tábla a vádlott asszony büntetését két hónapra szállította le.

§ A híres betyár. Ma tárgyalta a sátorlajuhelyi törvényszék Szarvas Pestik Mihály híres betyár bűnügyét. Pestik 50 éves és 19 éves kora óta ra-

bol és lop. Eddig 25 évig volt elzárva és e nyáron elfogatására 2000 koronás díjat tűztek ki. A mult év november havában Erdőhorvátiban elfogták. A tárgyalás iránt igen nagy volt az érdeklődés. A vádlott a vádpontokat beismeri és visszaemlékszik a sok lopott tárgy tulajdonosaira is. A lopott értéktárgyak legnagyobb részét megkerülték. Az ügyész a legsúlyosabb büntetést kéri, míg védő tekintetbe kéri venni, hogy a vádlott ellen csak öt-hat esetben van bizonyíték, míg a több csak a vádlott beismerése által lett bizonyítva. A törvényszék vádlottat tíz évi fegyházra és Szarvas Pestik János orgazdát másfél évi börtönre ítélte Pestik Mihály az ítélet ellen felebbezett, ugyszintén az orgazda is.

§ Nessi Pál ügye. Nessi Pál még képviselő korában felkereste Bunyidi Vincze váczai kéményseprőmestert és azt az ajánlatot tette, hogy megszerzi részére a palota-fóth-dunakeszi-i kéményseprő kerületet. Ennek fejében hatszáz koronát kért a kéményseprőtől. Bunyidainak nem volt pénze s egy hatszáz koronás váltót adott át, amelyet dr. Nessi azután a váczai takarékpénztárnál helyeztet el. A váltót utóbb Bunyidainak kellett kifizetnie s mivel a megígért kéményseprő kerület nem kapta meg, család miatt följelentést tett a volt képviselő ellen. A kir. ügyészség vádirata ellen dr. Nessi kifogást tett s a kifogásokat ma tárgyalta a vádtanács dr. Langer táblai bíró előadása alapján. A vádtanács dr. Klein Rezső ügyvéd védelme után Nessi ellen megszüntette ebben az ügyben az eljárást, azzal a megokolással, hogy a panaszos nem tudta igazolni dr. Nessi részéről a ravasz fondorlatot. Az ügyészség a megszüntetés ellen fölfolyamodást jelentett be.

§ Kirandelés. Az igazságügyminiszter Forgách Tivadar, a kassai ügyészséghez beosztott bírósági aljegyzőt a kassai ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottul, dr. Német János kunszentmiklósi járásbírói aljegyzőt pedig a kunszentmiklósi járásbírói aljegyzőt mellett alkalmazott ügyészségi megbízottnak állandó helyetteséül rendelte ki.

§ Sikkasztó végrehajtó. Galbavy Lajost napidijából neveztek ki végrehajtónak a IX.—X. kerülethez. Galbavy azonban már napidijas korában annyi adósságot csinált, hogy mikor végrehajtó lett, egyik árverést a másik után tűzték ki ellene. Februárban az egyik hitelező meg is akarta tartani az árverést és Galbavy, nehogy elvigyék a butorait, kölcsönvett a hivatalos pénzekből háromszáz koronát s ezzel hártotta el magáról az árverést. De lelkiismerete nem hagyta nyugodni. Nem mert napokig bemenni a hivatalába, ami azután gyanut keltett. Galbavyt letartóztatták s hivatali sikkasztás vétségeért ma elítélték négy havi fogházra és kétszáz korona pénzbüntetésre. Az ítélet jogerős.

§ Igazgató és papirkereskedő. Révy Ferenc az Andrassy-uti állami felsőbb leányiskola igazgatója meglátta, hogy két növendéke jön ki Takács Béla papirkereskedéséből. A növendékek irkát vásároltak Takácsnál, ami nem tetszett az igazgatónak, mert összeszidta tanítványait. A jelenetnek tanuja volt maga Takács is, ki felháborodásában többször szemtelennek minősítette az igazgató eljárást. Révy igazgató emiatt rágalmazás és becsületsértés vétségeért panaszt emelt Takács ellen. A járásbírósnál megtartott tárgyaláson a bepanaszolt papirkereskedő elmondta, hogy a leányiskola növendékei 1903 évig nála vásárolták iskolai szükségleteiket. Amióta azonban Révy került igazgatói minőségben az intézet élére, megparancsolta növendékeinek, hogy papir- és írószerek szükségleteiket Lohonyai nevű papirkereskedőnél szerezzék be, akinek árjegyzékeit az iskola növendékei között szétosztotta, ellenben az ő árjegyzékeit osztogatva alkalmazottait még az utcáról is elűzte. Mivel a növendékek filalma ellenére is bejártak üzletébe, az igazgató iskolanyitás idején rendszeren fel s alá sétált az üzlet előtt csak azért, hogy a vásárolni szándékozó növe idékeket elriassza. Egy ilyen alkalommal támadta meg azt a két növendéket is, akik üzletéből kiléptek. Ezt látva jogos magánérdeknek megvédése céljából jogos felháborodásában illette sértő szavakkal az igazgató eljárást. A panaszos igazgató beismerte kihallgatása folyamán, hogy a filalmi kiadta, de ezt nem a vádlott ellen tette, hanem általában a tözsdek ellen, mert ezekben sokszor frivol fényképek, újságok és fürdőjegyek vannak közszemlére kitéve, amelyek sértik a fiatal lánynövendékek erkölcsi érzékét. Ami pedig a reggeli sétákat illette, ezeket egészségi szempontból végzi naponként. Miután a bíró a vádlottat a valódiság bizonyítása iránti kérelmével el-

utasította, becsületességét sújtotta. A másodfokú felebbevitel alatt. A t és dr. Takács bűnletését legelésével jogerős.

Altiszt

Kossu

1907. évi

vetkező a

osztály va

folyósítás

Az al

ugyanazon

lépett: W

Az al

ugyanazon

Dvorzacs

Rudnay L

mozdonyf

Az a

az altiszt

tetteti: W

gyázóvá,

Antal m

Skonvrs J

mozdonyf

Flórián, C

lössy Ján

hardt Im

Imre, El

Adolf, H

Lázár, K

már Vil

tökké, N

zsef Pan

tal, Wein

felvigyázó

Az a

korptólek

gyázó, K

kezelő a

Verő Kár

felvigyázó

A II.

azon fiz.

Zrinyi Ró

felvigyázó

művezető

művezető

Jenő mű

Gusztáv

Soket Bé

tanók, K

András p

vezető, S

zsef főrak

Kobl Gus

felvigyázó

rekas Ján

felvigyázó

nos pály

gyázó, S

mozdony

vigyázó.

All

azon fiz.

vits Adán

előjáró,

állomási

Mezey J

altiszt, I

állomáse

Kulcsár

donyfelv

gyázó, L

iroadalet

ter pály

gyázó, P

fomozdo

vezető.

A II.

a II. fiz.

tek 432-

zatából a

osztály 3

Uj

fizetési f

kinevezte

Nagy Jó

István, S

Béla alm

Atm

lanul ha

vezető n

...és e nyá...
...tűztek ki. A...
...rvátiban elfog...
...olt az érdeklő...
...eri és vissza...
...ajdonosaira is...
...szint megkerül...
...etést kéri, míg...
...a vádlott ellen...
...míg a több...
...bizonyítva. A...
...ra és Szarvas...
...örtönre ítélte...
...zett, ugyszin...

Altiszti előléptetések a Máv.-nál.

Budapest, 1907. május 3.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter 1907. évi május hónap 1-től számítandólag a következő altiszti előléptetéseket, illetőleg fizetési osztály változásával kinevezéseket és korpótlék folyósításokat rendelte el.

Az altiszti I. fiz. osztály 2. fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 1. fizetési fokozatába előlépett: Wachutka József, Daxner József művezetők.

Az altiszti I. fiz. osztály 3. fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 2. fiz. fokozatába előlépett: Dvorzacssek Ede, Szerényi Nándor, művezetők, Rudnay Lajos András kompintező, Mitrovatz Ede mozdonyfelvigyázó.

Az altiszti II. fiz. osztály I. fiz. fokozatából az altiszti I. fiz. oszt. 3. fiz. fokozatába kinevezett: Weisensell Ede főokocsivizsg. mozdonyfelvigyázóvá, Szudarovits Ferencz művezető, Miczán Antal művezető művezetővé, Ternyánszki Géza Skonysr József, Fejér Ambrus mozdonyfelvigyázók, mozdonyfelvigyázókká, Kósa Sándor, Iváncsik Flórián, Gastmüller Károly, Bendik Nándor, Szöllössy János, Marcsik József, Zöld László, Munkhardt Imre, Bertáni Antal, Hajnal Henrik, Füzes Imre, Eller János Károly, Schlieser Márton, Siebig Adolf, Hirzer Mihály, Járányi Lajos, Selmeczi László, Kádár Ferencz, Löwe Konrad Lajos, Klamár Vilmos, Tuka János művezetők, művezetőkké, Nyilasi Ernő, Kobsin Károly, Achátz József Panczaldi Győző, Pilmann recte Krausz Antal, Weiner Bernát mozdonyfelvigyázók, mozdonyfelvigyázókká.

Az altiszti II. fiz. osztály I. fiz. fokozatában korpótlékban részesült: Roth Miklós pályafelvigyázó, Kubik József pályafelvigyázó, Tüdös Iános kezelő altiszt, Schauha Vilmos állomásfelvigyázó, Verő Károly pályafelvigyázó, Angyal József pályafelvigyázó.

A II. fiz. osztály 2. fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 1. fiz. fokozatába előlépett: Zrínyi Róbert kezelő altiszt, Hegyi Endre mozdonyfelvigyázó, Vargha László művezető, Engel Péter művezető, Winter Imre művezető, Wittmann György művezető, Matuska Miksa Sándor művezető, Bene Jenő művezető, Pártos Gyula művezető, Heynke Gusztáv művezető, Seidel Vincze távirdafelvigyázó, Soket Béla főmozdonyvezető, Félix Ferencz főraktárnok, Czeke Vilmos főmozdonyvezető, Kádár András pályafelvigyázó, Rónay János főmozdonyvezető, Stolcz Gyula főmozdonyvezető, Gönczy József főraktárnok, Weisz Wolf Vilmos kezelő altiszt, Kobl Gusztáv hidmester, Schwentner Béla állomásfelvigyázó, Moldovány István pályafelvigyázó, Kerkes János pályafelvigyázó, Nagy Sándor pályafelvigyázó, Balogh István pályafelvigyázó, Róth János pályafelvigyázó, Beke Ferencz állomási felvigyázó, Schabernak Lajos főkalauz, Kroll Károly mozdonyfelvigyázó, Skonda László mozdonyfelvigyázó.

A II. fiz. osztály 3. fiz. fokozatából ugyanazon fiz. osztály 2. fokozatába előlépett: Paulovits Ádám főraktárnok, Székely Ferencz állomási előjáró, Wolf Vilmos főokocsimester, Halmi Xavér állomási felvigyázó, Muth Ignác főraktárnok, Mezey József főraktárnok, Czirbusz Imre kezelő altiszt, Beringer Jakab irodaaltiszt, Nemes Béla állomásfelvigyázó, Német Nándor főraktárnok, Kulcsár Gyula irodaltiszt, Nagy Béla József mozdonyfelvigyázó, Martinelli Gusztáv állomásfelvigyázó, Löhr György főraktárnok, Baltári András irodaaltiszt, Csallán Gábor főraktárnok, Róna Péter pályafelvigyázó, Horváth István állomásfelvigyázó, Páitz Radó főmozdonyvezető, Balogh Jenő főmozdonyvezető, Bartha András főmozdonyvezető.

A III. fizetési osztály 1-ső fizetési fokozatából a II. fiz. osztály 3-ik fizetési fokozatába kineveztek 432-öt. A III. fizetési osztály II. fizetési fokozatából az első fokozatba előlépett 4, a III. fizetési osztály 3-ik fokozatából a 2-ikba előlépett 1.

Új kinevezések: a 2-ik fizetési osztály 3-ik fizetési fokozatába végleges minőségű művezetővé kinevezett: Nemes Sándor, Korompay Lajos, Nagy József, Gaál Márton, Liedlof Ágost, Vass István, Schmeisz Gyula, Hofmann Miksa, Nagy Béla alművezetők.

Atminösítés: Jelenlegi illetményeinek változatlanul hagyása mellett Takács Ferencz főmozdonyvezető mozdonyfelvigyázóvá kinevezett.

Nyilt-tér.

(E rovalban közöltekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.)

KALOGÉN
BRÁZAY SŐSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Marilla

szanatórium május hó 1-én nyílik meg. — A napi penzió: lakás, kiszolgálás, világítás, ételmezés, gyógyi kezelés és az összes gyógyeszközök használatával együtt 12.50 — 16 koronába kerül.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Ifj MECHLOVITS TIVADAR

mű- és cimfestő

kizárólag Budapest, VI., Váci-körút 55.
TELEFON 66-72

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár részvény-társulat Budapesten.
Folyó évi április hó 30-iki közgyűlésen hozott határozat értelmében az 1907. május hó 1-én esedékes szelvényt I. évi május hó 1-től kezdve

140 koronával

váltja be a Magyar Általános Hitelbank.

Az igazgatóság.

Az Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére 0 es. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt, mint szövetséges központi választmány, igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztikara mély fájdalommal jelenti, hogy az intézet érdemudus főtitkára

Tatár Gyula

folyó évi május hó 3-án, munkás életének 86. évében elhunyt.
A meghaldogult intézetünk felvirágoztatásán kiváló ügybuzgalommal és lelkiismeretes odaadó munkássággal működött közre s mindnyájunk szocietétét és nagyrabecsülését érdemelte ki.
Emlékének mindenkor kegyelettel fogunk adózni.
A meghaldogult teteme folyó hó 4-én d. u. 4 órakor fog örök nyugalomra tétetni a kerepesi temető halottas házából.

KÖZGAZDASÁG.

A kartellek.

Legfelsőbb bíróságunk a királyi Kuria néhány évvel ezelőtti elvi jelentőségű határozatot hozott a kartellek ügyében. A Kuria döntvényében a kartelszerű megállapodásokat semmissnek, sőt a jó erkölcsökbe és illetve a közrendbe ütközőnek tekinti, az esetben, hogyha két, vagy több személy, a végből egyesül, hogy közös eljárással, valamely, az ipari és kereskedelmi forgalomnak tárgyát képező árunak, vagy az ezek előállításához szükséges terményeknek és illetve nyersanyagoknak s általában a közfogyasztás alá eső valamely árunak a kereslet és kínálat törvényei szerint kialakuló rendes forgalmi árát lenyomja, akár azoknak beszerezhetését drágábbá teszi s a közönség érdekét biztosító szabad verseny korlátozására és a fogyasztó közönség megkárosítására irányuló célzattal bír. Akurianak a kartellekre vonatkozó döntvénye indokolásának a lényege ez:

A kartelleket a királyi Kuria tehát csak annyiban reszkeszi ki a bírói oltalomból, amennyiben a szabadverseny korlátozására és a fogyasztó közönség megkárosítására irányuló célzatuk van.

Ugy tudjuk, hogy néhány évvel ezelőtt a kormány már kidolgoztatta a kartell-törvény tervezetét. A törvényhozásnak kellene tehát közbelépni, hogy azok a kartelszerű megállapodások, melyekben tényleg megállapítható,

hogy a közgazdaság káros kinövései s a fogyasztó, vagy termelő kiaknázására, megrövidítésére irányuló tendenciával alakultak, — törvényes szigorral sújtassanak. Bár a királyi kuria döntvénye irányt szab a bírói gyakorlatnak, azonban a tényleges gyakorlat szerint a kartelszerű megkárosításoknak csak elenyésző csekély része jut bírói döntés alá. Tudjuk ugyanis, hogy a kartelszerű megállapodások napirenden vannak nálunk is az újabb időben. A kartelszerződésekből eredő differenciák éiintézése rendszerint a tőzsdebíróóság előtt bonyolódik le, amelynek ítélete ellen érvényes jogorvoslat nincsen, s amely ítéletének meghozatalánál nem praedjudikál a legfelsőbb bíróság elvi döntése sem.

Hogy tehát a Kurianak a kartellekre vonatkozó döntése kizárja a bírói oltalomból a szabadverseny korlátozására és a fogyasztóközönség megkárosítására alakult kartelleket, — ezzel még korántsem nyert védelmet sem a fogyasztó, sem az értékesítő közönség. A kartellek hol nyiltan, bevallott célzattal, — de leggyakrabban burkoltan alakulnak, működést fejtenek ki továbbra is. Nincs tehát egyéb hátra, minthogy a törvényhozás vegye kezébe a kartelkérdést s annak káros kinövései ellen, törvényes intézkedéssel védelmezze meg a nagyközönséget.

A szerb állatkivitel új irányítása. Mai számunkban kimerítően foglalkoztunk a szerb kormány kiviteli törekvéseivel. Szerbiának sok gondot okoz újabb állatkivitelének lebonyolítása. Utaltunk arra, hogy legfőbb export piacait a budapestit és bécsit elveszítvén, a szerb állatkiviteli kereskedelem teljesen megrekedt. Mint a szerb hivatalos lap írja, a szerb kormány most Olaszország, Málta és Égyiptom felé egyengeti az állatkivitel útját s az export kereskedelmet darab állat onként 4—5 frank prémiumban részesíteni hajlandó. Erre nézve a minisztertanács határozata a következő:

A közgazdasági miniszter felhatalmaztatik, hogy a szerb marhaexportörök részére Olaszországba és Maltába 500 kg-on felül, Égyiptomba pedig 350 kg-on felül kivitt állatok, szorosabban tenyészcélokra nem alkalmas ökrök és birkák után kiviteli prémiumot folyósítson. E prémium megilleti azon kiviteli czégeket, a melyek egy év alatt legalább ezer állatot visznek ki. A prémium magassága a kivitt állatok száma után igazodik és pedig:

Olaszországba és Maltába 1.000—5.000 darabonként, minden darab után 4 frank.
Olaszországba és Maltába 5.000—20.000 darabonként, minden darab után 5 frank.
Égyiptomba 1.000—5.000 darabonként, minden darab után két frank.
Égyiptomba 5.000 darabon felüli kivitelnél minden darab után 4 frank.

A prémium folyósítása az év végén történik a kiviteli jutalomra igényt tartó czégek jelentkezése alapján, mely alkalommal az állatok számát igazoló kisérő okmányok és a szerb vasúti állomásokon felvett és az élősulyt igazoló fuvarlevelek bemutatandók. A prémiumra igényt tarthatnak állatkivittel foglalkozó magánosok, csoportok, pénzintézetek és bankok.

Azt hisszük, hogy a szerb minisztertanácsnak ez az akciója azon fog megtörni, hogy részben a megfelelő szállítási és forgalmi eszközei hiányzanak Szerbiának ily nagyobb exportok lebonyolításához, részben pedig Olaszország kifejtettebb állattenyésztésével a versenyt a silány és selejtes szerb állatokkal föl venni nem bírja. Egészen más volt a monarchiánkba irányuló szerb állatexport, hozzánk aránylag sokkal kisebb utat futottak meg a szerb vasutikocsik és a nagy állatforgalom lebonyolítása ekként lehetséges volt,

Osztrák iparosok igazolvány nélkül dolgozhatnak nálunk. A magyar kereskedelmi miniszterium legutóbb elvi határozatot hozott abban a tárgyban, hogy osztrák iparosok megrendelésre, iparigazolvány váltásának kötelezettsége nélkül végezhetnek hazai területen munkát. Vasvármegye Alispánja ugyanis egy gráci villanyszerelőt, aki Szentgottárd község területen igazolvány nélkül gyakorolt villanyszerelő munkát, mint másodfoku iparhatóság az elsőfoku iparhatósági ítélettel egyhangulag az ipartörvény 1 §-ába ütköző kihágás miatt, ugyanazon törvény 159 §-a alapján az 1901. évi XX. törvénycikk 23 §-ában jelzett czélokra fordítandó és behajthatatlanság esetében megfelelő elzárás

átváltotatandó 100 korona pénzbüntetéssel büntetett. A törvényes határidőben beadott felebbezés következtében felülvizsgálat alá vette a kereskedelmi miniszterium a másodfokú iparhatósági ítéletet s azt megváltoztatván, vádlottat az ellene emelt kihágás vádja és következményei terhe alól fölmentette. A miniszter indoklásában azt mondta, hogy így kellett itélkeznie, mert a vám- és kereskedelmi viszonyokkal és ezekkel összefüggő némely kérdések rendezéséről szóló 1899. évi XXX. tc. 1. §. 2. pontja az 1907. évi december hó 31-ig érvényében fentartotta az 1878. évi XX. tc. XVI. t.-cikkének megfelelő azon jogállapotot, amelynek értelmében az egyik állam területének iparosai fel vannak jogosítva a másik állam területén „megrendelésre dolgozni, megrendelt munkát mindenütt végezni.” A miniszter érvelése egy kissé szokatlanul hangzik, mert köztudomású dolog az, hogy Ausztriában és kiváltképpen Bécsben az osztrák hatóságok mily nagy nehézségeket gördítenek az ott működő magyar iparosok és utazók elé. Számítatlan eset fordult elő a múltban és fordul még jelenleg is elő arra nézve, hogy Ausztriában a magyar iparosnak magyar hatóságok által kiállított iparigazolványát az ottani hatóságok figyelembe nem véve s abba a kényszerhelyzetbe kerültek ennek következtében a magyar iparosok, hogy elvállalt munkáik teljesíthetése végett osztrák iparigazolványt kellett váltaniok. Most tehát, midőn az egész magyar közvélemény követeli az önálló vámterület fölállítását éppen azért, hogy a magyar ipart megmentsék a teljes tönkrementéstől, merőben érthetően az osztrák iparnak térfoglalását itthon egyengetni a magyar ipar nyilvánvaló károsodására.

A munkásbiztosító hivatal tisztikara. Mai számunkban megírtuk, hogy a munkásbiztosító intézet legközelebb megkezdí működését. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király az állami munkásbiztosító hivatalhoz dr. Mentisk Ferencz miniszteri tanácsost másodelnökké, dr. Diószegi József miniszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá, Herczeg Ferencz dr. és dr. Andor Endre miniszteri titkárokat, Ordódy Béla felső ipariszkolai igazgatót és dr. Pap Géza budapesti büntetőtörvényszéki bírót a VI. fizetési osztályba miniszteri osztálytanácsosbírakká, továbbá Harkányi József iparfelügyelőt a VII. fizetési osztályba miniszteri titkár-bíróvá nevezte ki.

A Kassai Takarékpénztár zavarai. Már megírtuk, hogy a Kassai Takarékpénztár fizetési zavarokkal küzd, mert több jelentékeny takarékbetétét felmondották. A takarékpénztár igazgatósága, hogy a felmondott betéteket kellő időben folyósíthassa, a kormány után, a fővárosi pénzügyhatóságokhoz volt kénytelen segítségért fordulni. A budapesti pénzügyhatóságok pillanatnyi zavarok enyhítésére 750.000 koronát folyósítottak a takarékpénztárnak. A fővárosi intézetek, névszerint: a Hitelbank, a Jelzálog-Hitelbank, a Leszámitoló Bank, a Pesti Haza Első Takarékpénztár, a Magyar Általános Takarékpénztár, a Hazai Bank, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár és az Országos Központi Takarékpénztár képviselői megállapították, hogy a tizenhatmillió korona körül járó követelésekből közel hárommillió korona kétes követelés. Megállapították továbbá azt is, hogy a hitelezés és az üzletek kötése körül az intézet igazgatósága felületességgel járt el. E pénzügyhatóságok tanácskoztak a bajba került intézet szanaszárról, de határozatot nem hoztak. Azonban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank helyiségében tartott értekezleten elhatározták, hogy a helyzet teljes felismerésére és a vagyoni helyzet megállapítására kiküldik Ullmann Adolfot, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját, Fellner Henriket, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatóját és Walder Gyulát a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatóját, akiknek jelentése után fognak a továbbiak felett dönten.

Sáskairtas a Hortobágyon. Az országgyűlés a múlt héten tárgyalta le Darányi miniszternek a marokkói sáska irtása ügyében beterjesztett törvényjavaslatát. A földművelésügyi miniszter gondoskodott arról is, hogy a magyar királyi országos rovartani állomás vezetősége megfelelő sáskairtó gépet szerezzen be; az állomás a sáskairtó gépekből már mintegy ötven darabot szállított Hortobágyra, hol néhány év óta óriási pusztítást visz végbe a marokkói sáska. A miniszter az ideírtás költségeire

35.000 korona segélyt utalványozott Debreczen város tanácsának.

Kossuth a Győri kamara székhelyének felavatásán. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter — mint értesülünk — a győri kereskedelmi és iparkamara székházának ünnepélyes felavatására május 29-én az első gyorsvonattal Győrbe utazik. A miniszter kíséretében Szerényi József államtitkár és a függetlenségi párt számos tagja.

A Wiener Bankverein bányavásárlása. A Wiener Bankverein, melynek a Szepességben, a Gőlniczvölgyben nagyobb bányái vannak, most — mint értesülünk — egy újabb ércbányát szerzett meg Svedlér határában, mely eddig parlagon hevert. A Wiener Bankverein most vasutat épít Merénytől Szepesremetétig, mely a gőlniczvölgyi vasúthoz esatlakozni fog.

Borárverés. A budafoki m. kir. pinczemesteri tanfolyam pinczében május 16-án délelőtt 10 órakor tartandó borárverésen eladják a vinczellérszőlők szőlőiben és az állami szőlőtelepeken termelt borok egy részét. A venni szándékozók az elárverezendő borokat május 10-én és 14-én, valamint az árverés napján megízlelhetik. Az árverezendő borok jegyzékét az érdeklődők levelezőlapon közölt kívánságára a pinczemesteri tanfolyam igazgatósága megküldi.

A magyar ipar Szerbiában. Pár nappal előbb mi is megírtuk belgrádi értesülés nyomán, hogy a magyar kormány legközelebb újra fölveszi a kereskedelmi szerződéses tárgyalások fonalát Szerbiával, melynek kormánya hajlandó újabb engedményekre. Erre nézve a magyar és szerb kormányok között a jegyzékváltás már megtörtént. A szerb kormány már megtette az első lépéseket az egyezkedésre. Ugyanis a tegnapi minisztertanács elhatározta, hogy a ceszto-brodica-paracini ötvenöt kilométer hosszú vasutat magyar vállalkozóval építteti meg.

A pécsi gazdakongresszus rendező bizottsága ma délután ülést tartott öröfői Pallavicini Ede elnöke alatt. A bizottság beválasztotta tagjai közé Lippay Gézát, Bauer Ottót, Rimler Lajost, Baranyai Gézát, mint a Győr-, Sopron-, Moson- és Komárommegyei Gazdasági Egyesületek elnökeit. A kongresszus diszelnökéül Darányi földművelésügyi minisztert kérték fel. A bizottság a kongresszus idejét szeptember 3-4-ik napjára tűzte ki, elnöke gróf Dessewffy Aurél lesz. A kongresszus tárgyai lesznek: 1. A mezőgazdasági érdekképviselet, előadó Rubinek Gyula. 2. A földművelésreform, előadó gróf Zselénzki Róbert. 3. Az agrárprogramm, előadó gróf Majláth József. 4. Gazdasági üzemek átstrukturálásának szükségessége, előadó Hensch Árpád. A bizottság végül megállapította a kongresszus szabályait.

A cukoripar r.-t. mérlege. A Magyar cukoripar r.-t. igazgatósága mai ülésében megállapította az ez évi március 31-ével lejárt üzleti év mérlegét. A közgyűlés május 18-án tartatik meg, melyben 100 korona osztalékot fognak részvényenként javaslatba hozni. Az értékesítési számla alapszabályszerűleg átutalt összege gyanánt 651,223 korona 14 fillér szerepel; ezen számlára rendkívüli dotációkép további 300.000 korona fordították, a fennmaradó 259,988 korona 96 fillért pedig új számlára írják elő.

A nemzetközi sütő-, cukrász-kiállítás. A nemzetközi sütő-, cukrász és rokonipari kiállítás érdekében Gelléri Mór igazgató elnök vezetése mellett serényen folynak az előmunkálatok. A malomipari kiállítás csoportjának központja egy modern berendezésű malom modellje lesz, mely körül a régebbi, primitív malmok mintái fognak csoportosulni. A lisztiparra és a magyar búzára vonatkozó grafikonok fogják ezt a csoportot kiegészíteni. Föl lesz tüntetve továbbá a magyar cukor-, cukorka- és csokoládé-ipar, valamint a szakbavágo gépipar is. A hadtestparancsnokság tábort sütőkemencéket állít ki teljes felszereléssel; ezekben hetenkint többször a katonai légénység próba-sütéseket rendez, hogy a közönséget meggyőzze a katonai kenyér kitűnő minőségéről. A látogatás emelésére külön bizottság alakult, melynek elnökévé Goreczky Zsigmond, kerületi előjárót választották. A jury szervezésének előmunkálatai folyamatban vannak. A nemzetközi jury elnökévé Gerbeaud Emil választották meg. A külföldi érdeklődésnek fölkelésére ma Spolarits György fővárosi sütőiparpartituli elnök vezetésével nagyobb küldöttség indult el, mely első sorban Bécs, Berlin, Drezda és München szakköréit keresi fel. A franciaországi szakközlettség Párisban újjászerveztetett; elnöke Deutsch Móricz hazánkfia, az osztrák-magyar keresk. és iparkamara másodelnöke, aki a kiállítás látogatottsága érdekében nagy buzgalmat fejt ki.

A délvidéki kisgazdák vándorgyűlése. Délmagyarország legnagyobb gazdatársadalmi szervezete, a

12 ezer tagot számláló Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesülete május hó 21-ikére pünkösdi keddjére vándorgyűlésre hívta össze a délvidéki kisgazdákat Kiskomlós torontálmegyei községbe. Ez alkalommal az egyesület ottani fiókja tenyészszarvasmarha kiállítást, a torontálmegyei gazdasági egyesület pedig tenyészlo-díjazást rendez.

Fizetésektelenség. A hécsi hitelezői védegyelet jelentése szerint Brauch Lajos kereskedő Temesvárott, fizetésektelenséget jelentett be.

A Kereskedelmi Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya elnöke, Jellinek Henrik udvari tanácsosnak a vezetése alatt ma ülést tartott, amelyen elnök megemlékezett az egyesület választmányi tagjának, Schwarz Lajosnak elhunytáról. Bejelentette ezután, hogy néhai Hertzka Gusztáv választmányi tag örökösei négy darab Magyar Kereskedelmi Csarnok körhelyiségeit építő részvénytársasági részvényt bocsájtottak rendelkezésre azon célból, hogy örökhagyó az egyesület alapító tagjai sorába iktattassék, hogy Mössmer József alapító tagok sorába lépett be és végül, hogy Heller A. az egyesületnek 2 drb. Csarnok részvényét adományozott. A választmány ezeket tudomásul vette. A székesfőváros pénzügyi és gazdasági bizottságának az üres haztelkek érték szerinti való megadóztatása, valamint az értéknövekedési adó behozatala tárgyában kidolgozott előterjesztésre elhatározta a választmány, hogy ezen előterjesztéssel behatóan fog foglalkozni és megbizta az igazgatóságot, hogy e tárgyban javaslatot tegyen. Főtitkár jelentette ezután, hogy a csarnok a cheque-törvénytervezet fölött tartott értekezletre meghívott, azon résztvevő tárgyalásokon az egyesület által hangoztatott szempontokat képviselte. Tárgyalás alá vették Kanizs Jenőnek az őrlési forgalom visszaállítására vonatkozó indítványát is, melyet a választmány tanulmányozás és javaslatétel végett kiadott az örmény-szakosztálynak. A „Tulipánözövényesség magyar védő egyesület” átiratot intézvén az egyesülethez az iránt, hogy azoknak a tapasztalatoknak megbeszélésére, amelyeket ezen egyesület a társadalmi iparpártolás terén az elmúlt három éves működése alatt gyűjtött, a szakkörök nézeteinek megismerése végett a kereskedelmi egyesületekkel együttes ülés tartassék: a választmány ezt elfogadta és elhatározta, hogy a közös értekezleten képviselteti magát. Ezután tárgyalták a postagazgatóságnak a csomagfelvitel korlátozása iránti átiratát. Ez ügyben átirattak a postagazgatósághoz. Végül elhatározták, hogy a pécsi kiállítás megtekintésére annak idején kirándulást rendeznek.

Vásárvaltozások. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Hont vármegye területéhez tartozó Eger községben a május 8. és 9-ére eső országos vásár, illetve kirakodó vásár ez évben kivételesen május 7-én és 8-án tartassék meg. — Ugyancsak megengedte, hogy Ugocsa vármegye területéhez tartozó Királyháza községben az augusztus 18. és 29-ére eső országos vásárt augusztus 29. és 30-án, hogy a Hunyad vármegye területéhez tartozó Dobra községben május 6-ára eső országos vásár május 7-én, hogy a Maramaros vármegye területéhez tartozó Ökörmező községben a június 24. és 25-ére eső országos vásár ez évben június 26. és 27-én, hogy az Ung vármegye területéhez tartozó Ungvár r. t. városban a május 6. és 7-ére eső országos vásárt ez évben kivételesen május 27. és 28-án, a június 3. és 4-ikére áthelyezett országos vásár pedig június 17. és 18-án és végül, hogy a Szolnok-Doboka vármegye területéhez tartozó Soósmező községben, a május 19. és 20-ára eső országos vásár ez évben kivételesen május 22. és 23-án tartassék meg.

Az aszfalt r.-t. közgyűlése. A Magyar Aszfalt részvénytársaság dr. Matlekovics Sándor v. b. t. t. elnöke alatt ma tartotta évi rendes közgyűlését, melyen 77 részvényes 9006 részvény képviselőtében jelent meg. Az igazgatóság jelentése szerint a vállalat bányász és gyártóüzeme a lefolyt évben ki lett bővíve és czelszerű újabb berendezésekkel ellátva, miáltal a vállalat teljesítő képessége tetemesen fokoztatott. A Bihar szénbánya és villamosági részvénytársaság üzleteredménye még mindig kedvezőtlen volt. Az igazgatóság továbbá jelenti, hogy a múlt évi közgyűlésen elhatározott 6000 darab új részvény kibocsájtása az értékpiazz kedvezőtlen helyzete folytán még nem volt keresztülvihető és kedvezőbb időpontra halasztatott. — A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul, hogy Szécsi Pál igazgatósági tag más irányú elfoglaltsága miatt igazgatói állásáról lemondott és a megüresedett igazgatósági tagsági állásra egyhangulag dr. Bischitz Gyulát, a felügyelőbizottságba pedig az eddigi felügyelőbizottsági tagokat újból megválasztotta. A közgyűlés az igazgatóság összes előterjesztéseit egyhangulag elfogadta és az elmúlt üzletévre az 1901-1906. évi szelvények beszoállítására ellenében részvényenként 10 korona osztalék kifizetését határozta el, mely f. hó 4-től kezdve a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelépénél és a Pesti magyar kereskedelmi banknál kerül beváltásra.

Földművelők
éire pünkösdi
a délvidéki
községbe.
kja tenyész-
vei gazdasági
lez.

bi védegyelet
edő Temes-

agyar Keres-
öke, Jellinek
ése alatt ma
mlékezett az
warcz Lajos-
hog néhai
trökösei négy
körhelyisé-
bocsájtottak
örökhagyó az
ttassék, hogy
pett be és vé-
drb. Csarnok
ny ezeket tu-
ügyi és gaz-
k érték sze-
értéknöveke-
olgozott elő-
y, hogy ezen
ozni és meg-
an javaslatot
gye a csarnok
értékezelthez.
okon az egye-
t képviselte,
az őrlési for-
ditványát is,
és javaslat-
sztalynak. A
sület" átiratot
y azoknak a
helyeket ezen
rén az elmult
a szakkörök
kereskedelmi
k: a választ-
ogy a közös
án tárgyalták
el korlátozása
ostaigazgató-
bécsi kiállítás
ndulást ren-

gyi miniszter
ve területéhez
és 9-ére eső
sár ez évben
ssék meg. —
sa vármegye
zségben az
szágos vásár
Hunyad vár-
községben
május 7-én,
éhez tartozó
s 25-ére eső
27-én, hogy
Ungvár r. f.
szágos vásár
i, a június 3.
pedig június
lnok-Doboka
községben,
vásár ez év-
artassék meg.

gyar Asphalt
lor v. b. t. t.
közgyűlést,
képviselők-
ése szerint a
t évben ki-
rendezésekkel
essége tete-
ya és villa-
ménye még
ság tovább
elhatározott
a az érték-
még nem
időpontra
állattal vette
ági tag más
ásáról lemond-

nyer alkalmazást. — Hitelesen kimutatható, hogy
közel 67 ezer beteg hagyta el teljes gyógyultán
az intézetet.
Külön osztályok a férfiak és nők részére; külön
gyógytermek az idegbetegségek, önfertőzés utó-
következményei, elgyengült vagy teljesen elvesztett
férfierő, impotentia, hátgerincz-, gyomor- és bél-
bántalmak, külön vérsíphilis és bármely súlyos
utóbajainál, száj-, gége-, orr-, szem- és fül-
bajok, külön a húgy-ivarszervi bántalmak, régi
krónikus folyás s égési tüneteknél, vizeletzavarok,
hólyag-, yesebántalmak, aranyérről, külön a csusz-,
köszvény- és hűdési állapotok, tejbántalmak és bő-
bajok gyógyítására.
Az intézet, mely páratlan gyógsikerei révén
világszerte, mint egyike a legjobbnak van elis-
morvo hazánkban mint speciális szakintézet meg-
közelíthetetlen magasságban áll, sőt a külföldi
gyógyhelyeket is messze tulszárnyalja, minék leg-
fényesebb bizonyítéka, hogy a betegnél minden
kockázat már előre ki van zárva, miután bármely
régii eredetű gyógyíthatatlannak tartott bántalomnál
is a tiszteletdíjat teljes felgyógyulása után fizet-
heti a beteg.
Gyógyítást az intézet csak személyes szakszertű
és alapos vizsgálat után fogad el, mely tehát a
beteg személyes megjelenését legelőször feltétlenül
szükségessé teszi, mert csak a legújabb vizsgálati
eszközök segítségével megállapított diagnózis alapján
lehetséges ezéltudatos, egyéni tudományos gyógy-
kezelés és ennek alapján teljes sikerű gyógy-
eredmény. Prospektust és levelekre felvilágosítást
díjtalanul küld az intézet.

Szombat, május 4.

EGYETÉRTÉS

23

Hogy lehet a beteg
ember ismét
egészséges?

Uj Gyógymód!

A modern orvosi, tudomány leghíresebb viv-
mánya a

Kataphorese
gyógymód.

Rendkívüli gyógyhatása a legsúlyosabb bántal-
maknál is oly csodálatra méltóan érvényesül, hogy
a biztos eredmények folytán a tiszteletdíj a be-
teltség gyökeres és teljes gyógyulása után fizet-
hető.

E sehol nem létező kedvezményt azon betegek
is igénybe vehetik, kik hosszú, éveken át tartó
betegségük, vagy azok súlyos következményei
miatt a gyógyulásra már minden reményt föladtak.
E korszakalkotó gyógymód hazánkban egyedül

Dr. Mitzger

hirneves intézetében

Budapest,

Teréz-körut 44. sz.

JEGY-GYÜRÜK

mintái készsöggel és díjtalanul küldik:

GATI és SZABÓ

Ókezereszek és órásk, BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCA 9. sz.
TELEFON 766.

Egyenruhákat

Honvédséghez
áthelyezetteknek,
tartalékos tisztéknek

és hadapródoknak
legelegénységben
és legjutányosabban ké-
szít

Blum Sándor

porzsa császári,
szerb királyi és
oros császári
nagyhercegi ud-
vari szállító

Budapest,
IV., Váci-utca 15

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTÖZSDE.

Gabonatözsde.

Nagy sztrájk van készülöben! A közraktári
munkások kizárása folytán az összes szervezett
gabonamunkások sztrájkba lépnek és ezáltal a je-
lenlegi mozgalmas időben, mérhetetlen károkat
fognak okozni a gabonakereskedeleminak. A szer-
vezett gabonamunkások küldöttségileg felkérték a
gabona megbízottak szakegyesületét, hogy a köz-
raktárak vezetőségével tárgyalásokba bocsátkozzék
— a rend helyreállítása végett. A megbízottak
szervezete méltányosnak találván a munkások ké-
rését, küldöttségileg tiszteltet a közraktárak igaz-
gatóságánál hol azonban — ugyszólván — meg-
kailgatásra sem találtak. Ez ügyben ma délután
újabb gyűlést tartottak a megbízottak és a mun-
kások és arra a megegyezésre jutottak, hogy a
közraktáron kívül eső átadások, illetve átvételeket
folytatólagosan is rendszeren elvégzik, ellenben a
közraktárak területén semminemű munkát el nem
végeznek. E bojkot addig szól, míg a közraktárak
— bár részben is — a munkások követelését elis-
meri. A munkások — azt hisszük — egyelőre
megelégszenek azzal is, hogy a közraktárak elis-
merik a szakszervezetet. Mindenesetre jó volna, ha
a közraktárak és munkások között mielőbb a béke
helyreállna, mert a kereskedelem szenved alatta.

Ma aránylag kisméretű, de izgalmas és szil-
lárd napja volt a gabonatözsdednek. Reggel a teg-
nap esti zárlaton indult az üzlet és daczára az
olcsóbb külföldi jegyzéseknek, az irányzat emel-
kedő volt és az októberi buza egész 19.40 koro-
nájig emelkedett. Délután a nap teljes pompájában
bearanyozta a gabonatözsdet, erre a börziánerek
sietve bonyolították le érdekeltységük nagy hasznát.
Erre a bonyolításra hirtelen lanyha irányzat kere-
kedett és a buza egész 18.84 koronájig vissza-
esett. A többi cikk hasonlóképp lanyha irányzatu
volt.

Érdekes momentum, hogy tengerikben a fel-
mondási anyag mind a mai napig hiányzik. Bár
ma még nem igen veszik komolyan a dolgot, de
félő, hogy a határidő folyamán az áprilisi búzával
történtek a tengerivel ismétlődni fognak.

A gabonaárak rohamos emelkedése, másrészt
pedig a pénzviszonyok feszültsége kedvezőtlen
hatást gyakoroltak a mai üzletre. A hangulat mind-
végig kedvezőtlen volt és minden téren inkább
reális adási hajlam mutatkozott. Az árfolyamok
pedig lassacskán lemorzsolódtak. A déli tözsdén
némi figyelemben részesültek az osztrák hitel-
részvények, melyek bécsi számlára vásároltattak
és 1.50 koronával emelkedtek, mire azután az
alapirányzat is kissé javult, anélkül azonban, hogy
a forgalom megélnékül volna. A helyi értékek
piacza bágvadt irányzatot tanusított, mert itt a
realizálások nagyobb mérvet öltöttek. Erdő-
sebben kínálta a városi vasut és az újlaki téglá-
gyár részvényeit, az előbbieket 2.50, az utóbbiak
5 koronával estek. A járadékok piacza vál-
tozatlan jegyzések mellett, nagyon csendes volt.

Készbuza gyenge kínálat és javuló vételkedv
mellett ma a határidőpiac behatása alatt tovább
szilárd volt és elkelt mintegy 25,000 kg. 30—40
fillérrel drágább áron. Legdrágábban 19.— ko-
ronán 1000 q. 79.5 kgos bihari és legolcsóbban
17.20 koronán, 200 q. 74.5 kgos budai buza adó-
dott el. Rozs 20 fillérrel drágább és budapesti
paritásra 14.70 koronáig értékesíthető. Takarmány-
árpa 20, zab 10 és tengeri 10 fillérrel drágábbak.

Határidők fedezési keresletre és véleményes
vásárlásokra gyorsan tovább emelkedtek, míg dél-
után haszonbonyolításokra nyugodtabbak. Tegnap-
hoz viszonyítva árak néhány fillérrel olcsóbbak.

A mezőgazdasági helyzet. Az Országos magyar
Gazdasági Egyesület tudósítója a mezőgazdasági
helyzetéről május 2-iki kelettel a következőket
jelenti:

Arad. A vetések általában nagyon lassan fej-
lődnek és nem jó kilátással kecsegtetnek. A kukor-
ricát most kezdik vetni.

Baja. A vetések nagyon visszamaradtak, de
várható, hogy a vegetáció előremegy. Tengeri
ültetés még nincs befejezve. Gabonáüzlet csekély
forgalom mellett szilárd irányzatú, gazdák várnak
az eladással.

Győr. Kilátás van arra, hogy a visszamaradt
őszi vetéseket a meleg idő hamarosan helyrehozza
A tengerivetés a befejezéséhez közeledik.

Kaposvár. A vetési munkálatok annyira előre-
haladtak, hogy már csak a czukorrépa és a mag-
tengerik egy része vetetlen. A tavasziak szépen
kikeltek.

Kassa. Az őszi vetések a rossz időjárás kö-
vetkeztében nagyon visszamaradtak, a tavaszi mun-
kálatok ennek következtében szinte jelentékenyen
hátráltatva vannak.

Léva. Az időjárás a mezei munkálatokat há-
ráltatta. Minden nagyon lassan fejlődik, a fák még
nem virágoznak, a szőlők nem hajtanak, az őszi
vetések nagyon gyengék, nem fejlődnek, tavasziak
szépen kikeltek, minden meleg időt kíván.

Nagykanizsa. Többszöri hideg eső nagyon
visszatartotta a vegetációt, a gazdák panaszkod-
nak is, hogy a vetések inkább visszafejlődnek és
ha hamarosan meleg időt nem kapunk, gyenge ter-
mésre számíthatunk. A répat helyenként másod-
szor kell vetni. A mezei munkák nagyon összetor-
lódtak.

Nagyvárad. Meleg hiányában a vetések lassan
fejlődnek. Az ősziekben nem sok javulás tapasztal-
ható. Az ősziekben a téli fagy s több helyen
rovarkár számottevő kárt okozott.

Nyitra. A buza állása jónak mondható, ellen-
ben a rozs és a lóhere igen ritka s most csak
száraz és meleg időre van szükség, hogy a veté-
sek tovább fejlődhessenek s a répa, burgonya ve-
tése és a tengeri ültetése körüli munkálatok befe-
jeződhessenek. A buza és rozs s a tengeri ára
emelkedett, mert a kereslet nagy, a hozatal
csekély.

Nagyszombat. Az időjárás a mezei munkálatok-
kat nagyon hátráltatja. Az őszi vetések utóbbi
időben javultak kissé, a búzát több helyen kiszánt-
ították. A takarmánykészlet kifogyott, a legelők
pedig rosszak.

Pancsova. A buza vetés az utóbbi meleg nap-
ok folytán szépen fejlődött. Ugy látszik, hogy a
sok panasz túlzott volt. Mondhatni, hogy átlag
csak öt százalék lón kiszántva, amiért azonban
kár volt. A tengerivetés e héten be lesz fejezve.

Zalaegerszeg. A folytonos esőzés miatt az
összes mezőgazdasági munkálatok szünetelnek.
Több helyen még a szemes terményeket sem tud-
ták elvetni. A burgonya- valamint a tengerivetés
szintén szünetel. Az időjárás hűvös, a növényzet
fejlődésében erősen vissza van maradvá

Az intézet egésznapnyitva

járadék 99.25, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.50, Osztrák hitelintézeti részvény 208.—, Osztrák-magyar államvasut 146.30, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20445, Bécsi Bankverein 133.30, Villamos részvény 157.80, 3 százalékos magyar kölcsön 79.25, 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.80, Osztrák koronajáradék 98.30, Magyar koronajáradék 94.15, Osztrák-magyar bank 126.30, Déli vasuti részvény 24.—, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 84.95, Párisi váltóár 813.25, Union bankrészvény —, Alpesi bányarészvény 297.—, Szilárd.

Hamburg. (Zárlat.) május 3. 4/2 százalékos ezüstjáradék 99.60, Sorsjegy 153.—, Déli vasut 24.10, 4 százalékos Aranyjáradék 99.10, Osztrák hitelrészvény 208.30, Osztrák-magyar államvasut 146.20, Olasz járadék 102.50, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.30, nyugodt.

London, május 3. Angol consol 85.87.

Páris, május 3. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.17, Osztr. aranyjáradék 98.—, Magyar aranyjáradék 95.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 488.—, 4 százalékos Olasz járadék 102.35, Déli vasut elsőbbségi kötv. 332.—, 5 százalékos Marokkói járadék 522.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 92.40, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 90.25, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 499.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. 452, 4 százalékos spanyol járadék 94.25, 4 százalékos unifikált török jár. 94.75, Török sorsjegy 152.—, Török dohányrészvény 440, Osztrák földhitelintézet 11.44, Osztr. Länderbank 476.—, Magyar Jelzálogbank 522.—, Banque de paris 1520, Banque Ottomane 708.—, Osztr. magyar államvasut 736.—, Déli vasut 142, Meridionalvasut 740.—, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 698.—, Rio Tinto 24.81, Sucrerie d'Egypte 47, Tula 466.—, Thomson Houston —, Urikanyi köszén 148, Chartered 37.50, De Beers 668, East Rand 109.50, Jagersfontein 104, Transvaal Consols 244.—, Transvaal Land Company 5625, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.59, Váltó német piacokra (rövid) 122.87, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1.04.—, Olasz aranyváltó (rövid) 7.32, Váltó Svájcra 7.32, Csek Londonra 251.55, magánkamat/fáb 35.16, nyugodt.

ÚZLETI TUDÓSÍTÁSOK.
Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, május 3-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér. Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 138—140 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 139—141 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 140—142 fillér.

Szerbiai: nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1907. évi május 1. napján volt készlet 28171 drb., 1907 május hó 2. napján felhajtott 329 darab, 1907 május 2. napján elszállított 260 darab, 1907 május 3. napjára maradt készletben 28240 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, május 3. (Hiv. tud.) Tegnapról maradt 333 darab sertés, 11 darab süldő, — darab malacz, összesen — darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Mai napi felhajtás 835 darab sertés, 30 darab süldő, — darab malacz, összesen 1168 darab sertés, 41 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 943 darab sertés, 35 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 225 darab süldő, 6 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül 108.—110.— korona, II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig 100—108 korona, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — korona, ételsuly levonással 136—148 korona, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — korona, ételsuly levonással 136—148 korona, könnyű 220 kg.-ig 88 — korona ételsuly levonással 140.—147.— korona. Belföldi süldő 106—120 korona. Horvát süldő 108—112 korona. A vásár közepes, az árak változatlanok.

Élelmi cikkek.

Budapest, május 3. (A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezte jelentése.)

A múlt napok üzletmenete folytatódott, elég élénk volt. Vágott baromfi, leölt borju és hizott

sertésus könnyen elhelyezhető s így ezek beküldését a gazdaközönségnek figyelmébe ajánljuk. Különösen ajánlatos a spárta felkúldése, mely előnyös árak mellett helyezhető el. Ezen cikket kötés mellett nagyobb mennyiségben is használhatjuk. Burgonya (fehér, rózsás és sárga) vagon-tételekben nyer elhelyezést. Hagyma még mindig eladatlan. Tojáskat a külföld csak alacsonyabb áron vásárol s így az lanya irányzatú.

Mai árak:
Husneműk: Helybeli marhahus hátulja 70—146 K, eleje 64—120 K, vidéki borju bőrből hosszan mérve sulylevonás nélkül 110—120 K, helybeli borjuhús 130—140 K, sertésus szalonnával 98—144 K, lehuzott sertés 128—150 K, szalonna friss 130—146 K, szalonna sózott 132—140 K, szalonna füstölt 136—148 K, olvasztani való 130—144 K, háj 156—160 K, sertészsír 152—156 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.60—1.80 K, hazai sonka 1.50—2.00 K, szalámi —.—3.80 K.

Vad: Öz 1.60—1.80 K, szarvas —.— K, vaddisznó —.— K kg.-ként egészben, nyul —.— K, fogoly —.— K, fácán —.— K, szalonka —.— K, vadruca 1.80—2.00 K darabonként.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 2.00—3.60 K, sütni való 2.40—4.00 K, kappan 5.00—6.60 K, kacsasóvány —.— K, liba fiatal —.— K, lud hizott 12.—16.— K, tyuk 2.80—4.— K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.30—1.50 K, hizott rucza 1.50—1.80 K, hizott pulyka 1.30—1.70 K, leves-1.40—1.70 K kg.-ként. Pulard 1.60—3.20 drbként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.40—2.90 K, II. 2.—2.30 K, főzővaj (köpült) 1.50—1.80 K, tehéntúrós 24—40 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 5.—6.— K, rózsás 3.60—4.— K, fehér 3.—3.60 K, kifli 10.—14.— K, vöröshagyma makói: 3.—4.— K, közönséges hazai 2.—2.80 K, fokhagyma 24.—32.— K, 100 kgkint. Spárta közép 1.60—2.70 K, leves spárta 1.—1.50 K kg.-ként.

Vegyerárak: Bor és szeszes italok minőség szerint különféle árakon értékesítünk. Méz 1.10—1.20 K kg.-kint. Lencse (erdélyi) 58—70 K, bab apró 16—24 K, nagyszemű 16—24 K 100 kgkint. Szegedi szappan 60—70 fillér kgkint. Tojás bácskai 66.— K, apróbb áru 64—65 K, eredeti ládakban (1440 drb).

Gyümölcsfélék: Szőlő —.—, Chasselas —.—, Passatuti —.— fillér kg.-kint. Alma válogatott elsőrendű áru (arany parmen, ranett, Jonathan, Törökbalint, batul stb. —.— K, másodrendű —.— K. Körte elsőrendű —.— K, másodrendű —.— K métermázsánként.

Szerkesztői üzenetek.

K. I. Kecskemét. Igaz sajnálatunkra, de ez ügyben csak a földművelésügyi minisztérium statisztikai osztálya adhat felvilágosítást. T. i. csak ott tudhatja meg, mely városban, s községben van a minisztériumnak tudóstója. Az tény, hogy e tudóstók jelentései alapján — amelyek rendszeresen teljesen megbízhatók — állítják össze a vetések állapotáról szóló jelentést.

D. A. Komárom. Tözsdei rovatunkat kizárólag szakemberek írják, olyanok, akik az egész napon át a tözsdén vannak elfoglalva. Külön tudósítónk van az értéktözsdén, s külön tudósítónk a gabonatózsdén. Természetesen nagyon szívesen vesszük, ha az ottani környék mezőgazdasági állapotáról néha-néha jelentést tesz lapunknak. Ezért már előre is köszönet.

S. P. Debreczen. Arról igazán nem tehetünk, ha a miniszteri szaktudósítók ilyen értelemben referálnak. Ez ellen már többször felszólaltunk, de sajnos, eddig eredménytelenül. Legközelebb, mielőtt erre alkalom nyílik, kívánságának a legnagyobb készséggel teszünk eleget.

K. A. Fehérvár. Ez ügyben az utolsó szó a kereskedelemügyi minisztérium illeti meg. Hozzá kell felelőbeznünk. Hogy eredménytelenség fog-e az járn, arra nézve igaz sajnálattal választ nem adhatunk.

S. E. Kiskunmajsa. Állami kedvezmények ügyében legezészerűbb, ha a kerületéhez illetékes kereskedelmi és iparkamarához fordul. Annnyit azonban mondhatunk, hogy tudomásunk szerint a kereskedelmi miniszter csak olyan cikkek előállításához nyújt támogatást, amelyekből a hazai előállítás nem fedezi a szükségletet, azaz, amely cikkből igen nagy a külföldi behozatalunk.

S. S. Tarzsa. Kérélmének örömmel teszünk eleget. Ugyanis utána járunk a dolognak s legközelebb részletesen megírjuk, hogy hol vannak az országban ipariskolák.

F. László Finne. Ha a csendes, lelki élet, a néma, de annál megrázóbb tragédiák mindennapi és jól megírva mégis oly ritka történeteit szereti, a norvég és a dán írókat ajánljuk. A modernnek közül első sorban *Geberstam* könyveit. Francia, vagy igen jó német fordításban is megkaphatja bármely könyvkereskedés útján.

Dr. B-b. Igen nagy reklámot csaptak mellette, de a jószágáról személyesen meggyőződést nem szereztünk s így jó lélekkel nem is ajánlhatjuk. Tessék kipróbálni.

P-pl. Arra a színházi estre bátran elviheti a hugát is, igazi gyönyörűsége lesz úgy a darabban, mint az előadásban. Legjobb színház után. Könyvalakban is megszerezhető.

L. K. Sopron. Igen hosszadalmas eljárás és mégis igen keves az eredménye. Talán valamelyik vegyészeti hivatal megmondhatná.

R. D. Erre nem vállalkozhatunk.

G. L. Szolnok. Pályaválasztás dolgában, legnagyobb sajnálatunkra, nem adhatunk tanácsot. Csak általánosságban jelezzük, hogy válaszsoron reális, gyakorlati pályát és ne szaporítsa a szellemi proletárok számát. Ne restelje a műparosi, tanult kereskedői pályát, mert a boldogulás valószínűsége ezen a téren nagyobb, mint az ugynevezett lateiner-pályán.

R. M. Jászberény. Arra a kérdésére, hogy mikor lesz választás és hogy a jelenlegi kormány meddig marad uralmon? Válaszunk az, hogy a kérdés megfejtésére pályázhatik bárki.

S. G. Brassó. Ha sérelmet szenvedett, forduljon panaszbeadvánnyal direkt az illető szakminiszterhez.

O. I. H.-Csucs. A kértett könyvet megrendelheti Singer és Wolfner könyvkiadó cégénél (Andrássyut 10. sz.)

Opera látogató. Az operaházban e hó közepéig lesznek előadások, de az évad berekesztésének napja még nincs megállapítva. Az idei évad megnyitásának ideje iránt sem határozott még az igazgatóság, de valószínűleg szeptember közepéig tart majd a szünet.

Debreczeni előfizető. A Nemzeti Zenedében a zongora-tanfolyam 9 évig tart. Ha a gyermek már tanult otthon hosszabb vagy rövidebb ideig, akkor a felvételek alkalmával vizsgát kell tennie és ennek eredményétől függ, hogy melyik osztályba sorozzák. A beiratások augusztus végén és szeptember elején vannak.

Laikus zenekedvelő. Szinfónia elnevezés alatt olyan zenekari művet értünk, amelynek a szerző szigorúan alkalmazkodik a szonáta-alakhoz. Az tehát nem egyéb, mint zenekarra írt szonáta. Ezzel szemben a szinfonikus zeneköltemény nincsen ilyen szigorú formához kötve és a szerző szabadon zenésít meg vele rendszert valamely poetikus tárgyat.

VIZÁLLÁS.

május 2. május 3.			május 2. május 3.		
m é t e r			m é t e r		
Ina	Shäding	2.06 1.88	Tisza	M.-Sziget	1.30 1.10
Duna	Passau	4.37 3.94		Tekehaza	2.— 1.87
	öz	1.84 1.46		V.-Namény	0.— 5.52
	cs	2.14 2.76		Tokaj	6.93 5.88
	Pöszony	4.15 4.94		Tiszafüred	5.84 5.90
	Komárom	5.67 5.46		Szolnok	6.44 6.40
	Budapest	5.69 5.51		Csongrád	6.82 6.76
	Paks	5.27 5.35		Szeged	6.92 6.91
	Mohács	5.70 5.90		T.-Becse	5.89 5.54
	Gombos	0.— 5.88		Titel	5.63 5.82
	Ujvidék	5.07 5.00	Óndava	Hoór	0.30 0.22
	Pancsova	6.42 6.40	Tapoly	Bátfia	0.72 0.80
	Orsova	5.84 5.74	Bodrog	Ladmész	4.92 4.90
	Morva	3.— 3.01	Sajó	Zsóna	2.37 2.30
Vág	Zsolna	1.50 1.72	Hernád	R.-Németi	0.96 0.94
	Trencsén	1.10 1.24	Berettyó	Margitta	1.44 0.88
	Szeged	1.63 1.62	B.-Ujfalva	B.-Ujfalva	2.12 1.88
	Rába	Szt.-Gotthárd	Kőrös	Csucs	0.74 0.70
	Sárvár	1.10 0.87		N.-Vérad	0.— 0.80
	Győr	5.02 4.81		Belényes	0.83 0.85
	Várasd	1.98 1.98		Tenke	0.72 0.58
	Zákány	1.18 0.98		Gurahonc	0.66 0.64
	Bárcs	2.38 2.33		Borosjenő	0.50 0.40
	Eszék	3.88 3.80		Békés	4.20 4.05
	M.-Szerdah.	1.96 1.70		Gyoma	5.80 5.64
	Zágráb	2.04 0.—	Maros	Gy.-Fehérvár	1.86 1.70
	Sziszek	6.72 6.87		Branyicska	2.10 2.18
	Mitroviza	6.69 6.71		Soborsin	0.— 0.—
	Décs	1.48 1.17		Árad	0.48 0.76
	Szatmár	3.18 2.82		Makó	1.96 2.22
	Kraszna	N.-Majtény		K.-Kostély	1.40 1.89
	Latorea	Munkács		Kiszető	1.02 1.—
	Laboreza	Homonna		Temesvár	0.28 0.22
	Ung	Perecseny		Becskerék	1.72 1.70

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 3.

Kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Kacsóh Pongrácz budapesti VIII. ker. állami főgimnáziumi tanárt az éneknek, mint középiskolai rendkívüli tantárgynak tanítására képesítő budapesti vizsgáló bizottságba az 1907—1910. évekre terjedő hatályval rendes taggá, Tirkanics József és Mező Erzsébet okleveles tanítót, illetve tanítónőt az avasújfalui állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé, Lendi Ferenc okleveles tanítót az ombuzi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Krespay Ágoston okleveles tanítót a szilágykövesdi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Vágó Margit okleveles tanítónőt a sátorlajaujhelyi állami népiskolához rendes tanítónővé, Csécs Piroska okleveles tanítónőt a nyárad-szeredai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Madarász E. Andor okleveles tanítót a rudolfsnádi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Bibó Endre okleveles tanítót a hódmezővásárhely-tanyai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Haasz Anna Karolina okleveles kisdédvönőnt a mártónházai elemi kisdédvönődhoz kisdédvönőnt, — a kereskedelemügyi miniszter az állami munkásbiztosítási hivatalhoz Jung Antal miniszteri számtanácsost fősámtanácsossá, Maron Alajos miniszteri számvizsgálót számtanácsossá és Pitze Lajos miniszteri számlellenőrt számvizsgálóvá, ifj. Kolozsváry László végzett joghallgatót a vezetése alatt

TÖRÖK szerezésje ÖRÖK!

Kendelje meg a NEVE mellett álló SZERENCSESZÁMOT! A véletlen nagy szerepet játszik az életben és éppen a szerencsés véletlen folytán könnyen megtörténhetik, hogy...

Table with columns for names and numbers. Includes names like Ádám, László, Károly, etc., and numbers like 4000, 12345, etc.

Egész sorsjegy 12 korona, fél sorsjegy 6 korona, negyed sorsjegy 3 kor., nyolcad sorsjegy 1 kor. 50. Török A. és Tisa Központ: IV., Szervita-tér 3/n. saját palotánkban.

INEZ.

— Regény. — 3. lrt: Skram Amália.

Flemming hallgatag volt és zavart, Inez pedig azt gondolta: Isten tudja, hogy fogunk szórakozni! — Csak nem sajnálja, hogy itthon maradt? kérdezte aztán angolul, miközben egy pillanatra a vállán át visszanezett.

szabadította magát és a kezét nyújtotta. Végre lejutottak a vízhez, a barlang csak néhány méternyire feküdt a parttól. — Ugy-e bár, itt minden oly gyönyörű szép? — kiáltotta Inez, miután belépett a boltozatos barlangba, melynek falai csiszolt márványnak látszóttak.

mennyire hasonlít egy vízben evickélő krokodilushoz! Persze sokkal erényesebb, sem hogy szamarháton lovagoljon. A férje pedig örül, ha elszabadulhat. Nem gondolja, hogy ez az aszszony utálatosan csunya? — Még nem figyeltem meg, hogy milyen, felelte Flemming.

Vertical table on the left margin with columns for 'Csapatok min', 'Hőmérséklet', 'max', 'min', and 'ny'. Contains numerical data.

Tisztaság!

Egészség!

ZÉRO

Szab. higiénikus

KLOZETVATTA

Végbél, aranyér,
cukorbetegnek,
gyermekágyasoknak,
csecsemőknek

nélkülözhetetlen.

Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „Zéro” használata, mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

Meggátol minden horzsolást és infekciót
Használatban olcsóbb a papírnál!

Kapható mindenütt!
ZÉRO szab. vattaárugyár BUDAPEST

Telefon 87-52.

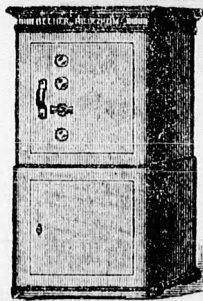
Telefon 87-52.

Eza divat- FELÖLTŐ!

Hazai, valódi angol- és
skótszövetből
minden színben, **24 K**
60, 50, 40, 30 és **24 K**
Méret után elsőrendű
elkészítéssel 10 K-val
több.

KOCH Testvérek
Budapest
legnagyobb
férfi-, fiu-
és gyer-
mekruha-áruház
Károly-körút 26.
Öltözködési almana-
chunkat ingyen és bér-
mentve küldjük!

Pénzszekrények

egy darabból álló köpennyel legelőnyösebben besze-
rezhetők.

BECHER ÉS HILDESHEIM

cég pénzszekrénygyártásának és trezorépítéstechnikai
magyarországi vezérképviseletének:

NEY és EPSTEIN cégél, BUDAPEST, VI.,
Képviselek minden városban keresetnek. Podmaniczky-u. 4.

ARJEGYZÉK ÉS TERVEK DÍJMENTESEN.

Régi szerkezetüket csereképen átveszünk.

KÜLÖNFÉLÉK.

Álmodás.

Itt ülve némán, elmerengve
Az óra ketyegését hallgatom.
A lelkem száll a végtelenbe...
És álmodom — csak álmodom.

Utánad rezdül lelkem hurja
Sóvárgó lázban feszül, megremeg...
Fátyolt borítva vesztett multra
Jövendőt építék — neked.

Egy mesebeli tündérváratnak,
Csodás országnak kellő közepén,
Hová bu, könyvek nem követnek
— Titkon ott építgetek én.

Kő-köre épül lankadatlan;
Irigy tömeg munkámba nem vegyül...
A hétköznapi vásár-zajban
Magamara hagynak — egyedül.

S ha akad köztük egy jó lélek,
Még számalom is bőven jut nekem...
S nem látják, hogy én nem cserélek
Senki fiával ideleinn.

Mert hogy ha némán elmerengve
A tűnő perczekeket számlálgatom,
Ha kalandozva végtelenbe
Az új tavaszt megálmodom, —

Ilyenkor úgy betölti lelkem
Egy büszke, daczos gondolat:
Kétfőknél még a tündérváratban
Sem lesz majd senki boldogabb!

Keblovsky-Mayer Lajos.

(Izgalmas perczekek.) Mult vasárnap rendkívüli
eset tartotta izgalomban a párizsi Apollo mulató-
hely közönségét. A változatos műsoron többek
közt a Rozin-nővérek is szerepeltek, kik egy sod-
ronyon lejtettek át egy oroszlan-ketreczen. A ket-
reczen két hatalmas abesszíniái oroszlan volt el-
zárva. A mult vasárnapi előadásán, amikor a nő-
vérek éppen a ketrecz fölé értek, a sodrony elsza-

kadt és a két leány az oroszlanok közé zuhant.
A fenevadak retentő dühvel akartak rájuk ro-
hanni, de e végzetes pillanatban a ketreczbe ro-
hant Wood állatszelidítő. Ez a csodás ember,
fegyver és korbács nélkül, csak pusztá
tekintéssel sakba tartotta a felbőszült oroszlanokat,
míg a leányok a ketreczből kimenekültek. Szeren-
csére apróbb zuzódásokon kívül egyéb bajuk nem
történt. Wood állatszelidítőt mikor a ketreczből
kilépett, a közönség élénk óvációban részesítette.

(Halálmegvetés.) Tortona ostrománál történt,
hogy a parancsnokoló tábornok megbizta Carey
Róbert kapitányt, egy nápolyi szolgálatban álló
tisztet, hogy embereivel egy hadállást feltétlenül
megszálljon. A parancs kiadása után a tábornok
suttogva szólt a tiszthez:

— Uram, Isten önnel, tudom, hogy hős ka-
tona, ezért biztam önre ezt a feladatot. Bizalmasan
azonban elmondom, hogy az ellenség azon a hely-
lyen, melyet megszállt, aknát fog felrobbantani.

Carey szótlanul meghajlott és embereit a ki-
jelölt hadállásba vezette. Itt teljes nyugalommal
helyezte el katonáit, azután tábori kulacsából meg-
töltött egy poharat borral és a következő szavakat
mondta:

— Ezt a pohár bort azokra ürítem, kik itt
fognak hősi halált halni.

Szerencsére Tortona kapitulált, még mielőtt
az akna felrobbantásával megbizott katonák rom-
boló munkájukat elvégezték volna.

(Lefőzés.) Nemrégiben több állattenyésztő uta-
zott Galvostonból hajón a Bayon torkolatáig. Ut-
közben a nagy szárazságról beszéltek, mely egész
Texas termését tönkre tette. Az utasok egyike a
társalgás folyamán kijelentette, hogy az ideai szá-
razság voltaképpen nem is oly nagymérvű.

— Az volt az igazi szárazság uraim — mondta
nagyözölőleg — amikor a Brazos folyó vize any-
nyira kiapadt, hogy kivágott cipőben mentem
rajta keresztül.

Az semmi — szólt közbe egy másik, mikor
én husz év előtt lehajóztam a Patomac folyón,
nem láttuk a partot, akkora porfelhőket vertek
fel a hajó kerekei. Az volt aztán az igazi szá-
razság.

(Moszkva Nagy Péter idején.) Különös állapotok
uralkodtak Moszkvában Nagy Péter idején. Erről
tanúságot tesz egy Bruce nevű skot emlékkönyve,

ki 1710—1722-ig szolgált Nagy Péter testorsé-
gében. Egy napon — írja többek közt Brunce —
nagy tűz ütött ki Moszkvában, mely egy szegény
iparos házat is veszélyeztette. A szegény ember,
hogy házat a tüztől megóvjá, a lángok elé tartotta
Szent Miklós képét. Mikor azonban a lángok
mégis felgyújtották házát, dühében a tűzbe dobta
a szentképet. Erről tudomást szerzett a csár
és rettenetes haragjában tűzbe dobatta az ipa-
rost. Hasonlóképp járt egy orvos is, ki szintén
egy Szent-Miklós képet égetett el. A kegyelmet
nem ismerő cár büntetésképpen egy kemenczében
sütette meg a szerencsétlen embert. Három asszonyt,
— kik férjüket gyilkolták meg — nyakig a földbe
ástak, ahol 9—11 napig kinlódtak, míg élen-szom-
jan meghaltak. Sokkal kegyetlenebbül jártak el
azonban a rablók ellen, akik akkoriban nagyban
veszélyeztették Moszkva közbiztonságát. Ezeket a
czár parancsára oszlopokhoz szegezték, ahol na-
pokig kinlódtak. Gagarin herceget, ki vezére volt
egy egész rablóbandának, a szenátus parancsára,
egy ötven öl magas akasztófára huztak fel és ott
hagyták, míg teste darabonként szakadt le. Érde-
kes bánásmódban részesítette Nagy Péter a hadi
foglyokat. Legtöbbjét saját hadseregébe soroztatta.
Harminczat azonban, kik nagy természetűek által tűn-
tek ki, felöltöztette porosz granátosnak és Nagy
Frigyesnek ajándékozta, kit a czár tudvalevőleg
nagyon tisztelt.

(Egy fősvény fejedelem.) A történelem I. Frigyes
Vilmost tartja a legfősvényebb fejedelemnek. Pedig
ő valóságos pazarló volt. I. Vilmos hesseni vá-
lasztó fejedelemhez képest. Fősvénysége kiterjedt
még a háztartás legaprólékosabb részleteire is.
Megtörtént egyszer, hogy a konyhaszámlát ter-
jesztették eléje és a fejedelem, gondos áttekintés
után, a számlában feltüntetett citromszeleteken
akadt meg. A zsupori fejedelem előbb keményen
össze szidta a szakácsot, aztán sajátkezüleg rá-
írta az étlapra „máskor jó lesz sárga répa is.
Ennek a fősvénységnek köszönhetette I. Vilmos vá-
lasztó fejedelem rengeteg vagyonát, mely tudva-
levőleg alapját képezte a Rotschildok vagyoná-
nak is.

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1907. május 4-én.

Nemzeti Színház

A velencei kalmár.

Színmű 3 felvonásban. Írta Shakespeare. Fordította Radó A.

Velencei doge Hotényi Nadai B. Aragoni Mihályi Antonio Beregi Gratiano Pethes Soalano Bónis Liarino Kurthy Lorenzo Odry Shylock Iványi Tubai Hajdu Lancelot Gobbo Rózsahegyí Öreg Gobbo Gabany Thuránszki Selerio

Kezdeté 7 órákor

M. kir Operaház

Mignon

Rogányes opera 3 felvonásban Zenéjét szerzte Thomas A. Szévegés Goethe: „Molter Vilmos tanuló évei” című regénye után Írta: Carré és Barbier. Fordította Ormay F.

Molter Vilmos Arányi Leohario Takács Laertes Mihályi Fridrik Falóczyás Jarno Hegedűs Mignon Arnoldson Sigríd Phlilne Sándor E

Kezdeté 7 órákor.

Népszínház

Zárva

Vígyszínház

Az ördög.

Vígjáték 3 felv. Írta Molnár F. Az ördög Hegedűs Jolán Varsányi, János Fenyvesi Elza Gazi M. Czinka Hegedűsnő András Győző László Szerényi

Kezdeté fél 8 órákor.

Uránia Színház

Az élet komédiája.

Kezdeté fél 8 órákor.

Királyszínház

Tüskerözsa.

Operett 3 felvonásban. Írta Marlos K. Zenéjét szerz. Jacobi V

Személyek

Lóna-Szendile Fodák S Ribarcz Németh Adorján Körmey Murza Khan Rátkai Haidó Ötvös G. Várán Sziklai Demeter Csizsér Juszuí Körmendy Magyar harcosz Tarnai Tatar hírnök Z. Molnár

Kezdeté fél 8 órákor.

Magyar Színház

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban. Írta Leon és Stola Zenéjét szerzött László Forász

Zéta, montenegrói követ Papie Valenciuo-felcségo A gnelli J. Danlovics gróf Ráthonyi Glavari Hanna Szvorz Bosillon Camil Bálint B. Boodanovics Abonyi Szyvlano, a felesége Tallian A Praskovia Orley K. Kromow Kóváry Olga, a felesége Szentgyörgy Raoul de St Brioché Bezeródy

Kezdeté fél 3 órákor

Föv. Nyári Színház

Boccaccio.

Nagy operetta 3 felv. Írták: Zell F. és Genée E. Fordította: Evva Lajos, zenéjét szerzött: Suppé Ferencz.

Kezdeté fél 8 órákor

Apollo színház

(Népszínház-u. 1-3)

Czigánykaraván Chikago környékén Pörüljárt lopkegyűjtő tanár. Amerika (Északletke az Újvilágból) Zepplin gróf kormányzóhoz íg hűfője.

Babatündér.

(Szécsény). VÁlogatott részek a hasenlő című operából. Legújabbban érkezett szenzációs újdonságok Kezdeté délután 5 óratól, folytatólag 6 óráig.

Cirkusz Beketow

Városliget.

Ma este 8 órákor.

I. Nagy High Life

Előadás

Az egész új műsorral.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD

zeneművész.

JEANETON ELSA

énekesnő.

BRONN JAQUES

legjobb táncmuzorista.

BERMONY MINA

előadó művész.

LES LATOURES

opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Pályolyok! Fenntartott kelyek!

Kezdeté 8 órákor.

BLAUNER VICTOR

műbutor-asztalos Bpest, Teréz-körút 23. Saját készítményű modern stíjű butorok a legújtanosabb árakbaú és szelid kivitelben kaphatók.

Butorok saját tervezetek után készíttelnek.

VALÓDI ANGOL

férfi zephir ing fehér puha vagy pique mellű ing K 4.50

REDLICH J. LIPOT

uri és női-dívat áruházában

VI., Andrássy-út 58. sz.

Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltenek. — Mog nem felelő árú kicserélek.

SCHMIDT M

szűgyártó, nyerges és bőrdoboz Budapest, VIII., Rákóczi-út 26. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovaglő-szerszámjait. Mindenemű utazó és kézi bőrdoboz, pénz, szivar, cigarettá stb. tárczáit. — Árjegyzék bérmentve.

Menyasszonyi kelengyék

— 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. — Nagy raktár női és férfi fehérneműek és pongyolákban. Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vászon raktárában IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más gyártmány még sem közelítheti, részletfizetésre is legmesszebb menő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, oltorák, okarinák stb. olesón, legjobbak. Kiküldetve olismert jó munkáért Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula a. kir. szabadalm. hangszorgyára Budapest, VIII., ker., Fáyóczy-út 77 TELEFON 58-20.

Zongorák és PIANINOK

Városliget.

Ma este 8 órákor.

I. Nagy High Life

Előadás

Az egész új műsorral.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCZA 77.

1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD

zeneművész.

JEANETON ELSA

énekesnő.

BRONN JAQUES

legjobb táncmuzorista.

BERMONY MINA

előadó művész.

LES LATOURES

opera parodisták.

azonkívül a 24 számból álló fényes

májusi műsor.

Pályolyok! Fenntartott kelyek!

Kezdeté 8 órákor.

BLAUNER VICTOR

műbutor-asztalos Bpest, Teréz-körút 23. Saját készítményű modern stíjű butorok a legújtanosabb árakbaú és szelid kivitelben kaphatók.

Butorok saját tervezetek után készíttelnek.

VALÓDI ANGOL

férfi zephir ing fehér puha vagy pique mellű ing K 4.50

REDLICH J. LIPOT

uri és női-dívat áruházában

VI., Andrássy-út 58. sz.

Vidéki megrendelések utánvét mellett eszközöltenek. — Mog nem felelő árú kicserélek.

SCHMIDT M szűgyártó, nyerges és bőrdoboz Budapest, VIII., Rákóczi-út 26. sz. Ajánlja saját gyártmányú kocsizó- és lovaglő-szerszámjait. Mindenemű utazó és kézi bőrdoboz, pénz, szivar, cigarettá stb. tárczáit. — Árjegyzék bérmentve.

Menyasszonyi kelengyék

— 500 koronától feljebb, a legszolidabb kivitelben. — Nagy raktár női és férfi fehérneműek és pongyolákban. Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vászon raktárában IV., Kossuth Lajos-utca 11. sz.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangját, hangtartását más gyártmány még sem közelítheti, részletfizetésre is legmesszebb menő jótállással kaphatók. Fonográfok, gramofonok, hegedűk, fuvolák, oltorák, okarinák stb. olesón, legjobbak. Kiküldetve olismert jó munkáért Árjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula a. kir. szabadalm. hangszorgyára Budapest, VIII., ker., Fáyóczy-út 77 TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen küld

Mogyoróssy Gyula

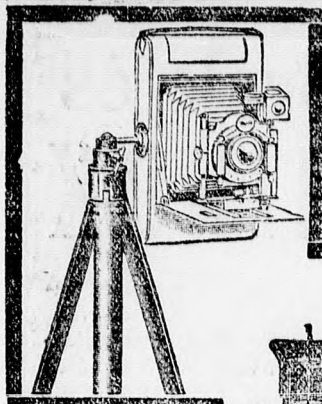
a. kir. szabadalm. hangszorgyára

Budapest,

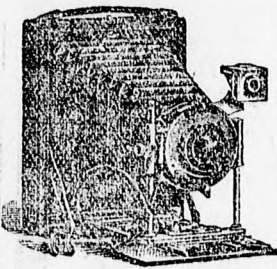
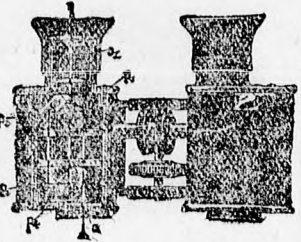
VIII., ker., Fáyóczy-út 77

TELEFON 58-20.

Arjegyzéket ingyen kü

Csekély havi részletre

**AUFRECHT ÉS
GOLDSCHMIED**
fényképezési osztálya
BUDAPEST
VI., Eötvös-utca 32. sz.

Tessék kérni
képes fénykép
v. látcsó ár-
jegyzékünket.

B U T O R
Központi vagy részletfizetésre legátányozabb áron
EHRENTREU és FUCHS testvéreknek
Budapest, VI., Teréz-körút 3F. sz.
Telefon 82-59.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

958. sorozat **Hon** 028. szám
Polgár Sándor
m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kötszerész
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
kötés ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 15% az az tisztelet
százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti
F. Bergerand fils
párisi különlegességek
Gószereket gyártó gyárból. Kimerítő ké-
pes árjegyzék díjmentesen zárt leveleiben
küldelék.
Kivágatott az „Egyetértés”-ből. 25705.

Első Alföldi Cognacgyár Részv.-Társ.
és szeszfinomító gyár Kecskeméten.
Legfinomabb különlegességei:
Radial-elixir
48-as likör
Menyecske likör
Barackpálinka
Kecskeméti és gyomorkeserű
Alföldi sósbórszesz
Mindenütt kapható

Nevelőnőket
bonneokat gyermeknevelő-
nőket ajánl és elhelyez
nyári idényre is **Halmi**
Celestine Budapest,
Gyár-utca 18. sz. Telefon.

Pénzkölcsönt
budapesti és környékbeli,
házakra, telkekre, építkezé-
sre, örökségekre, vidéki
földbirtokokra. Tisztviselő-
kölcsonőket 5-15 évi amor-
tizációra. Személyhitel
minden állású egyéneknek
kezes nélkül, olcsó kam-
mat mellett, meglevő drága
kölcsonőket konvertálók
**Általános Hitelfor-
galmi intézet**
Rákóczi-ut 36. Válaszbé-
lyeg. Díjazás utólag. 25580

**CSÚZ, KÖSZVÉNY,
ISCHIAS és ISZADMÁNYOK
ESETÉIBEN**
PÖSTYÉN
60°C MELEG KÉNES
ISZAPFÜRDŐIT
AZ ORVOS IS KÉLVEN AJÁNLIJA
PROSP. A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

„THE GRESHAM“
Életbiztosító-társaság Londonban
Alapított 1848-ban.
Magyarországi fiók Budapest
V., Ferencz József-tér 5-6.
Saját palotájában.
Vagyon (1905. dec. 31-én) K 223.817.030.68
Ervényben levő biztosí-
tásai (tőkeösszeg) — € 580.000.000.—
Díjtartalék — € 218.834.912.87
Biztosított feleknek klí-
zettelett — € 515.033.924.85
1905. évi díj (és kamat)
bevétele — € 32.677.080.71
A magyarországi üzlet
magyar értékekben el-
helyezett díjtartaléka € 25.661.546.08
A magyarországi igazgatótanács:
Gróf Andrássy Géza, v. b. t. t. orsz.-gyűll
képviselő, elnök.
Gróf Batthyány Jvadar, orsz.-gyűll. képv
Gróf Benyovszky Sándor, orsz.-gyűll. képv
Gróf Karátsznyi Jenő, v. b. t. t. országgy.
képviselő.
Simon Jakab, a tőzsdetanács alelnöke.
Igazgató: Igazgató:
Beckett A. Reginald. **Czövek Jenő.**

Hol keressük a LEGJOBB POWDERT?
Kérjünk **MÜLLER J. L.-féle**
Blaha Serail Poudert
BLAHA LUJZA (báró Splényiné) szimtvész nő legkedvencebb arisztokrata. Vala-
mennyi arcor legjelesebbé egy nappalra, mint este, tekintélyek által megvizsgálva. v.
tisztának és tökéletesen ártatlannak találtatott. Mint piperezzék nélkülözhetetlen, az
arcbőrtök a legyöngédebb fehérséget, ifjúkori üdéséget, szépséget és rozsapirt kölcsonőz.
Egy doboz ára 60 krajczár. Nagyobb doboz ára 1 forint.
GREME POMPADUR
Összeköttetésem folytán sikerült a világhírű és föllötté halásos „Greme Pompa-
dur” egész eredeti tisztaságban és erejében összehálanom. Es ezen szer, melyvel a bir-
neves Pompadur asszony egész agg koráig fenn tudta tartani csodaszépséget, anélkül, hogy
az egészségek ártott volna. E kitűnő szer jóval föllimul minden eddigi enemi gyár-
mányt. „Greme Pompadur” este és reggel alkalmaztatuk, arcot és kezet bedörzsölve aztán
egy kissé behinteni a „Poudert de Serail”-jal.
Egy tégely ára 1,60 frt. Egy tégely ára 1,60 frt.
MÜLLER J. L.
os. és kir. udvari illatszerész és pipere-zappan gyárosnál.
Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 2. Az országban mindenütt kapható.

GUMMI!
Valódi francia és amerikai
óvó különlegességek
eredeti csomagolásban.
Orvosilag ajánlva Feltétlen biztos
Gummi és halhólyag. Árak: tuca-
tonkent k. 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14.
Női óvszer, Pessarrium oclussivum.
Mensinga tanár szerint, k. 3-5.
Uj! Autó vaginal spray! a leg-
biztosabb s legényelmesebb
női különlegesség. Ára k. 15.
Irrigátor, sebfecskendő, hídek stb.
gyári árak mellett.
Kérje ingyen és bérmentve
legjobb árjegyzékemet, zárt bo-
ritékban titoktartás mellett.
KELETI J. orvos-sebész mű-
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 17.
(A magy. kir. 16posta mellett.) Alapítva 1878.

XXVI. ik magyar királyi
jótekonyczélú államsorsjáték.
Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony czélokra fog for-
dittatni. Ezen sorsjegyeknek 11999 nyerevénye 365.000 kor. összesen készpénzben.
Főnyerevény **150.000** korona,
továbbá
1 főnyerevény ... 20.000 kor. 10 nyerevény á ... 1.000 kor.
1 főnyerevény ... 10.000 kor. 150 nyerevény á ... 100 kor.
1 főnyerevény ... 5.000 kor. 300 nyerevény á ... 50 kor.
5 nyerevény á ... 2.000 kor. 1500 nyerevény á ... 20 kor.
10000 nyerevény á ... 10 kor.
Huzás visszavonhatatlanul 1907. június 28.
Egy sorsjegy ára négy korona.
Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-
pelota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomá-
sokon s a legtöbb dóhánytözsdeben és váltóüzletben.
Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

SZVÉNY.
DMÁNYOK
BEN
YÉN
G KÉNES
RDÓIT
EN AJÁNLJA
GATÓSÁG

M“

onban

esten

—6.

7,080-68

0,000—

4,912-87

3,924-85

7,080-71

1,546-08

4:

sz.-gyűl

l. képv

l. képv

szágyy.

co.

gató:

Lenő.

Mi!

amerikai
sségek

aban.

ten bizton

ak: tucza-

0, 12, 14.

elussivam.

l. k. 8—5.

y! a leg-

yelmeőbb

a k. 15.

bidek stb.

ett.

mentve

zárt bo-

mellett.

zi mű-

r-gyár,

cza 17.

iva 1878.

ék.

fog for-

pénzben,

korona,

kor.

kor.

kor.

kor.

kor.

s 28.

a (Vám-

állomá-

tóság.

AGRARIA

Kérje
minden
gazda
az összes

Gazdasági gépek

Kérje egyezkedését

Levél cím:

AGRARIA

Budapest, Váci-ut 2. sz.

ekék,
vetőgépek,
gőzcséplők,
motorok stb.-ről.

AGRARIA

E hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovában minden szó egyszeri beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

ELEFON 706. Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel a válasza szükséges levélbélyeg vagy levelezőlap beküldetik és a hirdetés alatt álló szám közöltek. **TELEFON 706**

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

Rajongó!

Kis hirdetésből három olvasztam. Fogadja legmélyebb köszönetemet. Most látom és tapasztalom, hogy mi csoda ritka jellemű, finom lelkületű, jó baráttal hozott össze a sors. Egy ilyen elhagyott, boldogtalan természetnek nagyon jól esik az a tudat, hogy mégis csak van a földön egy áldott jó lélek, aki néha talán majd gondol reám. Multikori félmagyarázott soraimért kérem ne neheztesen. Oh, boldog, felejthetetlen husvét másnapja? Életemnek legszebb napja egyike, akkor láttam önt először, magácska ment kocsin, én pedig jöttem haza, s az az édes reggel, mikor elment egy hétre, láttam, hogy várakozott reám, hogy elköszönhessem, de még akkor lehetetlen volt az ablakhoz mennem. Oh, Istenem, légy velünk! Ne feledje azt, ki önt az életben nem fogja feledni.

300 korona

tiszteletdíj annak, aki általam, altiszti állásba juttat. Levelet „Sorsüldözött” jelígre a kiadóba.

Balaton-Füreden

a Herceg-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-főlszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a fűredi fűrdőigazgatásnál vagy Budapesten, IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

Részletfizetésre

porcellán szervizek, lámpák. Kérésére árlap ingyen. Ivánkovits Károly Szegeden.

Ha köhög

vagy rekedt, Réthy-féle cukorkát vegyen 60 fillérért. 25721.

Polgári, gimnáziumi,

kereskedelmi, reál, magánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetve és érettségire előkészítő Kerekes, Almásy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegyet kérek. 25465

Gőzcsépiógépek.

lokomobilok, szalmakazalozók, benzinmotorok, használt, gyárilag javított állapotban, részletfizetésre kaphatók. Cseréltetők kötetnek. Seifried Hugó, Budapest, Katona József-utca 1. szám. 25983

Pénzkölcsön

házaakra, telkekre, földbir-
kokra első, második és
harmadik bekebelezésre is,
személyhielt

katonatisztek, hivatalnokok,
kereskedők, iparosok, tanítók
résztve esetleg kezes
nélkül is gyorsan, olcsón
közvetít 200

Kreditor bankiroda
Budapesten, Luther u. 1/c.
(Válaszbélyeg.)

Pénz- kölesönt

kiszközlünk öt évtől 80 évig
köztisztviselőknél, katonatisztek
és nyugdíjasoknál a legtöbb esetben kezes nélkü-
l. Ha mégis kezes kellene, díjtalanul
gondoskodunk kezesekről. Továbbá
kiszközlünk váltókölcsönt 500 koronától
minden hitelképes egyénnek
1-2 kezesrel. Ertekpárra, sorsjegyekre, vidéki bankok
részvényeire az érték 9.0%-
ig folyósítottunk kölcsönöket.
Bővebb felvilágosítást levélileg
válaszbélyeg ellenében díjtalanul nyújt
Gerő Testvérek, törvényszéki-
leg bejegyzett hitelvállalata,
Budapest, Kerepesi-utca 30. Te-
lefon 16-42. Ugyanitt 20 fillérért
kapható a **Pénzügyi Tanácsadó**,
melyben minden kölcsönre nézve tájékoztató
foglaltatik. 25122

Zálogcédulákat,

brilliantokat, aranyat, ezüstöt,
gyöngyöket és ékszereket legmagasabb
árban vesznek. Brillantokért
többet fizetnek, mint ujonnan
kerültek. **SCHILLER** **IZIDOR**,
Sip-utca 8. 26316

Butor:

Urasági lakberendezések háló-,
ebédlő- és szalonberendezések,
kiváló minőségben olcsón kaphatók
Földes B. butortelepén,
Kertész-u. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Csaba gyöngye

legkorábbi, rendkívül finom muskátli csemege-szőllő,
érik július közepén 10 db. erős gyökeres szőlőtőlvány
vagy európai gyökeres 10 K,
sima 8 K, száza 75 K. Mosás
szépségű 2 éves legjobb bor és
csemege ojtvány sima, gyökeres
riparia portalis, rupestris,
monticola stb. 100 fajban
legolcsóbban **WILLINGER**
MARTON-nál Zomba. 5332

Teljes biztosíték

mellett 100,000 korona kölcsönt
keresek nagy vállalathoz.
Ajánlatok **K. J.** jelígre
alatt a kiadóhivatalba küldendők.
26335

Ki a YES-OUI-SI

című lapot megrendeli, játsza
minden megerősítés nélkül és
onlőan az

angol és francia

nyelveket alaposan megtanul-
hatja. Előfizetési ár negyedven-
ket minden kiadásra 3 korona.
Megrendeléseket elfogad és mu-
tatványzámokat küld a kiadó-
hivatal. Budapest, Andrássy-ut
97. szám.

3 szó . . .

Egyenruha

Tiller

Budapest.

The Berlitz School

nyelviskola, Erzsébet-körút
15. St.-Louis 1904. és Lüt-
tich 1905. Grand Prix. Fran-
czia, angol, olasz, orosz,
német, magyar, szerb, hor-
vát és román nyelvek taní-
tása felnőtteknek (urak és
hölgyek, hölgyek külön is)
az illető nemzetiségi taná-
rok által. Berlitz módszere
szerint az első leckétől fogva
a tanulóval csupán a megtanul-
andó nyelven beszélnek és
csak azt hallja. Más tanítók-
kal, vagy intézetekkel szem-
ben nem állunk. Prospektusok
ingyen és bérmentve, beiratás
minden időben. Fordítások
eszközöltetnek. 133

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezés-
t, felépítését, átalakítását
bárhon előnyösen vállalja,
tehermentes tevékeny felépíté-
sre törlésére felépíti. Építési
tanácsokkal szolgál Borsod-
y építésiroda Bpest, Rákóc-
y-ut 71. 782

Szőlő-ojtványok,

mesés szőlők, 1-2 évesek
különösen pótlásra alkal-
masak, ezre a két évesek-
nek 150 K, csemegefaj 180-
250 K. 10 erős ojtvány
Csaba gyöngye, érik
július közepén, 10 korona.
WILLINGER MARTON-nál,
Zomba. 5323

Urasági

butorokat

adok, veszek teljes lakberendezéseket.
Óriási választék bronz csillár-
okban, angol börgarnitúrákban,
rézbutorok, keleti szőnyegekben,
diszkrét-tárgyakban.

Nagy Zsigmond

Bpest, V., Semmelweis-
(Újvilág)-utca 21. szám.
Kapunál át, Egész házban
Telefon 17-77. szám.

ING YEN!

SÉRVKÖTŐ,

műlábak, műkezek
műfüzők, támgé-
pek, egyenestartók
haskötőkről

és az összes betegápolás
cikkekről szóló nagy képes
árjegyzőnként bárkinek in-
gyen és bérmentve, zárt
borítékban küldjük

Universális sérvkötők
páratlanok, kis gummi
nyomlappal legnagyobb sér-
v elzárható.

Sérvkötők

egyoldalu 4-14, kétoldalu
8-28, gummitól 6-12 K.

Gummi harisnyák

Haskötők

mérték szerint készítőnek

MAGYAR ORVOSI MUSEUM

Budapest, VII. Rákóczi-ut 32

(a Rókus-kert házal szemben.)

Pontos címre és a vöröskeresztre
írvellünk.

Házikisasszonynak

ajánkozik háztartásban jár-
tas leány. Leveleket „Vid-
kékre” jelíggel kér a kiadó
hivatalba.

Polgári iskolai

reáliskolai és gimnáziumi
vizsgákra legrövidebb idő
alatt legjobb sikerrel elő-
készít „Tanár” Budapest,
Csömöri-ut 8. I. em. 3. 26332

Gyorsírás!! Gépirás

Magyar és német kereske-
delmi levelező gyorsírás,
parlament gyorsírás. Elő-
készítő gyorsírás tanári
államvizsgára, helyesírás,
könyvitel, kereskedelmi
levelező tanfolyamok. Gépi-
írás az összes használatban
levő írógéprendszerek.
— A tanfolyamok vizsgá-
latai a parlamenti gyors-
íróda főnökeinek elnökeite
alatt, parlamenti gyorsírás-
tanárok bizottsága előtt
tartatnak meg és közérve-
nyességgel bíró oklevéllel
kapcsolatosak. Az egyesü-
let végzett növendékeit díj-
talanul helyezi el. Beirat-
kozni és telefonon kérde-
zősködni lehet az „Orszá-
gos Női Gyorsíróegyesü-
let elnökségénél” VII., Ka-
zinczy-utca 3. sz. I. em.
Telefon 24-47.

Ajtók és

ablakok

régi és új vasredőnyök
teljes vasalással. Kapuvas-
raeszesek, kerítőkeresek,
keramittalapok, Kehlheim,
lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

építő-bontás vállalkozó
Budapest, Naáor-u. 77-74.
Biók úti Sziget-ut 8.

Alkalmi

zongoravétel

rövid
Bösendorfer-Ehrbar
kiváló mesterek gyárt-
mányai olcsón eladó.
Új zongora egész rö-
vid 260 ft. Pianino
180 ft.

Reményi

hangszer-telepén
Budapest, Király-u.
58. szám. 994

Divatos

férfiöltöny

25

koronáért

mérték után
finom szövetelekből

LICHTMANN S.

szabómester BUDAPEST,

Népszínház-utca 22.

Vidékre minták bérmentve.

Helyben szabásza-
mat kívánatra ház-
hoz küldöm.

Aki pályáján

boldogulni akar és ebben
iskolai képzettség hiánya
akadályozza, forduljon bi-
zalommal hozzám, ki fényes
sikerrel előkészitem érett-
ségi, önkéntesi és bármely
osztályvizsgára. **GOITEIN**
KALMAN, Mátás-tér 17. sz.
276

Gimnáziumi,

reál, kereskedelmi, polgár
egyes önkéntességi, bár-
mely érettségi vizsga lete-
véséhez igényelt tantárgyak-
ból legjobb módszer szerint
tanít és tanított kitűnő
philologus és matematikus.
Egyenkénti oktatás. Tanít-
ványok csak korlátozott szá-
mban vétetnek fel. A bámu-
latos eredményeket igazoló
okiratok a lakásban megte-
kinthetők. **Goitein Heim-
rik** Budapest, VII, Dam-
nich-utca 39. II. emelet 10.

Bösendorfer zongora

majdnem új, rövid, modern,
angol mechanikával, remek,
csengő hanggal, fekete fá-
ban, jutányos alkalmi vé-
telárban átvethető. Ugyan-
ott egy mahagoni rövid
keresztúros híres gyárt-
mányu zongora kitűnő ál-
lapotban, szintén majdnem
új, eladó. Azonkívül min-
dennemű híres gyárt-
mányok új állapotban kaphatók
Zeitter és **Winkel-
mann-féle zongoragyárban**
Váci-utca 26 sarok bejá-
rat Párisi-utca 2. félemelet
62630

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonbe-
rendezések, továbbá uri-
szoba, iroda berendezések
réz- és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök
valódi angol börgarnitúrák
eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 265

Kazinczy-utca sarok.

Tiszta

felvágatlan

makulatura

papiros

olcsón eladó

a kiadóhivatalban.

BUTOR

Fa, vas, réz és kárpított
butorok, valamint légszesz
és villanyos csillárok, leg-
jobb minőségben, rendkívül
olcsó áron készpénzért vagy
részletfizetésre kaphatók

Basch Soma

butorraktára, 783
Budapest, VI., Kertész-u.
50. sz. (Király-utca sarok.)

Egy szép

mahagoni, politurus ebédlő
olcsó áron sürgősen eladó
Sz. P. VII. Óriás-u. 38. sz.
5335

Fűthető fürdőkád.

k/rmelegítő kályhával, kádak
12 n-től foljabb, jégsekreneyek
és naut artási cikkek nagy vá-
lasztékban.

LEFKOVICS ADOLF

Wessolányi-u. 51/E Erzsé-
bet-körút és Hársfa-utca közöt
Árjegyzék bérmentve.

Zálogcédulákat,

brilliantokat aranyat, ezüst-
t, gyöngyöket és ékszere-
ket legmagasabb árban ve-
sznek. Brillantokért többet
fizetnek, mint ujonnan kerü-
tek. **SINGER JAKAB** ékszer-
kereskedő, Budapest, Kirá-
ly-utca 91. Izabella-u.
sarkán.

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK,

VASRÁCSOK,

kapuk használ-
tak és újak ol-
csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26.
Korall-utca sarok. Lipót-
körút közelében.

Eladó

föld-

birtokok!

Dunántúl 4000, 8000, 1200,
1000, 900 holdas birtokok
mintaszereivel felszerelve

Két fekete talajú birtok, a
Főváros közelében 1000 és
950 holdas birtok, holdan-
ként 250 ft. ugyanazok kö-
zél a fővároshoz, vasút kö-
zelében, 400 és 370 holdas
birtok, legnagyobb árszáma ur-
lakosok. Nyírában 1150 hold
gyönyörű kasélyval 1800
ft. continenssel 385.000
ft. Nyírában 350 hold
sik fekvésű, első osztályu
töldek, emeletes 18 szobás
nyitástélyval 115.000 ft.

Poszony közelében 800 hold
m. denestől 72.000 ft. Bor-
sodban 3000 hold sürgősen
eladó, azonnal átvethető 130
ezer ft. Szent 500 hold,
rét 60, tóni erdei legelő.
Főváros közelében 500 hol-
tas kitűnő birtok 8 szobás
uralkal mindenestől 150
ezer ft. Borsban 1200 hold,
nagyobbrészt szántó hol-
tánként 250 ft. Veszprém-
ben 500 hold, felszerelve
vadászati áll. Árít nyom an
Átréhet. Főváros közelében
egy m. birtok egy millió
fr. „La confidencia Inter-
zet”. Árszáma 1870-ban VII.,
Thököly-ut 21.

A mely bajuszkötőről hiányzik a „Gáspár” név, az silány utánzat.